

ჩამაზ ბჭედლიძე

ჩვენი ქართული ანბანი

ჩა	ყბ	ჟგ	შდ	ჟე	ჟვ	ზზ	ჩც	ჩთ
ჩნკესი	ყანაკი	ჟანგამი	შონე	ჟნა	ჟინაობა	ზენტები	ჩერიპა	ჩანხა
ნი	კკ	ხლ	ტმ	ჩნ	ნდ	ოო	სპ	ყუ
ინდაური	ყანკელი	ხასტი	ტანქანა	ჩარდი	ნეს	ოკვანი	სარკი	ყანგი
ტრ	სს	ჟტ	ყვ	ფფ	ჩქ	იღ	ყე	ყშ
ტაები	სანაგვე	ჟარხუნა	ყმე	ფარი	ჩანდარა	იანძილი	ყარტლი	ყინდი
ჩბ	გვ	ძძ	ჩწ	წჭ	ჩხ	ყვ	ჩჟ	ჩკ
ჩინელი	განგალა	ძილი	ჩილი	წარმაგი	ჩანძარი	ყარი	ჩპანი	ჩაერი
ჩქ	ქართული ანბანი	ჩ - ძ 1 - 9 ყ - ყ 10 - 90	ტ - ყ 100 - 900 ჩ - წ 1000 - 9000	ჩ 10 000	ჩჩ 100 000	ჩჩჩ 1 000 000	ჩჩჩჩ 10 000 000	ჩჩჩჩჩ 100 000 000
ჩქვრა	@ ჩ. ბჭედლიძე	ჩრთი - ჩთი	ჩსი - ჩთასი	ჩვერი	ჩვერის ბვერი	ოშქარი	ოშტი	ოშტის უშტი

ზებრ. წ/ა. 2297 წელი
შასაბ. წ/ა. 7617 წელი

ჩამაზ ბჭედლიძე

ჭორ. წ/ა. 169 წელი
ჩხალი წ/ა. 2013 წელი

ՀԾ
ՎԾ
ՊՑ
ԾԾ
ՊԾ
ԴՑ
ՆԾ
ԻՑ
ԸԾ
ԻԾ
ԿԿ
ՊԼ
ԾԾ
ԿԵ
ՏԶ
ՕԹ
ՆՅ
ՎԵ
ՄԾ
ՆՆ
ԲԶ
ՎՅ
ՕՊ
ՓԾ
ԿԺ
ՈԹ
ՎԳ
ՍԾ
ԿԵ
ԸԸ
ԲՊ
ՏՃ
ԿՆ
ԿՅ
ՔՃ
ՆՅ
ԿԿ

ՕՒՔԻՔԻՆ ԽՏՊԾԵՆԻԺՊ

ՀՈԾՄՊԻՆԻՆԻ
ՓՀՍԻՕՆԻ ՀՆԿՔՆԻ

Հ	Վ	Պ	Ծ	Պ	Դ	Ն	Ի	Ռ
ՀՆԿՊԵՆ	ՎՀՆԳԵՆ	ՊՀՆՊՔՅԻ	ԾՕՆՊ	ՊՆԳ	ԴԻՆԳՕՎԳ	ՆՊՆԳՊԳԻ	ԻՊԻԿՆԵՆ	ՌՀՆԳՆ
Կ	Կ	Ն	Խ	Կ	Տ	Օ	Ն	Վ
ԿՆԾՂՕԻ	ԿՀՆԿՊԵՆ	ՆՀՆԳԻ	ԽՀՆՓՀՆԳ	ԿՀՍԾԻ	ՏՊԵ	ՕՆԿՔՆԻ	ՆՀՍԿԵՆ	ՎՀՆՊԻ
Ս	Ն	Զ	Վ	Փ	Փ	Ո	Վ	Ս
ՍՀՊԳԻ	ՆՀՆԳՊԵՆ	ԶՀՍԿՕՆԳ	ՎԽՊ	ՓՀՍԻ	ՓՀՆԾՂՍԻ	ՈՀՆԽԻՆԻ	ՎՀՍԿՆԻ	ՍԿՆԾԻ
Ի	Գ	Ժ	Բ	Տ	Է	Կ	Ք	Ն
ԻՆՆՊԵՆ	ԳՀՆՊՔՆԳ	ԺԻՆԻ	ԲԻՆԻ	ՏՀՍԽՂՊԻ	ԷՀՆԽՂՍԻ	ԿՀՍԻ	ՔՀՆԻ	ՆՀՊՍԻ
Ք	ՓՀՍԻՕՆԻ ՀՆԿՔՆԻ	Հ - Ռ 1 - 9 Կ - Վ 10 - 90	Ս - Վ 100 - 900 Ի - Ն 1000 - 9000	Ք 10 000	ՍԻ 100 000	ԻԻ 1 000 000	ԻՔ 10 000 000	ՔՔ 100 000 000
ՔՊԻԻԻԻ	@ Օ. ԽՏՊԾԵՆԻԺՊ	ՊԻՌԻ - ՂՌԻ	ՂՆԻ - ՂՌՂՆԻ	ՎՊԻԻԻԻ	ՎՊԻԻՆ ՎՊԻԻԻ	ՕՍՓՀՍԻ	ՕՍԳԻ	ՕՍԳԻՆ ՕՍԳԻ

ԿՎՊՍ. Բ/Ղ. 2297 ԲՊԵՆ
ԾՂՆՂՎ. Բ/Ղ. 7617 ԲՊԵՆ

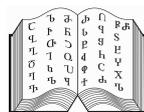
ՓՕՍ. Բ/Ղ. 169 ԲՊԵՆ
ՂՀՂՆԻ Բ/Ղ. 2013 ԲՊԵՆ

Ունեւն ծննդոցն

**ՀՈՅՊՊԻՆԻՆԻ
ՓՆԺԹՕՆԻ ԷՆՎԷՆԻ**

ՀՀ	ՎՎ	ՊՊ	ԾԾ	ՊՊ	ՊՊ	ՆՆ	ԻԻ	ԹԹ
Հնգյան	Վեհգն	Պեղեղ	Ծոհ	Պե	Պեհո, պե	Նեղեղ	Իրիսն	Թեհ
ԿԿ	ԿԿ	ՆՆ	ԺԺ	ԿԿ	ՏՏ	ՕՕ	ՍՍ	ՎՎ
Կեծոտի	Կեհեղն	Նեղ	Ժեհեհեհ	Կեթո	Տն	Օեհեհ	Սեթն	Վեղ
ԺԺ	ՆՆ	ԶԶ	ՎՎ	ՓՓ	ՓՓ	ՈՈ	ՎՎ	ՍՍ
Ժեղյան	Նեհեղյան	Զեթեհեհ	Վեղ	Փեթ	Փեհեթեթ	Ոեհեղն	Վեթեղն	Սեղ
հհ	ԸԸ	ԺԺ	ՔՔ	ՏՏ	ԿԿ	ԿԿ	ՊՊ	ՆՆ
հեղն	Ըեհեղն	Ժեղն	Քեղն	Տեթեղն	Կեհեթեթ	Կեթ	Պեղն	Նեղյան
ԹԹ	ՓՓ ՓՓ ՓՓ ՓՓ ՓՓ ՓՓ	Հ - Թ 1 - 9 Կ - Վ 10 - 90	Ժ - Վ 100 - 900 հ - Ն 1000 - 9000	Թ 10 000	Ժհ 100 000	հհ 1 000 000	հթ 10 000 000	ԹԹ 100 000 000
Թեղյան	@ (Թ. ծննդոցն)	Պեթ - Էթ	Հեղ - Էթեղն	Վղեղյան	Վղեղն Վղեղն	Օ, Կեթեթ	Օ, Կեղ	Օ, Կեղն Օ, Կեղն

Իրիս. Բ/Է. 2297 ԲԳԻ
Ծեհեղ. Բ/Է. 7617 ԲԳԻ

Ունեւն ծննդոցն

Փ. Օ. Փ. Բ/Է. 169 ԲԳԻ
Էլեղն Բ/Է. 2013 ԲԳԻ

Ռեժիստրի ծախսերի

Քննարկման համար փոփոխության բացահայտում

Ք	Վ	Պ	Ծ	Դ	Դ	Ն	Ի	Ռ
Քննարկում	Վերադարձ	Պահպանում	Ծանուցում	Դիմում	Դրամագրություն	Նյութագրություն	Իրավունք	Ռեգիստր
Կ	Կ	Ն	Ժ	Ի	Տ	Օ	Ս	Վ
Կննդարկում	Կրեդիտ	Ներքին	Ժամկետային	Իրավունք	Տրամադրություն	Օրինակ	Ստանդարտ	Վերադարձ
Ս	Ն	Զ	Վ	Փ	Փ	Ո	Վ	Ս
Ստանդարտ	Ներքին	Զեղչում	Վճար	Փոփոխություն	Փոփոխություն	Որոշում	Վերադարձ	Սահման
Ի	Ը	Ժ	Ի	Տ	Կ	Կ	Ք	Ս
Իրավունք	Ընդունում	Ժամկետ	Իրավունք	Տրամադրություն	Կրեդիտ	Կրեդիտ	Քննարկում	Ստանդարտ
Ժ	Փոփոխություն բացահայտում	Ք - Ռ 1 - 9 Կ - Վ 10 - 90	Ս - Վ 100 - 900 Ի - Ն 1000 - 9000	Ք	Ս	Ի	Ի	Ք
Քննարկում	@ Ռ. ծախսերի	Պահպանում - Վերադարձ	Վերադարձ - Վերադարձ	Վերադարձ	Վերադարձի ցուցանիշ	Օրինակ	Օրինակ	Օրինակի ցուցանիշ

Նյութ. թ/ք. 2297 թղթային
Ծեղք. թ/ք. 7617 թղթային

Ռեժիստրի ծախսերի

Փաստ. թ/ք. 169 թղթային
Ընդունում թ/ք. 2013 թղթային

ძამაზ ბჭედლიძე

ქართული ანბანი

წა	ყბ	ჟგ	შდ	ჩე	ჩგ	ზზ	ჩც	ჩთ
წვესი	ყანავი	ჟანგაში	შონე	ჩნა	ჩინაობა	ზენტენი	ჩერიჰა	ჩანხა
წი	ჩკ	წლ	ტმ	ჩნ	წდ	ოლ	სპ	ყუ
წდაური	ჩანკელი	წასტი	ტანქანა	ჩარდი	წეს	ონკანი	სარკი	ყანგი
სრ	სს	ღტ	ყვ	ფფ	ჭქ	იღ	ყე	ყშ
საები	სანაგვე	ღარხუნა	ყმე	ფარი	ჭანდარა	ინაძილი	ყარტლი	ყინდი
ჩხ	გც	ძძ	ჩწ	წჭ	ღხ	ყვ	ჩწ	სკ
ჩინელი	განგალა	ძილი	ჩილი	წარმაგი	ღანძარი	ყარი	ჩანი	საერი
ქგ	ქართული ანბანი	წ - ძ 1 - 9 წ - ყ 10 - 90	ს - ყ 100 - 900 ჩ - ზ 1000 - 9000	ქ 10 000	სჩ 100 000	ჩჩ 1 000 000	ჩქ 10 000 000	ქქ 100 000 000
ქვრა	© მ. ბჭედლიძე	ერთი - წთი	წსი - წთასი	ყვერი	ყვერის ბვერი	ამქარი	ამტი	ამტის უშტი

ზებრ. წ/ა. 2297 წელი
შასაბ. წ/ა. 7617 წელი

ძამაზ ბჭედლიძე

ჭორ. წ/ა. 169 წელი
ღხალი წ/ა. 2013 წელი

სამაზ შვედულიძე

სულდკენი ილია ქანთელიანი ანბანი

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი
არგისი	ლანკი	ლანკაში	წინე	ნა	წინაობა	შენიერი	ხენიში	წინა
ი	კ	ლ	მ	ნ	ო	პ	ჟ	ჩ
ინდური	კანკელი	ხასი	ქანა	ნანი	ბე	კანი	ჟანი	ჩანი
ც	ცხ	ცვ	ცვ	ძ	წ	წი	წი	წი
ჩანე	წანკვი	წინური	ძანი	წანი	წანი	წანი	წანი	წანი
ხ	ც	ძ	წ	წი	წი	წი	წი	წი
ხანი	წანი	წანი	წანი	წანი	წანი	წანი	წანი	წანი
ქ	ქანთელიანი	ა-ბ 1-9 7-9 10-90	ბ-გ 100-900 ბ-გ 1000-9000	დ 10 000	დე 100 000	დე 1 000 000	დე 10 000 000	დე 100 000 000
ქანი	© შ. შვედულიძე	ნიანი - ანი	ბანი - ანანი	დეანი	დეანის ბანი	დეანი	დეანი	დეანის ბანი

ნიანი. ბი. 2297 ბანი
ბანი. ბი. 7617 ბანი

სამაზ შვედულიძე

ანი. ბი. 169 ბანი
ანი. ბი. 2013 ბანი

ԱՐԱՅՈՒՄ

Քրեական օրենսգրքի մասին 14

Հանցագործության ժամկետի մասին 16

 Փոխադրության կարգի մասին 37

 Փոխադրության կարգի մասին 39

 Փոխադրության կարգի մասին 50

Հանցագործության ժամկետի մասին 52

Սահմանափակումներ 54

Փոխադրության կարգի մասին 56

Սահմանափակումներ 79

 Սահմանափակումներ 79

 Սահմանափակումներ 80

 Սահմանափակումներ 1709 Ք. 82

 Սահմանափակումներ 1807 Ք. 83

 Սահմանափակումներ 1811 Ք. 84

 Սահմանափակումներ 84

 Սահմանափակումներ 1883 Ք. 84

 Սահմանափակումներ 1902 Ք. 86

 Սահմանափակումներ 1902 Ք. 87

 Սահմանափակումներ 2009 Ք. 89

 Սահմանափակումներ 90

 Սահմանափակումներ 91

Փոխադրության կարգի մասին 94

 Սահմանափակումներ 94

 Սահմանափակումներ 95

 Սահմանափակումներ 97

 Սահմանափակումներ 98

 Սահմանափակումներ 99

 Սահմանափակումներ 99

 Սահմանափակումներ 101

 Սահմանափակումներ 102

 Սահմանափակումներ 104

 Սահմանափակումներ 105

 Սահմանափակումներ 118

Իրավունքներ 141

Քրեական օրենսգրքի մասին 145

Սահմանափակումներ 146

სარჩევი

ჩინასიტყვაობა	14
წმინდათაწილის და წმინდათაწილის აღდგენა.....	16
ქართული სასტამბო ასოების არსი და მათი იდენტურობა ლათინურ	
ასოებთან	37
ქართული სასტამბო ასოების სახეობები.....	39
ქართული სასტამბო ასოების ზმარება	50
ქმარებიდან ამოვარდნილი ასოების აღდგენა.....	52
სასტრიქონო ციფრების ნიშნები	54
ქართული ანბანის ასოების სახეობები.....	56
საწყისი ასოები	79
საწყისი ასოების მაგალითები შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ	
წიგნებიდან.....	79
ვიდეო მაგალითები შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან	80
ქაზანის სტამბაში 1709 წ. გამოცემული „სახარების“ საწყისი ასოები	82
ქუთაისის სტამბაში 1807 წ. დაბეჭდილი „წავითნის“ საწყისი ასოები.....	83
რესის (წმინდათაწილის) სტამბაში 1811 წ. დაბეჭდილი „ქამოვრებილ	
სადღესასწაულოს“ საწყისი ასოები	84
ქარასი წმინდანიშნის მიერ შექმნილი საწყისი ასოები, გადმოცემული	
ქაფიელ წმინდათაწილის მიერ 1883 წელს.....	84
ქსატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ქ. ჭავჭავაძის მიერ 1902 წელს.	86
ქსატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ქ. ჭავჭავაძის მიერ 1902 წელს.	87
ქსატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ოთარ ჭავჭავაძის მიერ 2009 წ.	89
ქსატვრული საწყისი ასოების ტექსტში ზმარების მაგალითები	
შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან	90
ქსატვრული საწყისი ასოების ტექსტში ზმარების მაგალითები	
თანამედროვე კალიგრაფიის ნამუშევრებიდან	91
ქართული კალიგრაფიის ხელოვნების აღდგენა	94
ქართული ასოების სახეობები	94
ქანსხვაება ბეჭდურ და კალიგრაფიულ ასოებს შორის	95
ქართული კალიგრაფიული წერის ნიმუშები.....	97
ქართული ქსოვილწერის ნიმუშები	98
ქართული ხვეულწერის ნიმუშები.....	99
ქვეროპული კალიგრაფიის მე-16-18 სს. ნიმუშები	99
ქვერმანია. მე-19 ს. დასასრული.....	101
ქმირ ჭურჯანაძის ნამუშევრები	102
ქასკვნები	104
ქელითწერა	105
ქართული კლავიატურა.....	118
ქლუსტრაციების მაჩვენებლები	141
ქაბულების მაჩვენებლები	145
ქიტირატურა	146

რინქსორცურაყუ

რინქსორცურაყუ

რინასიტყვაობა

რინქსორცურაყუ

რინასიტყვაობა

რსომთავრულის აღდგენის საკითხზე პირველად დაეწერე 1999 წელს წიგნში „*ქსომთავრული*“. ჰომდევნო წიგნების საწყისი თავები წარმოადგენდნენ ამ წერილის გაფართოებულ და გაუმჯობესებულ ვარიანტებს. მანდათან ამ თავის მოცულობა იზრდებოდა, და დაგროვდე იმდენი მასალა, რომ გახდა შესაძლებელი წალკე წიგნის დაწერა.

რინამდებარე წიგნი წარმოადგენს ასომთავრული და ნუსხურის აღდგენის და მხედრულთან ერთად მათი ყოველდღიური ხმარების საკითხის გამუქების მცდელობას. რინგში განხილულია აგრეთვე: მე-19 საუკუნის 60-ან წლებში ხმარებიდან ამოღებული ხუთი ასოს აღდგენის საკითხი; ქართული სასტამბო ასოების არსი და მათი იდენტურობა ლათინურ ასოებთან; ქართული სასტამბო ასოების სახეობები და მათი ხმარების მაგალითები; ქართული ანბანის ასოების სახეობები — მთავრული, მცირე მთავრული, ნუსხური, მხედრული

და თავისუფალი სტილის ასოები; სასტრიქონო ციფრების ნიშნების აღდგენა; ქართული საწყისი ასოების ისტორიული მაგალითები და ამ სახის ასოების აღდგენა თანამედროვე წიგნებში; ქართული ასოების გაბმული წერის ათვისება; ქართული კალიგრაფიის ხელოვნების აღდგენა და განვითარება; ქართული კლავიატურის საკითხები და სხვა მრავალი.

რექსტი გამართულია მთავრული ასოებით, რომლებითაც იწყება წერტილის შემდეგ ახალი წინადადება და აგრეთვე პირადი და საკუთარი სახელები. ეს წესი მოქმედებს სხვა ევროპულ დამწერლობებში და ქართულშიც ფართოდ იყო ხმარებაში მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრამდე.

რინი დაიწერა ასომთავრული და ნუსხური ასოების სილამაზის წარმოსაჩენად და იმ დავიწყებული მშვენიერი წესის აღსადგენად. რივე მიზანს ისახავდა წინა წლებში დაწერილი წიგნები. ზვემოთ მომყავს ამ წიგნების ნუსხა.

რინქსორცურაყუ

მჭედლიძე ჭამაზ. *სომთავრული*. — 1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.

მჭედლიძე ჭამაზ. *სოფლის ქვეყნები*. — 2005. — 254 გვ. — 646 ილ.; 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.

მჭედლიძე ჭამაზ. *ქართული დამწერლობა*. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.

საეკლესიო სიტყვის კონა. — 2006. — 74 გვ., 40 ილ.

მჭედლიძე ჭამაზ. *წამწერლობები და ენები*. — 2007. — 412 გვ.;

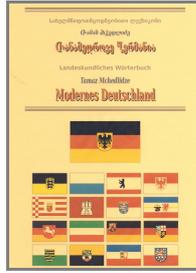
მჭედლიძე ჭამაზ. *ჟიბლიოგრაფია*. — 2007. — 58 გვ. — 14 ილ.

მჭედლიძე ჭამაზ. *სომთავრული. რუსხური. მხედრული*. — 2008. — 312 გვ., 697 ილ.

მჭედლიძე ჭამაზ. *საქართველოს სიმბოლიკა*. — 2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.

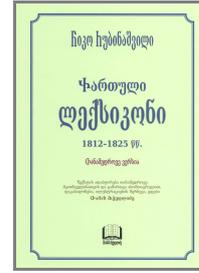
შტედლიძე ჩაბაზი. ჩანამედროვე უკრმანია — 2009. — 182 გვ., 1939 ილ., 88 ტაბ.

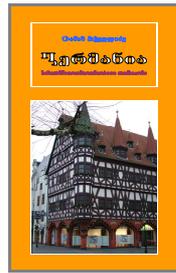
შტედლიძე ჩაბაზი. ჩართული იტორინოლოგიური ლექსიკონი — 1989. — 66 გვ.

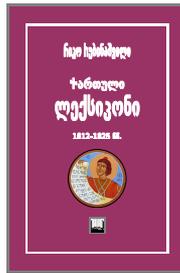
შტედლიძე ჩაბაზი. ეტიმოლოგიური ლექსიკონი — 2009. — 142 გვ.

ჩაბაზი შტედლიძე. ჩართული ლექსიკონი. — 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.

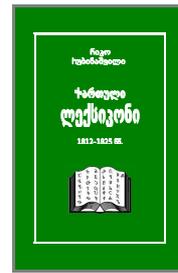
შტედლიძე ჩაბაზი. უკრმანია — 2010. — 344 გვ. 1712 ილ.

ჩაბაზი შტედლიძე. ჩართული ლექსიკონი. — 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.

შტედლიძე ჩაბაზი. ჩანამედროვე უკრმანია — 2011. — 252 გვ.

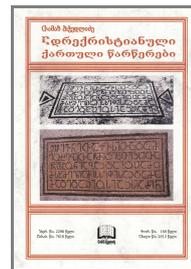
ჩაბაზი შტედლიძე. ჩართული ლექსიკონი. — 2011. — 441 გვ.

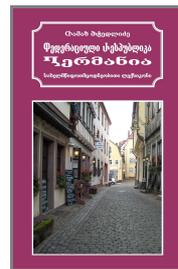
შტედლიძე ჩაბაზი. აძველები ქართული წარწერები — 2011. — 114 გვ.

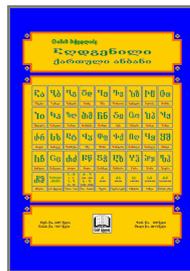
შტედლიძე ჩაბაზი. ჩართული ლექსიკონი — 2011. — 274 გვ.

შტედლიძე ჩაბაზი. ლიტერატურული ქართული წარწერები. — 2012. — 212 გვ.

შტედლიძე ჩაბაზი. ფედერაციული სტრუქტურის უკრმანია. — 2013. — 280 გვ.

შტედლიძე ჩაბაზი. ლიტერატურული ქართული ანბანი — 2013. — 148 გვ.

ფ. უგრეჩიძე

ფულდა. უკრმანია. 2013 წლის თებერვალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიის და მკვლევარების ჟურნალი

ქართული ენის ისტორიაში იხმარება ხელოვნურად შექმნილი მთავრული ასოები, რომლებიც პირველად შემოღებულ იქნა გაზეთ „წიგნების“ მიერ 1866 წელს რუსული დამწერლობის ზეგავლენით. მანამდე კი იხმარებოდა ჭეშმარიტი მთავრული ასოები მრგვლოვანის სახით.

ქმ პრობლემის გასაგებად საჭიროა პატარა ექსკურსი ისტორიაში. მანამდე დამწერლობებში ბერძნულ, ლათინურ, სომხურ, სლავურ ფუძეებზე განირჩევა სასტრიქონო და საზედაო (მთავრული) ასოები. ეს სხვაობა გამოდინარეობს ჩვეულებრივი ასოების და ინიციალების დაპირისპირებიდან (ლათინური დამწერლობის ქვეყნებში მე-11-15 სს).

სასტრიქონო ასოები აგრძელებენ შუასაუკუნეების კურსივის წარმოშობის მინუსკულური წერის ტრადიციებს. მინუსკულური (ლათ. minusculus პატარა) წერა ხმარობს მხოლოდ სასტრიქონო ასოებს. შვიდშემნაროგორც სწრაფწერის და კურსივის შედეგი მე 8 საუკუნის ბოლოს (ლათინურ ანბანის ფუძეზე). ლათინური სწრაფწერა კი შეიქმნა მე-9 ს.

მე-13 საუკუნიდან ლათინურ დამწერლობაში იწყება მადუსკულური და მინუსკულური ასოების ხმარება სხვადასხვა ფუნქციით.

მადუსკულური წერა (ლათ. majusculus ცოტადიდი) შედგება მარტო საზედაო ასოებისაგან. ლათინური მადუსკულური წერა წარმოდგენილია კლასიკური მონუმენტური ბერძნული ანბანით, რომელიც დამკვიდრდა ლათინურში ძვ. წ. მე-7 ს. ლათინური მადუსკულური წერა წარმოდგენილია მონუმენტური ლათინური ანბანით (ძვ. წ. მე-6 ს.). სათაურებში, წერტილის შემდეგ ტექსტის ნაწილის გამოსაყოფად, საკუთარ სახელებში საზედაო ასოების ხმარება ლათინურ წერაში დაიწყო მე 13 ს., სლავურ წერაში კი მე-16 ს.

ქლა გადავხედოთ ქართული დამწერლობის განვითარებას. ქართული დამწერლობა წარმოიშვა წარმართულ ხანაში, რაც დაამტკიცა სამამ სატარიძემ თავის ბრწყინვალე მონოგრაფიაში «ქართული ასომთავრული».

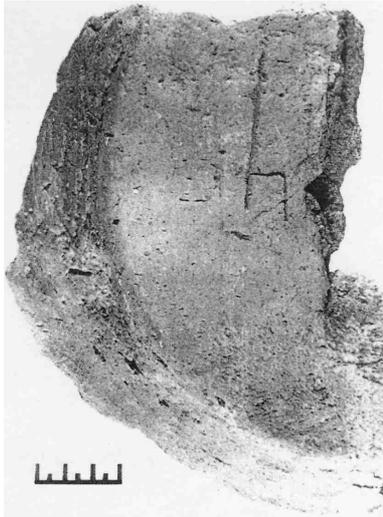
ქართული დამწერლობის აქამდე აღმოჩენილ უძველეს ნიმუშებად ითვლება ღანის წითელკეციანი ჭურჭლის და ღრუშის დარგის ძირის წარწერები, შესრულებული ძვ. წ. 1 საუკუნეში.

ღანის წითელკეციანი ჭურჭლის წარწერა „h“ (მთავრის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)

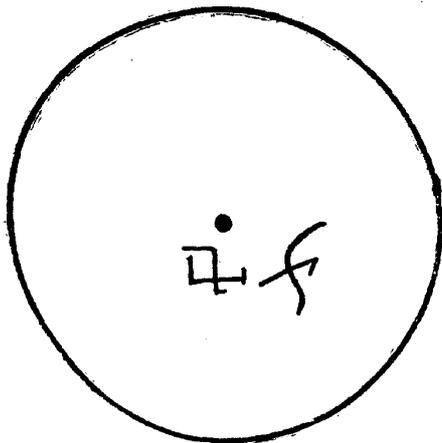
ასოების შემოღების თარიღები				
	მთავრული	მინუსკული	მხედრული	მთავ./მინუსკ.
ბერძ.	ძვ.წ. 9 ს.	2 ს.	3 ს.	13 ს.
ლათინ.	ძვ.წ. 7 ს.	2 ს.	3 ს.	13 ს.
ქართ.	ძვ.წ. 5 ს.	8 ს.	8 ს.	14 ს.
სომხ.	წ.წ. 5 ს.	13 ს.	19 ს.	14 ს.
სლავ.	10 ს.	14 ს.	15 ს.	16 ს.

საზედაო (მთავრული) ასოები სასტრიქონოებისაგან განირჩევა სიმაღლით, ზოგ შემთხვევაში კი მოხაზულობითაც (ბერძ. Αα, Γγ, Δδ; ლათ. Aa, Bb, Gg). საზედაო ასოები ატარებენ არა მარტო ასოების ხასიათს, არამედ დეტერმინანტივებისაც, აღნიშნავენ რა მათგან დაწყებულ სიტყვას როგორც წინადადების დაწყებას, საკუთარ სახელს, სხვადასხვა სათაურების ნაწილებს. ლათინურ დამწერლობაში საზედაო ასოებით წერენ არსებით სახელებს, ინგლისურში — ყველა სრულმნიშვნელოვან სათაურებს. საზედაო ასოები ორიენტირებულია ლათინური კაპიტალური მონუმენტური მადუსკულური წერის ფორმებზე.

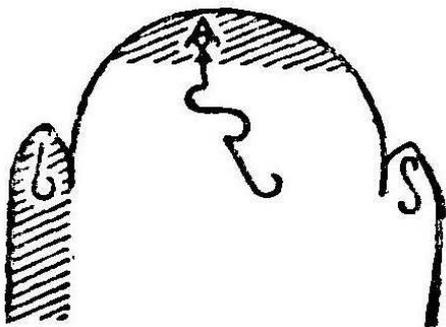
ღრეშის დარგის წარწერა
„h“ (მთვარის სიმბოლური რიცხვი)
(ძვ. წ. 1 ს.)

ღრმაზის ნეკროპოლში აღმოჩენილ ვერცხლის ლანგარზე ახ. წ. 70 წ. შესრულებული პიტიახშის ინიციალები: „ჟ[ერცუმ] ხ[იტიახში] ჟ[არძამის-ძმ]“. ეს ლანგარი აჩუქა ჟართლის მეფემ ჟარძამმა ღრმაზის პიტიახშს ჟერცუმს, რომელიც იყო თვით ჟარძამის შვილი.

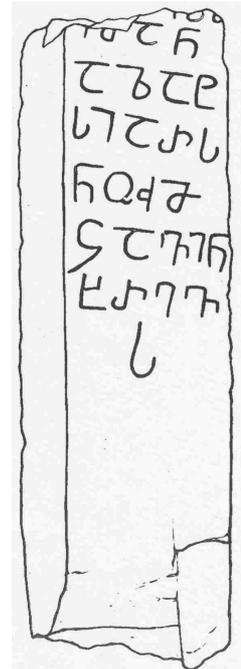
ღრმაზის ლანგარის ინიციალები:
„ჟ[ერცუმ] ხ[იტიახში] ჟ[არძამის-ძმ]“
(ახ. წ. 70 წ.)

ზებრიის მეფის ზიჰრდატ ჟარსმანის-ძის დროინდელი ვენზელი „წ[ევახო]ს“, შესრულებული ახ. წ. 75 წ. სტელაზე იმავე ნეკროპოლიდან.

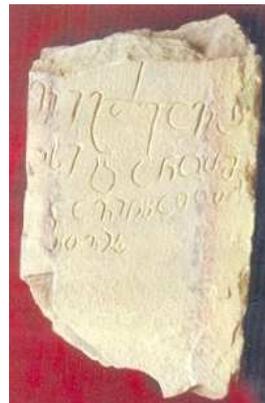

ღრმაზის სტელის ვენზელი:
„წ[ევახო]ს“
(ახ. წ. 75 წ.)

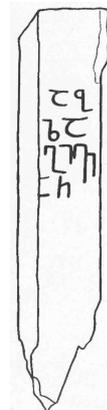
წარწერები ჩვერვის ნაქალაქარში აღმოჩენილ საფლავის ქვებზე ამოკვეთილია 1-2 სს.

ჩვერვის წარწერა 7:
„[ჟრს] [ემ]ან აზატსი არს სურცა ვინ ხრევს“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

ჩვერვის წარწერა 8:
„ჟი...ე ავანისი და ნუმცავინ წა...ერთვის“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

ჩვერვის წარწერა 1:
„ზბზა ვივ წ“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

ქსომთავრულის და ნუსხურის აღდგენა

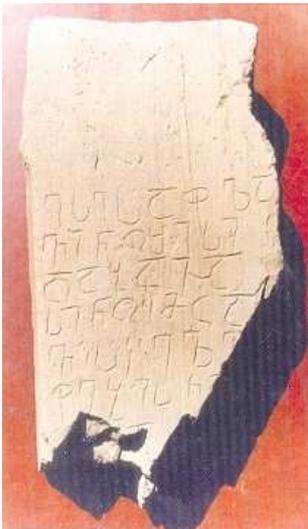

ქუსთავის წარწერა 3:
„საფლავი ნ“
(2-4 სს.)

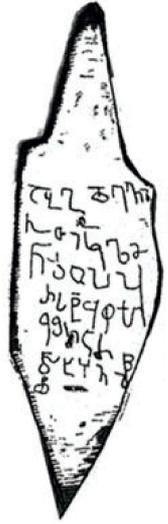
ქუსთავის წარწერა 4:
„სე საფლავი თვის“
(2-4 სს.)

ჩეკრების ნაქალაქარის მარანში საწნებლის კედელზე ამოკვეთილი წარწერა შესრულებულია 3 ს.

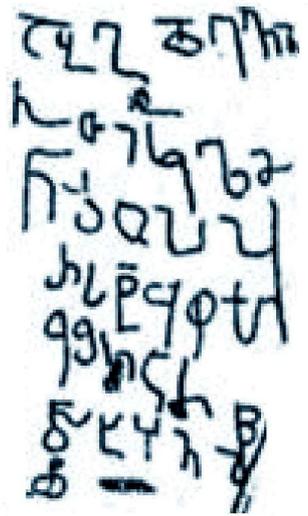
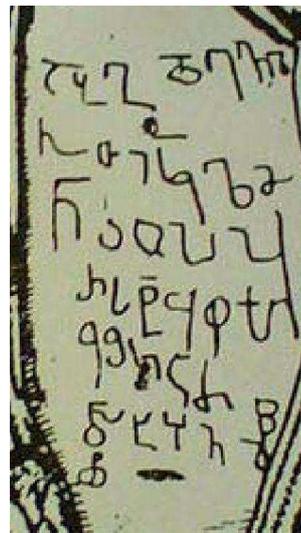

ჩეკრების წარწერა 10:
„სე საფლავი ჩოშესი და ჭავასი ნუმეავის კელეწიფების ჩი“
(3 ს.)

ურწო-ჩიანეთში, სოფელ შავათში არქეოლოგიური გათხრების დროს აღმოჩენილ ქვა-ჯვარზე ასომთავრული ანბანი ამოკვეთილია 367 წელს.

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზსთიკლმნიოპურსტვფქღჟმცძწჭკჳჰჱ“ (367 წ.)

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზსთიკლმნიოპურსტვფქღჟმცძწჭკჳჰჱ“ (367 წ.)

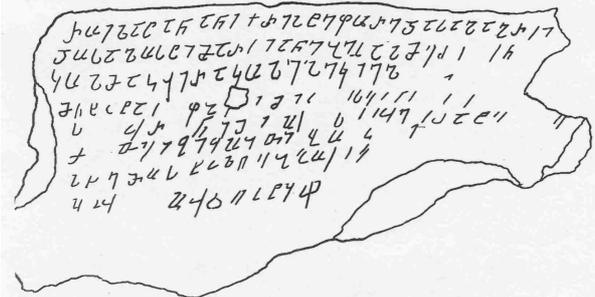

კზ

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზსთიკლმნიოპურსტვფქღჟმცძწჭკჳჰჱ“ (367 წ.)

ქსომთავრული და ნუსხური ანბანის აღდგენა

ჩეკრესის ნაქალაქარის მე-4 საუკუნის ბაზილიკის სვეტში აღმოჩენილი წარწერა ამოკვეთილია 370 წ.

ჩეკრესის წარწერა 9 (ანტიქრისტიანული):
„ქო სატანანი ჭრისტეფორე და სალარომ დო
სალოსტიმარიანებო ასმე რ ღოზმა ღვირიაკოზ უშევიელ
მოზატა ფა იმის“
(370 წ.)

სალესტინაში სეტრე იბერიელის მიერ მე-5 ს. აშენებული მონასტრის მოზაიკური წარწერები დათარიღებულია 430 წლით.

მოზაიკური წარწერა სალესტინის
ჩმინდა ჩეოდორეს მონასტერში (430 წ.)

მოზაიკური წარწერა სალესტინის
ჩმინდა ჩეოდორეს მონასტერში (430 წ.)

ჩვენამდის მოაღწია მე-5 ს. პალიმფესტმა სახარების ფრაგმენტით.

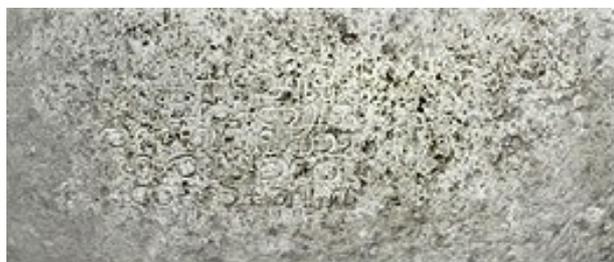
ფრაგმენტი სახარებიდან (პალიმფესტი). მე-5 ს.

მოზაიკური წარწერა სალესტინის ჩმინდა
ჩეოდორეს მონასტერში (532 წ.)

მოზაიკური წარწერა (532 წ.) სალესტინის
ჩმინდა ჩეოდორეს მონასტრიდან ამჟამად ინახება
ერუსალიმის ღრანცისკანელის მუზეუმში

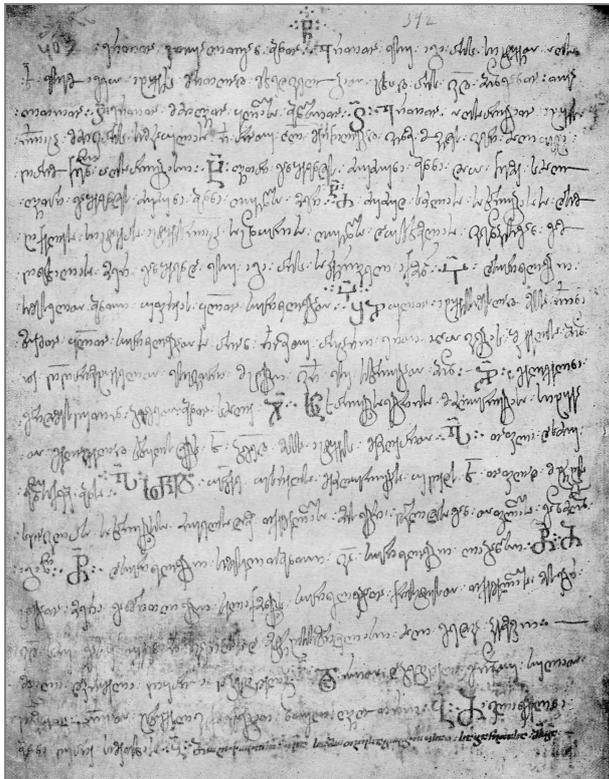
იონე ეპისკოპოსის საფლავის ქვის წარწერა ომ სეესუნში
(ერუსალიმის მახლობლად) მდებარე ქართულ მონასტერიდან (5 ს.)

ეს ასოები მოზაზულობით მრგვალია და სიმალლით ისინი არიან თანაბრები (იწერებიან ორ ხაზს შუა). უროთა განმავლობაში ზოგ ასოს ჩამოუგრძელდა ვერტიკალური ხაზი, ზოგს კი ვაგესხნა შეკრული თავი. უა-

ახლოვებით მე-4 საუკუნიდან დაიწყო და მე-8 ს. „მრგვლოვანიდან“ წარმოიშვა ე. წ. «ნუსხური», რომელიც წარმოადგენს წერის კუთხოვან სახეობას და რომელშიც არის სხვადასხვა სიმაღლის ასოთა ოთხი ჯგუფი. ღმავე დროს ასოები არიან გადახრილნი ოდნავ მარჯვნივ. ჟანვითარების შემდეგ ეტაპზე (მე-8 ს.) ასოები დამრგვალდა, გასწორდა და გამარტივდა, რაც განაპირობა მათი გადაბმულობისაკენ მიდრეკილებამ. ღმასთანავე ასოებმა შეინარჩუნეს ოთხხაზოვნობა. წარმოიშვა ქართული წერის მესამე სახეობა «მხედრული», რომელიც ფაქტიურად წარმოადგენს სწრაფ-წერის ნაირსახეობას.

ქართული წერის სახეობები	
ქსომთავრული	
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿႺႻႼႽႾႿ	
ნუსხური	
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿႺႻႼႽႾႿ	
მხედრული	
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿႺႻႼႽႾႿ	

ზემოხსენებულიდან ჩანს ნათლად, რომ ქართულმა წერამ თავის განვითარებაში განვლო იგივე გზა, რაც ბერძნულმა და ლათინურმა. ქართული წერის სამივე სახეობა შემდგომში იხმარებოდა პარალელურად. ჩიგნები იწერებოდა ნუსხურით, მრგვლოვანს კი ხმარობდნენ სათაურებში, ინიციალების და აბზაცების დასაწყისად.

ჭება-ქებათა თარგმანება. 1188-1210 წწ.

მრგვლოვანის მთავრულებად (საკუთარი სახელების, წერტილის შემდეგ ახალი წინადადების დასაწყისი ასოები) გამოყენებით დაიწერა ჟეორგიევსკის მრატატი, ღნტონ ჟაგრატიონის „ყობილსიტყვაობის“ სხვადასხვა ნუსხები, მე-19 ს. პირველ ნახევარში და-

ბეჭდილი წიგნები «ჟანწესება შინაგანისა საქართველოდსა მართვისა» (1810 წ.), ღეიმურაზ ჟაგრატიონის «ისტორია დაწყებითგან ჯვერისა, ე. ი. ჟიორგიისა, რომელ არს სრულიად საქართველოდსა» (1848 წ.). ღმავე წესითა არის შესრულებული ღეიმურაზ ჟაგრატიონის ხელნაწერი «ჟანმარტება პოემა ჟეფხისტყაონისა».

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valo.	
1	Ⴀ	ႠႡ	ან	ა
2	Ⴁ	ႡႢ	ბან	ბ
3	Ⴂ	ႢႣ	გან	გ
4	Ⴃ	ႣႤ	დონ	დ
5	Ⴄ	ႤႥ	ენ	ე
6	Ⴅ	ႥႦ	ვინ	ვ
7	Ⴆ	ႦႧ	გენ	გ
8	Ⴇ	ႧႨ	ჟე	ჟ
9	Ⴈ	ႨႩ	თან	თ
10	Ⴉ	ႩႰ	ონ	ო
11	Ⴐ	ႰႱ	კენ	კ
12	Ⴑ	ႱႲ	ლან	ლ
13	Ⴒ	ႲႳ	მან	მ
14	Ⴓ	ႳႴ	ნარ	ნ
15	Ⴔ	ႴႵ	Huic	ჰ
16	Ⴕ	ႵႶ	ონ	ო
17	Ⴖ	ႶႷ	ჰარ	ჰ

ჟრანცისკო-შარია შაჯიო.
„ქართული გრამატიკა“. ტომი, 1670 წ.

18	Ⴗ	ႷႸ	ჟან	ჟ
19	Ⴘ	ႸႹ	რან	რ
20	Ⴙ	ႹႺ	სან	ს
21	Ⴚ	ႺႻ	ტარ	ტ
22	Ⴛ	ႻႼ	უნ	უ
23	Ⴜ	ႼႽ	ფარ	ფ
24	Ⴝ	ႽႾ	ჟან	ჟ
25	Ⴞ	ႾႿ	ღან	ღ
26	Ⴟ	ႿႰ	ყარ	ყ
27	Ⴐ	ႰႱ	შინ	შ
28	Ⴑ	ႱႲ	ჩინ	ჩ
29	Ⴒ	ႲႳ	ცან	ც
30	Ⴓ	ႳႴ	ბილ	ბ
31	Ⴔ	ႴႵ	წილ	წ
32	Ⴕ	ႵႶ	ჭარ	ჭ
33	Ⴖ	ႶႷ	ხან	ხ
34	Ⴗ	ႷႸ	ჟარ	ჟ
35	Ⴘ	ႸႹ	ჯან	ჯ
36	Ⴙ	ႹႺ	ჟე	ჟ
37	Ⴚ	ႺႻ	შოე	შ

ჟრანცისკო-შარია შაჯიო.
„ქართული გრამატიკა“. ტომი, 1670 წ.

ქსომთავრული და ნუსხური

Ճ: Ետեղորդի մեծանի ճգնաշտուս:

Ե Վ Ն Թ Դ Դ Ե Զ Ը Ի Կ Ծ Թ Կ

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Կոնդաջ. Բջջոնո, 1710.

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Կոնդաջի ցարձի ցրտու Երանդ.
Բջջոնո, 1721

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Կոնդաջ. Բջջոնո, 1710

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Ճ: Գրեցի արձան ցուցողուն ցրտու Երանդ: Ենան ցարձա ցու ցարձուս:

Կոնդաջի ցարձի ցրտու Երանդ.
Բջջոնո, 1721 (ծոլու ցրտու)

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

მოკლებათა ლექსიკონები». ღმ სიის გავრძელება შე-
იძლება კიდევ.

გ ი ს კ ა რ ი

1861

ფეხერვალი
წელიწადი შესუფე

ქოდება თხზულებათა:

I. — მოკლებათა ლექსიკონებისა ვაძრედი ვისეობისისა
შესე, თქუელი ვაძრედი ქსს.
კანაზის მოსელის ვისე ქსს.
ისე. დე ვარგი ვაძ-
რედილივისეზან.

II. — სოლომის ასეკი მქელაუ-
შელი (რომის) დე ვ. ანდრეასისა.

III. — ლექსები სეკი და სეკი 'სეკი'ის.
სეკიების უსეკი. ვოლიკებისა

IV. — ლექსები ანა მესეხე კესის. დე ვ. გრესელიანისა.

V. — სეკი და სეკი ანაუი (ასეუ მსოუ დე ვ. სეკი)

რეილისს.

გვარსელობის ტეზეკე:ჩი.ში

ჭურნალ «ცისკრის» თავფურცელი. 1861 წ.

ღმრიგად, მთავრული ასოების აღდგენის აუცილებ-
ლობა არის თავისთავად ცხადი. ანდა აღინიშნოს,
რომ პირველად ეს საკითხი წამოაყენა 1962 წელს აკა-
დემიკოსმა ღკაკი შანიდემ, რომელიც წლების მანძილ-
ზე გმირული შეუპოვრობით მარტოკა იცავდა ამ აზრს
სრული გაუგებრობის გარემოცვაში. შაინც, რა იყო
მიზეზი იმისა, რომ მას არავინ არ დაუჭირა მხარი?

ღმის მიზეზს მე ვხედავ ჩვენი ეროვნული ხასიათის
ისეთ თვისებაში, როგორიც არის თანდაყოლილი სი-
ზარმაცე. ქოდესაც ეუბნები ადამიანს, რომ უნდა აღ-
ვადგინოთ ასომთავრულიო, ის იმაზე კი არ ფიქრობს,
რამდენად სალია ეს აზრი, არამედ იმაზე, თუ როგორ
ზეგავლენას მოახდენს ეს მოვლენა (ახალი ასოების
შესწავლა, მათი წერის ათვისება და ა. შ.) პირადად
მასზე. შა აქ ვერაფერს ვერ ხედავს გარდა აუტკივარი
თავის ატკივებისა. შაგრამ ხმამაღლა ამას ვერ იძახის
და მოჰყავს სხვა საწინააღმდეგო არგუმენტები, რომ-
ლებიც ვერ უძლებენ ვერავითარ კრიტიკას.

წეშმარიტი მთავრული ასოების აღდგენა მკვეთრად
გააუმჯობესებს დაბეჭდილი ტექსტის ხარისხს და მის-
ცემს მძლავრ ბიძგს ჩვენი ცხოვრების ყველა მხარის
განვითარებას. ღმავე აქტიით ჩვენ გამოვასწორებთ 156
წლის წინათ დაშვებულ შეცდომას. ჩვენი დამწერლო-
ბა მოქნილობით და ძალით გაუსწორდება წერის ევ-
როპულ სისტემებს და ჩვენ დავიბრუნებთ ჩვენთვის
კუთვნილ ადგილს ცივილიზებულ ძველდამწერლობა
მქონე ხალხებს შორის.

ღამაზ ჰჭედლიძე. ღდდგენილი ქართული ანბანი

შოქალეო ღელმეიფეე

ღავითი სესესქე!

ღქვენი ღრამეტიკა რომ აღარ იმოგებოდა, და აღარც
სხეებისა, საქე ისე გაგვიძნელდა, რომ დედა-ენის სწა-
ვლებას ვეღარ ვახერხებდით; — მეტი ღონე აღარ იყო,
ჩემი შეილებსათვის მევე უნდა შემედგინა ღრამეტიკა,
როგორც მომეხერხებოდა და, აი, სტამბაში ვგზავნი გიდეც
დასაბეჭდავად.

ღმ წლის ოქტომბრის დამდეგს რომ ჩემს სახლში
ბძანდებოდით, მაშინ გთხოვეო და თქვენც დამრთოთ ნება,
რომ პირველად თქვენი პატივისცემით სახსენებელი სა-
ხელი ვახსენო და თქვენს მეგობრობას ვუძღვნა ეს წიგნი,
ქებას თქვენ-მეგობრობით და თქვენი მაგალითით სხეებამც
ქართული ენის სიეფარულით, ვითხრათ ან შემომითვა-
ლოთ, რასაც ეს სიეფარული ჩემთვის სათქმელად გავო-
ნებთ: კნას ერთგულებას გაუწევო მეტიო და მე დიდად
დამაყვებთ.

თქვენი აღმატებულების
გულითადი პატივისცემელი
ღამიკრი ღაფიანა.

სოფ. ქვიშეთი,
12 დეკემბერი 1881.

წიმიტრი ღაფიანი. ღართული ღრამეტიკა.
1882 წ.

ქსომთავრულის და ნუსხურის აღდგენის შედეგად
ჩვენ მოგვეცემა საშუალება ყოველდღიურად ვიხმა-
როთ ეს ასოები მხედრულთან ერთად ისევე, როგორც
ეს იყო ჩვენში წინა საუკუნეებში, და როგორც ეს არის
დღეს ბერძნულ-ლათინურ სამყაროში. შავალი-
თისთვის მომყავს ანბანების შედარებითი ტაბულები.

მთავრული ასოები

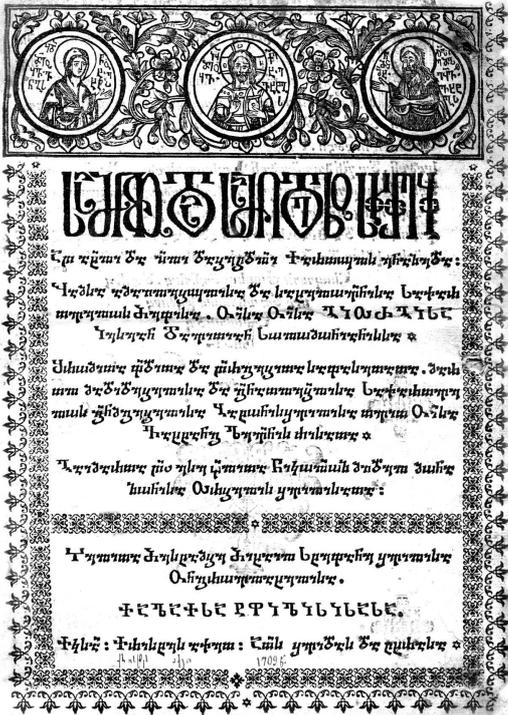
A	J	S	ღ	ს	ქ	ყ	ღ
B	K	T	ყ	ხ	ს	ხ	ქ
C	L	U	ღ	წ	ღ	გ	
D	M	V	წ	შ	ყ	ძ	
E	N	W	ღ	წ	ო	ღ	
F	O	X	ღ	ს	ფ	წ	
G	P	Y	წ	ო	ყ	ღ	
H	Q	Z	ღ	ს	წ	ყ	
I	R	ღ	ღ	ყ	ყ	წ	

მცირე მთავრული ასოები

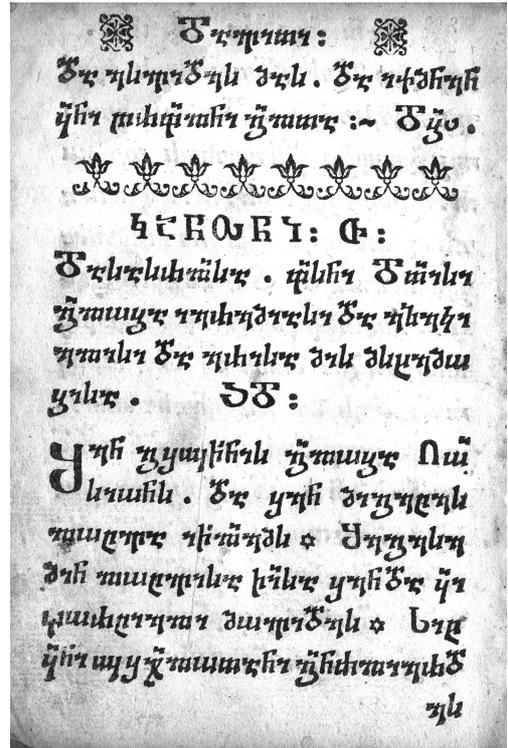
AA	JJ	SS	ღღ	სს	ქქ	ყყ	ღღ
BB	KK	TT	ყყ	ხხ	სს	ხხ	ქქ
CC	LL	UU	ღღ	წწ	ღღ	გგ	
DD	MM	VV	წწ	შშ	ყყ	ძძ	
EE	NN	WW	ღღ	წწ	ოო	ღღ	
FF	OO	XX	ღღ	სს	ფფ	წწ	
GG	PP	YY	წწ	ოო	ყყ	ღღ	
HH	QQ	ZZ	ღღ	სს	წწ	ყყ	
II	RR	ღ	ღღ	ყყ	ყყ	წწ	

ქსომთავრული და ნუსხური

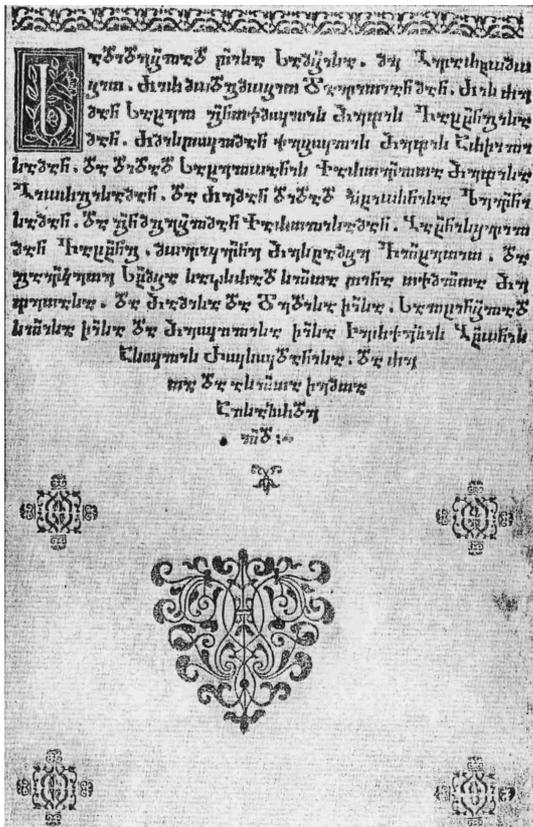
ჩვემთ მოყვანილია ასომთავრულის და ნუსხურის ერთდროული ხმარების მაგალითები.

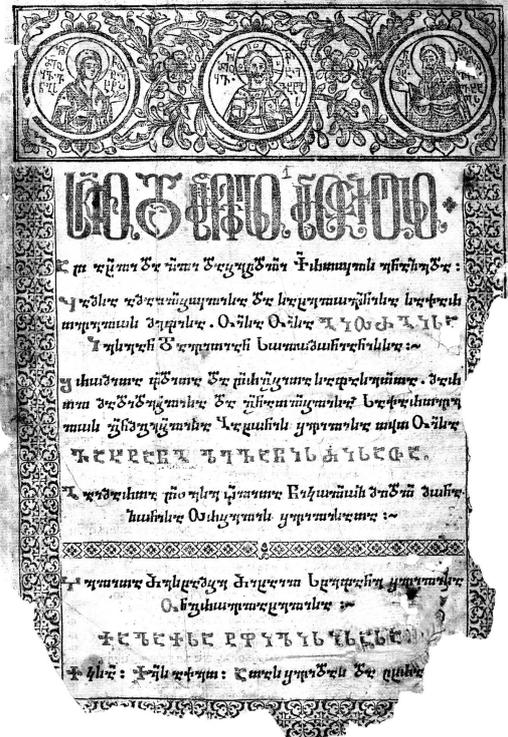
სახარება, ჩვილისი, 1709. ჩავფურცელი

შავითი, ჩვილისი, 1709

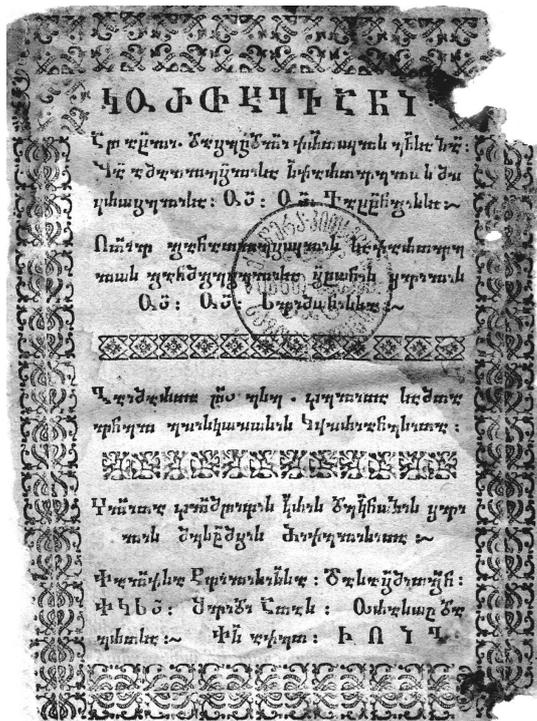

სახარება, ჩვილისი, 1709. ჩახტანგის წინახსენებობა

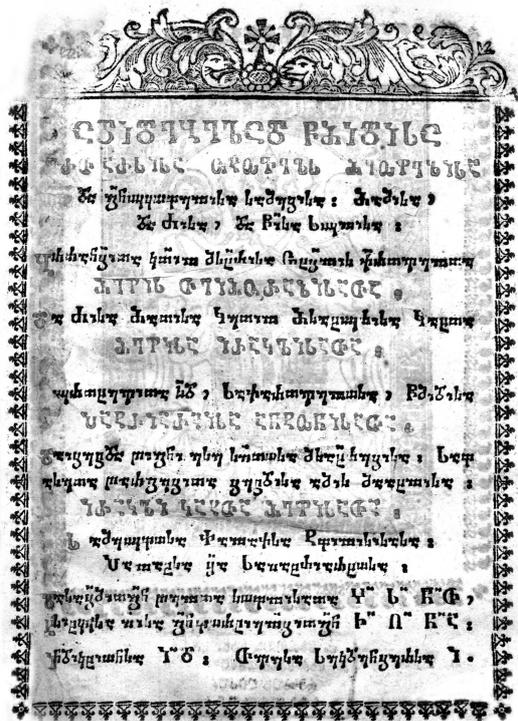

სამოციქულო, ჩვილისი, 1709

ჩსომთავრული და ნუსხური ერთდროულად

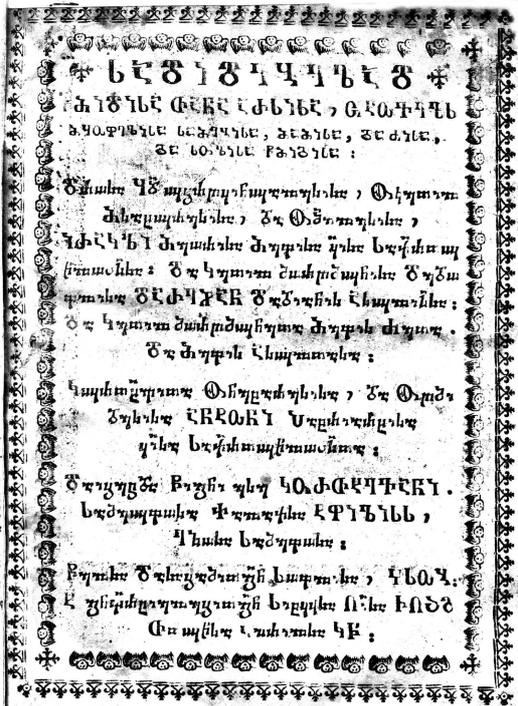
კურთხევათი. ლეონიძე. 1713

კონდაკი. ლეონიძე. 1751

შავთბი. ლეონიძე. 1716

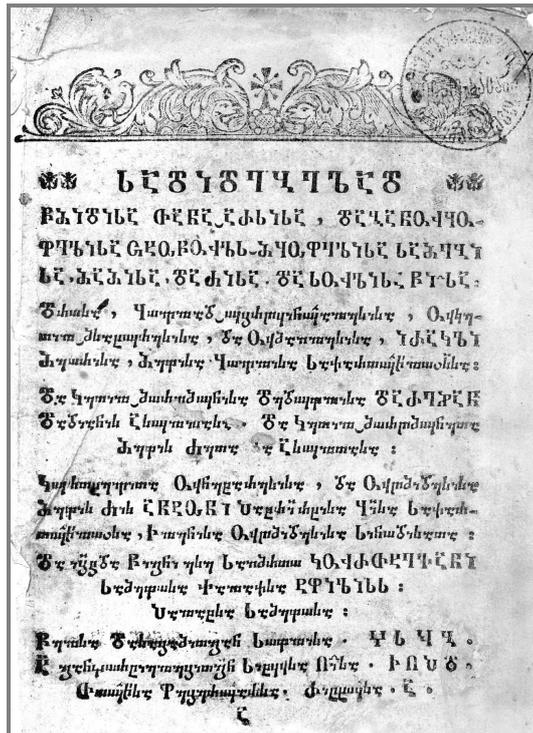

კურთხევათი. ლეონიძე. 1764

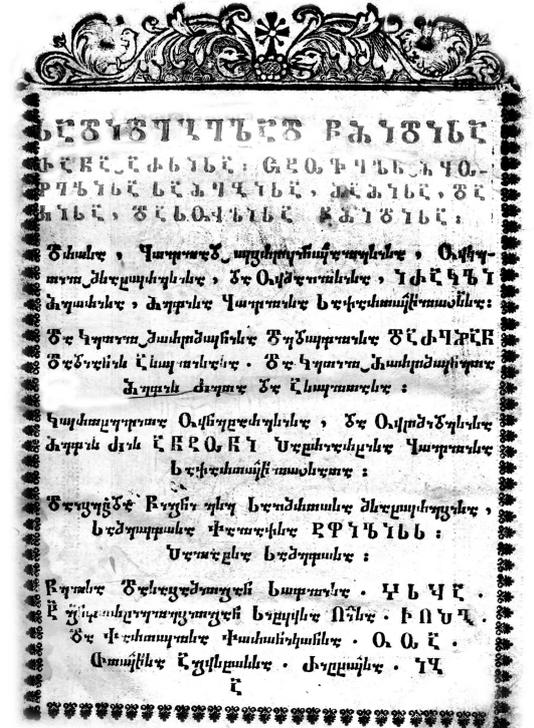
ქსომთავრული და ნუსხური

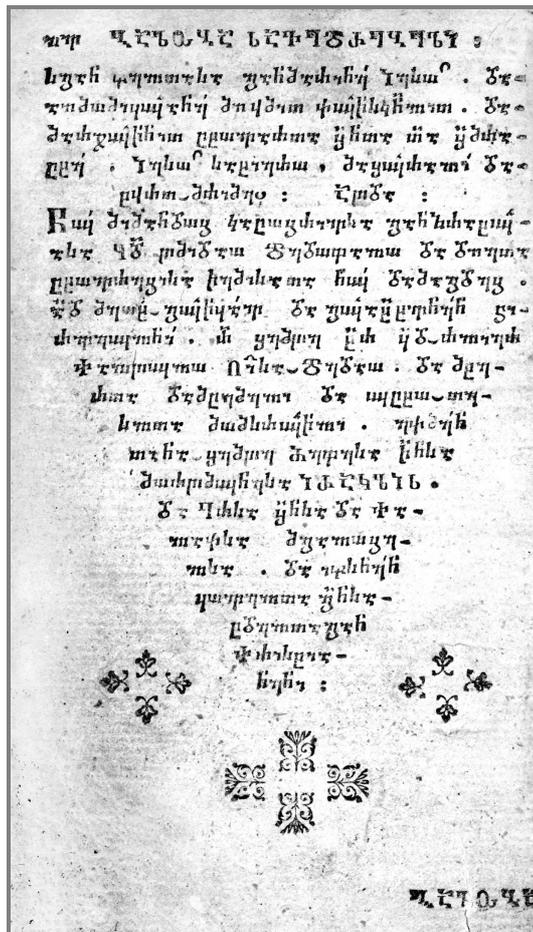
Մանգոլոցոյն. Բջջոսն. 1772

Կղտեղոցոյն. Բջջոսն. 1784

Կղտեղոցոյն. Բջջոսն. 1783

Կղտեղոցոյն. Բջջոսն. 1784

Հնամուտ դրուստիկայի ծր հակըստիկայի բովանդակություն

**ქკაკი შინიძის სტატიები
ასომთავრულის ადგენის საკითხზე**

ქ. შინიძე. შაფარული საუნჯე. // საბჭოთა ხელოვნება. — 1962. — № 9. — ქგ. 49—72.
 ქ. შინიძე. ქართული ორთოგრაფიის ისტორიიდან. // შრომა. — 1967. — № 10. — ქგ. 13—16.
 ქ. შინიძე. შთავრული ასოების ხმარების გამო ქართულში. // შიტერატურული საქართველო. 30.06.67.
 ქ. შინიძე. შოპაქრეთა საპასუხოდ. // შიტერატურული საქართველო. 8.09.67.
 ქ. შინიძე. სალიტერატურო ქართულის საჭირობორტო საკითხები (წერილების კრებული). — ქბილისი, 1979.

**შთავრული და მხედრული ასოების გამოყენებით
დაწერილი ნაშრომები**

ქონდაკი. რფილისი, 1710.
 შოცვანი. რფილისი, 1710.
 ქმწულების ცოდნის წიგნი. რფილისი, 1721
 ქესიკის ლექსი.
 ქნტონ ქავრატონი. რფობილისტყვაობა. — 1768 (გადამწერი ქიორგი ქლექსი-შესსიშვილი).
 ქნტონ ქავრატონი. რფობილისტყვაობა. — 1781 (გადამწერი ზოასაფი).
 ქნტონ ქავრატონი. რფობილისტყვაობა. — 1781 (გადამწერი ჩეოფიტი).
 ქნტონ ქავრატონი. რფობილისტყვაობა. — 1781 (გადამწერი შავით ქექტორ ქლექსიძე).
 საქართველო — ქუსეთის ხელშეკრულება (ქეორგიევსკის ტრაქტატი). — 1783.
 ჩიტაის სიბრძნე. რფილისი, 1784.
 ქრეკლე შეფის წერილი ქუსეთის იმპერატორ ქკატერინე შეორისადმი. — 1784.
 ქაიოზი. ქნბანი. შოკლე საქრისტიანო სწავლა. შოზდოკი. 1797.
 ქანწესება შინაგანისა საქართველოდა მართვისა, — რფილისი, 1801.
 შეფის ქიორგის ძე ქეიმურაზი. ქსტორია დაწყებითგან ზეორისა, ე. ი. ქიორგისა, რომელ არს სრულიად საქართველოდასა. — სანქტ შეტერბურღი, 1848.

ქეიმურაზი ქავრატონი. ქანმარტება პოემა «ქეფხისტყაონისა». (ქაიოზი ქმედაშვილის რედაქციით, გამოკველევით და საძიებლით). — ქბილისი, 1960. — ქგ. 033.
 შიმიტრი ქიფიანი. ქართული ღრამატკია. — სანქტ შეტერბურღი, 1882.

ქრიონი. ღრებული ქკაკი შინიძის 80 წლისთავის საიუბილეოდ. — ქბილისი, 1967.
 ქავლეს ეპისტოლეთა ქართული ვერსიები. // ქბილისის უნივერსიტეტის შრომები. — რ. 16. — ქბილისი, 1974.
 ქლთა და შვიდთა მნათობთათვის. XII საუკუნის ასტროლოგიური ტრაქტატი. — ქბილისი, 1975.
 ქეფხის ტყაონის საკითხები. // ქ. შინიძე. ჩხზულებანი 12 ტომად. — რ. 5. — ქბილისი, 1985. — ქგ. 7-275.
 ქეტრინის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონი. // ქ. შინიძე. ჩხზულებანი 12 ტომად. — რ. 9. — ქბილისი, 1986. — ქგ. 55-123.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქსომთავრული. — 1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. შსოფლიოს ქვეყნები. - 2005. - 254 გვ. — 646 ილ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქართული დამწერლობა. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.
 საქელებიო სიტყვის კონა. — 2006. — 74 გვ., 40 ილ.

შჭედლიძე, ქამაზ. შამწერლობები და ენები. — 2007. — 412 გვ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქიბლიოგრაფია. — 2007. — 58 გვ. — 14 ილ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქსომთავრული. ჩუსხური. შხედრული. — 2008. — 312 გვ., 697 ილ., ტაბ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. საქართველოს სიმბოლიკა. — 2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქანამედროვე ქერმანია. — 2009. — 189 გვ., 1380 ილ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ქართული ოტორინოლარინგოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია — 1989. — 66 გვ.
 შჭედლიძე, ქამაზ. ოტორინოლარინგოლოგიის ბიბლიოგრაფია — 2009. — 142 გვ.
 ჩიკო ჩუბინაშვილი. ქართული ლექსიკონი. — 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
 შჭედლიძე ქამაზ. ქერმანია — 2010. — 344 გვ. 1712 ილ..
 ჩიკო ჩუბინაშვილი. ქართული ლექსიკონი. შე-2 გამოცემა. — 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
 შჭედლიძე ქამაზ. ქანამედროვე ქერმანიის ლექსიკონი. — 2011. — 252 გვ.
 ჩიკო ჩუბინაშვილი. ქართული ლექსიკონი. შე-3 გამოცემა. — 2011. — 441 გვ.
 შჭედლიძე ქამაზ. ოძველესი ქართული წარწერები. — 2011. — 116 გვ.
 შჭედლიძე ქამაზ. ქართული წიგნი და ასომთავრუზ-ნუსხური. — 2011. — 275 გვ.
 შჭედლიძე ქამაზ. ქდრექრისტიანული წარწერები. — 2012. — 212 გვ.

ქსომთავრული და მხედრული ასოების გამოყენებით დაწერილი ნაშრომები

ქართული სასტამბო ასოების არსი და მათი იდენტურობა ლათინურ ასოებთან

ქართულ სამრიფტო გარნიტურში, ისევე როგორც სხვა ევროპული ანბანების გარნიტურებში, არის ოთხი სახის ასო:

მთავრული;

მცირე მთავრული;

ნუსხური;

მხედრული.

ამ თვისებით ქართული შრიფტი არაფრით არ განსხვავდება სხვა ევროპულ ანბანების (ბერძნულ, ლათინურ, სომხურ, სლავურ) შრიფტებისგან.

ჩიუტად იმის მტკიცება, რომ, თითქოსდა, თანამედროვე ქართულ ანბანში არის მხოლოდ ერთი სახის ასოები, რბილად რომ ვთქვათ, არ შეესაბამება სინამდვილეს. ის ფაქტი, რომ 145 წლის წინათ დანერგეს უმთავრულო ტექსტის ხმარება და ხუთი ასო ამოიღეს ხმარებიდან, სულაც არ ნიშნავს ახალი ქართული ანბანის შექმნას და ხუთი ასოს გაუქმებას. ქართული ანბანი როგორც იყო, დარჩა ისეთივე — არც მეტი, არც ნაკლები. მასში დარჩა ქართული დამწერლობის ყველა სახის ასო და ის ხუთი, თითქოსდა გაუქმებული ასო.

ერთად ერთი, რაც მოხდა ამ გაუაზრებელი რეფორმების შედეგად, არის ის, რომ ჩვენ გავიხადეთ თავი დასაცინად ამ ხელნაწერი სწრაფწერული ასოების ხმარებით. მსეთ ასოებს სხვა დამწერლობებში ხმარობენ ხელით წერის დროს. ჩაბეჭდ ტექსტში კი ასეთი ასოები იხმარება იშვიათად „კურსივის“ სახით.

ამას დაუმატოთ კიდევ ის, რომ **თანამედროვე ქართული ძირფესვიანად მოსწყდა თავის წარსულს** — გარდა თითო-ორი მცენიერისა, არავის არ შეუძლიან მთავრულ-ნუსხური ტექსტის წაკითხვა. ჩაკითხვას ვინდა ჩივის, ვერც კი სცნობენ, რომ ქართულია.

ამბობენ, რომ ყველაფერი იწყება სიტყვებიდან. მათ სიტყვებსაც (ტერმინებს) ვხმარობთ, ისედაც ვიქცევით. მქედან გამომდინარე, ერთხელ და სამუდამოდ უნდა ამოვიღოთ ხმარებიდან შემდეგი სიტყვები:

ჩხალი ქართული ანბანი. ჩხალი ქართული ანბანი არ არსებობს. ის, რაც დღეს იხმარება, არის ძველის-ძველი ანბანის ძალიან მცირე, შეკვეცილი ნაწილი.

ძველი ქართული ანბანი. სიტყვა ძველი გულისხმობს იმას, რომ არსებობს აგრეთვე ახალი. მთუ ახალი არ არსებობს, ძველის ხმარება არის უაზრობა.

ძველი ქართული დამწერლობა. (თანამედროვე ქართული დამწერლობა.) ოაზრობაა! დამწერლობა არის ერთი — „ქართული დამწერლობა“.

ქსომთავრული დამწერლობა. ნუსხური დამწერლობა. მხედრული დამწერლობა. დამწერლობა არის ერთი — „ქართული დამწერლობა“.

ქსომთავრული ანბანი. ნუსხური ანბანი. მხედრული ანბანი. ჩნბანი არის ერთი — „ქართული ანბანი“.

თანამედროვე მხედრული. ოაზრობაა! მხედრული არის „მხედრული“, მორჩა და გათავდა.

მხედრული მთავრული ასოები. ეს არის განსაკუთრებული უაზრობა, ისეთივე, როგორც, მაგალითად, „ცხელი ცივი“, „ნათელი ბნელი“. მთუ ცხელია, ამავე დროს ვერ იქნება ცივი. მთუ მხედრულია, რაც არ უნდა ატრიალო, ვინდა ყირაზე დააყენე, მთავრული ვერ გახდება.

ყერმინ „მხედრული მთავრულის“ ხმარებაში განსაკუთრებულ სიჯიუტეს იჩენს შრიფტის ზოგიერთი „სპეციალისტი“ (სხვათა შორის, მიმანია, რომ შრიფტის ქართველი სპეციალისტები დღეს დღეობით არ არსებობენ). საკითხავია, თუ „მხედრული მთავრული“ ასოები არსებობენ, რატომ არ ხმარობენ მათ? მრ ხმარობენ იმიტომ, რომ ამ ცრუმთავრული ასოების ხმარება შიგ ტექსტში არის შეუძლებელი.

სხვათა შორის, ე. წ. „მხედრული მთავრულების“ შემქმნელები (მე-19 ს. 60-ან წლებში) ამ ასოებს უწოდებდნენ „სატიტულოს“ ან „სასათაუროს“. მლბათ მიხვდნენ, რა შეცდომა დაუშვეს ამ ასოების შექმნით, მაგრამ უკან დახვეის შნო აღარ ეყოთ. მათ როგორც შედეგი, თავს მოგვახვიეს ეს სიმახინჯე. მღსანიშნავია, რომ მამინდელი საზოგადოებრიობა ეწინააღმდეგებოდა ცრუმთავრული ასოების დანერგვას, მაგრამ ახალგაზრდა, ჯან-ღონით სავსე „რეფორმატორებმა“ დაჯაბნეს.

ყუცური ასოები. მტერმინის დამწერგავს, ალბათ, არ ესმოდა ქართული ასოების არსი. ის იყო გარე დამკვირვებელი. მინახა, რომ სარწმუნოებრივი წიგნები (სხვა წიგნები კი არ არსებობდა) დაწერილი იყო ნუსხური ასოებით, და გამოაცხადა, ეს ხუცების ასოებიანო. ყუცებს ამ ასოების შექმნასთან არა აქვთ არავითარი კავშირი. მადლობა მწერთს, რომ ისინი ხმარობდნენ ამ ასოებს პირდაპირი, ბუნებრივი დანიშნულებით წიგნების გადაწერისას).

მხედრულ ასოებს უწინ ხმარობდნენ მხედრები (სამხედროები), ან ერის ხალხი. ისეთივე უაზრობაა, როგორც „ხუცურის“ შემთხვევაში.

ყერმინ „მხედრულის“ წარმოშობა, ჩემის აზრით, შემდეგია. ქართული „მხედრული“ არის ლათინური „კურსივის“ შესატყვისი (cursus - სირბილი, დინება; cursivus - რომელიც გარბის; littera cursiva - ასო, რომელიც გარბის (მორბენალი ასო, მხედრული ასო). ყერმინით „მხედრული“ აღინიშნება არა მარტო ქართული სასტრიქონო მრგვლოვანი ასოები,

ქსომთავრული და ნუსხური ასოების აღდგენა

արამբեդ սաբարտոլ ճեղքիմիերի շարսիցի, ՏՐԱԳՐԵՐԱ, ցակրուլի ճելիտ ճեղքուլեբուլի ասո ՏՅԵ ԴԱՄՖՐԵՐԼՈՒԵԵԹԻ:

Հիլլե ճեղքիլեբա ԳԴԻՆԻՄՆՈՏ, ռոմ լարտուլի լերմինի „ժտալրուլի“ ԳՐԻՏ ԼԳԴԻՆՄՈՒՐԻ „ԿԳԿԻԿԼԼՈՒՐԻՏ“ (capitalis) ճեղքիլլեբի (caput - տալլի; capitalis - ժտալարի; littera capitalis - ԳՏՈժժտալրուլի): Հիլլ լերմինիտ ցարկեղուլի լարտուլի ԳՏՈՒԵԵԻՏ ցարԴԳ ԳԴԻՆԻՄՆԵԵԹ ԳՏՐԻԼԼՈՒՆՅԵԴԳ ԴԴԴԻ ԳՏՈՒԵԵԻՏ ՏՅԵ ԴԱՄՖՐԵՐԼՈՒԵԵԹԻ:

Հերմինի „ժլերլե ժտալրուլի“ ԳՐԻՏ ԼԳԴԻՆՄՈՒՐԻ „ԿԳԿԻԿԼԼՈՒՐԻՏ“ ճեղքիլլեբի (caput - տալլի; caputellum - թԳԿԵՐԳ ԿՏԳԻ): Հիլլ ՏԻԿԿԵԻՏ ԳԴԻՆԻՄՆԵԵԹ ԺՏԳՐՈՒԼԻ ԳՏՈՏ ժՈՒԽԳՅՈՒԼՈՒԵԻՏ ԴԳ ՆՄՏՅՄՈՒՐԻ ԳՏՈՏ ՄՅԳԿԵՆԻՏ ՅՈՒՄԻՏ ՏԳՏՏՐԻԼԼՈՒՐ ԳՏՈ:

ՅՆԵԴՐՈՒԼԻ ԳՏՈՒԵԵԻՏ ՄՅՅԵՄՆԳ ՄՓՐՈՒ ԳԴՐԵ, ՎԴԴՐԵ ՆՄՏՅՄՈՒՐԻ ԴԳ ժՏԳՐՈՒԼԻ: Հիլլ ցԳժՈՒՏՅԵՄԻՏ ԳԵՏՄՐԴՅՈՒԼՈՒԹԳ ԽԳՆՏ ՄՅՅԴԵԿ ՄՅԴԳՐԵԵԻԴԳՆ: ՄՏ ԻԿԻԿԵԳ, ռոմ ՅՏՅԵՎԵՏ: „ՄՅՅԻԼԻ ԴԳԻԹԴԴԳ ՄՓՐՈՒ ԳԴՐԵ, ՎԴԴՐԵ ժԻՏԻ ԴԵԴԳ“; ԳՆԴԳ „ՅՅԵՐ ԳՄՅՆԴԳ ՏԳՆԼՈՒՏ ՏԳՆՄՐԳՎԻ, ժԵՐԵ ՎԻ ՏԳՓՄՈՒՅՅԵԼԻ“:

ԽՅԵՆ, լարտեղեբԺԳ, ՄՅՅԵՄՆԻՏ ՏԳժԻ ԳՆԳԳՆԻ (ԴՅԵՐՄԳ ԵՐՄԳ ՎԻ ԳՐԿԵՐՏԻ): ՔԳ ԳՐԻՏ ԵՏ? ՄՏ ԳՐԻՏ ՏՄՅՅԵԼՄՈՒՐԻ ԿՈՒԿԼՈՒՆԻՈՒԵԻՏ ՆԳՏԵԼԻ ժԳԿԼԻՏԻ: ՀՆԵԳՆԻ ՄՅՅԵՄՆԻՏ ԵՐՏԻ, ժԳԿՐԳժ Գժ ԵՐՏՄԻ ԳՐԻՏ ՈՒՏԽԻ (ՏԳժԻ ԿԳ ԳՐԳ) ՏԳՆԻՏ ԳՏՈ, ռոմլեբեԿ լարժժՈՒՄՅՆԵՆ ԴՐՈՒԳ ցԳՆժԳՅՈՒԵԹԻՄԻ, ԵՄՆԵԵՐԻԿԳԴ, ԳՐՏՈՒՈՒ ԽժԳՐԵԵԻՏ ՄՅԴԵԿԳԴ:

ՏՄՅՈՒՐ ԺՏՈՒՐԼԻՄԻ ՄՅՅԵՄՆԻԼԻԳ ԵՈՒՏՆժԵԿԻ (14) ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԹԳ, ժԳՏ ՄՈՐԻՏ ԽՅԵՆԻ, լարտուլի: ՕՒՐՈՆԴ լարտուլ ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԹԳՄԻ ցՄՅՈՒՏՆժՈՒԵՆ ԵՐՏՏ ԵՄ ՏԳՄՏ, ՅՐ ցԳժՈՒՅԳՐԿԵԿԵ: ՀՄ ՏԳՄՏ, ժԳՄԻՆ ցԳժՈՒԴԻՏ, ռոմ ԳՐԻՏ 14 ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԹԳ, ժԳՏ ՄՈՐԻՏ ՏԳժԻ ԽՅԵՆԻ: ՄՏ ԳՐԻՏ ՎԴԴԵՅ ԵՐՏԻ ժԳԿԼԻՏԻ թԳՐԳՆՈՒՐՅՈՒՐ

ԼԻ ԵՅԻՏժՈՒԿՅԳՐԵՈՒԵԻՏԳ! ՄՅ ԵՅՏՄԻՏ ժԳՏԻ, ՎԻՆԿ ՏՐԵՐՏ ԳՏԵՏ, ԴԳԼՅԵ ՐԵԻԼԳԴ ՐՈժ ՅՏՅԵՎԵՏ, ՄՅՄՏՏՈՒԵՏ ցԵՆԻՈՏ ԵՐՄԻ ՅԳՐՏ ԽՅԵՆԿ, լարտեղեբեԻՈ! ՀՄ ՎԻ Գժ ԵՈՒՏՆժԵԿՄԻ ԽԳՅՏՅՈՒՐԻՏ ԽՅԵՆ ՏԳՄՏ, ցԳժՈՒԴԻՏ, ռոմ ՅՅՈՒՐԻԼՅԳՐՏ ԿՅԵԼԳՅԵ ցԵՆԻԳԼՄՈՒՐԵԵԻՏ!!!

ՄՅՆԻԳԼՄՈՒԹԳՅԵ ՐԳ ժՈՒԿԳՆՏԵՆՈՒՏ, ժԳԿՐԳժ ԽՅԵՆ (ԵԳՆԳժԵԴՐՈՒՐԵ լարտեղեբԺԳ) ԽՅԵՆԻՅԵ ճԵԼԻՏ ԴԳՅԳժԳՆԻՅՅԵՏ ԽՅԵՆԻ ՄՈՐԵՄՈՒԼԻ լԻՆԳՐԵԵԻՏ ժԻԵՐ ՄՅՅԵՄՆԻԼԻ ՄՈՒԴԵԿԻ ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԹԳ ԻժԴԵՆԳԴ, ռոմ ՅՅԼԳՐԿ ՎԻ ՎՅԻՏՅՈՒԼՈՒԹ ԿՅՄՄԳՐԻՏԻ ԳՏՈՒԵԵԻՏ ԴԳՐԵՐԻԼ լԵՂՏՏ: ՄԳՏԳՅՅԻՐԻ ԳՐԻՏ ԻՏ, ռոմ լարտեղեբեԻՏ ԴԳԵՆԳՅԵԻՏ ԳՏԵՏԻ ճԵՐՆԻ ԳՐԴԳԴԳԿ ԳՐ ժՈՏՅՈՒԼԻՏ ԳՐԿ ՄԳՆ ՀԵՒԳՏՏ, ԳՐԿ ՔՄՅԵՏԻՏ ԻժթԵՐԳԿՈՐ-ցԵՆԵՐԳԼՄՈՒՐ ժԴԻԿԳՆ-թԵՐՅԻԴԵՆԿԵՏ:

ՏԳժժժԳՅՈՒՐ, ռոմ ԳԼԳՐ ցԳԻՅԵՐՈՐՆ ԵՏ ժՅԴԳՐԻ ԳՆՐԻ! ՀժՅԳժԳԴ ԽժԳՐԵԵԹԻՄԳ ԴԳԳՆԼՈՒԵԻՏ 45 ՈՐԻԿԻՆԳԼՄՈՒՐԻ ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԵԻՏ ՏԻՏԿԵժԳ, ռոմլիՏԳԿ ՏԳՐԿԵԼՈՒԵՏ ԴԳԳՆԼՈՒԵԻՏ 200 ԵՆԳ: ՀՄ ԽՅԵՆ ԽԳՅՏՅՈՒՐԻՏ լԵՐԻՏ ԴՅԵԼ ՏԻՏԿԵժԵՏ, ռոմլեբԵՏԿ ԳժՅԳժԳԴ ԳՐ ՆժԳՐՈՒԵՆ, ԴԳժՖՐԵՐԼՈՒԵԻՏ ՐԳՈՒԴԵՆՈՒԹԳ ցԳժՈՒՅԳ ցԳԿԻԼԵԵԻՏ ժԵԿԻ: ՄՅԵԼԳՓԵՐ ԳժԳՅԵ ՄՅՅԻԼԵԵԹԳ լարԿԻՏՆՅԳ ԽԵՄՏ լԻԿՆՄԻ „ՄԳՄՖՐԵՐԼՈՒԵԻՏ ԴԳ ԵՆԵԻՏ“, 2007:

ՀՏԵՏԻ ՄՅՏԳՅԳԼԻՏ ՄՅՅԴԵԿ ցԻԽՅԵՆԵԹ ՏՅՅԳԴԳՏՅԵ ԳԳՆԻՏ լարտուլ ԳՏՈՒԵԵԻՏ ժԳՏ ԼԳԴԻՆՄՈՒՐ ԳՆԳԼՈՒԵԹԻՆ ԵՐՏԳԴ:

ՔՅՅԵՄՈՒՏ ժՈՒԿՅԳՆԻԼ ՏՄՐԳՏԵԵՅԵ ՆԳՐՅԵՆԵԵԹԻԳ ՏՏՐԻԼԼՈՒՆԻՏ ՆԳՅՅԵ (ԼՄՐՅԻ ԳԵՐԻՏ) ցԳՆԼԳԵԵԹՄՈՒ ԼԳԴԻՆՄՈՒՐԻ ԴԳ լարտուլի ԳՏՈՒԵԵԻՏ:

ՄԳՐԴԳ լարտուլի ԳՏՈՒԵԵԻՏ ՅԵՄՈՒՏ ԳԴՆԻՄՆՄՈՒՐ ՈՒՏՆ ԳԳՆԵԹԳՏԿԻՆ ԵՐՏԳԴ ՏՄՐԳՏԵԵՅԵ ՆԳՐՅԵՆԵԹԻԳ ԿԳԼԻՅՐԳՓՄՈՒՐԻ ՏԳՏՏԳժժՈՒ ԳՏՈՒԵԵԻՏ, ռոմլեբԵՄԻԿ ԳՐԻՏ ԳՏՈՒԵԵԻՏ ժՅՈՒԼՈՒՐ ԺՏԳՐՈՒԼԻ ԴԳ ժՅԵԴՐՈՒԼԻ ՅԳՐԻՆԿԵԹԻ:

ՀԱՅԿԱՏՏՐԱԿՏԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒՄ

ქართული სასტამბო ასოების სახეობები

ყვედური სტილის ასოები

ძთავრული

ძცირე მთავრული

ნუსხური

ძხედრული

Aჲ Aჲ aჲ აა

ძთავრული

ABCD ზჲნძ

ძცირე მთავრული

ABCD ზჲნძ

ნუსხური

abpj ჳჲჟჳ

ძხედრული

abgf აბგჟ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წიგნის დასრულების შემდეგ

წ	ყ	ჟ	ჭ	ჩ	ც	ხ	ც	მ
წიქლი	ყიქლი	ჟიქლი	ჭიქლი	ჩიქლი	ციქლი	ხიქლი	ციქლი	მიქლი
წ	ყ	ჟ	ჭ	ჩ	ც	ხ	ც	მ
წიქლი	ყიქლი	ჟიქლი	ჭიქლი	ჩიქლი	ციქლი	ხიქლი	ციქლი	მიქლი
ს	ს	ჟ	ყ	ფ	ჟ	ნ	ყ	მ
სიქლი	სიქლი	ჟიქლი	ყიქლი	ფიქლი	ჟიქლი	ნიქლი	ყიქლი	მიქლი
ხ	ც	ძ	რ	ვ	ჟ	ყ	პ	შ
ხიქლი	ციქლი	ძიქლი	რიქლი	ვიქლი	ჟიქლი	ყიქლი	პიქლი	შიქლი
ქ	წიქლი	წ - მ 1 - 9	ქ - ჟ 100 - 900	ქ 10 000	ქ 100 000	ქ 1 000 000	ქ 10 000 000	ქ 100 000 000
ქიქლი	წიქლი	წიქლი - მიქლი	ქიქლი - ჟიქლი	ქიქლი	ქიქლის ყიქლი	ქიქლი	ქიქლი	ქიქლის ყიქლი

დამზადებულია ქსომთავრის და ნუსხურის აღდგენის მიზნით

ՀԵ	ԿԸ	ՊԶ	ԾԾ	ՊԵ	ԴԶ	ՆՑ	ԻՅ	ԴԹ
Հեքե	Կանգ	Պանգամ	Ծոց	Պն	Դինա	Նենցե	Իրիք	Դանն
ԿԻ	ԿԶ	ՊԼ	ԺԹ	ԿՆ	ՏԶ	ՕԹ	ՆԶ	ԿՅ
Կնա	Կանգ	Պաստ	Ժանքան	Կար	Տե	Օնգ	Նար	Կանգ
ԽԹ	ՆՆ	ԶԶ	ԿԶ	ՓԶ	ԿԵ	ՈԶ	ԿԵ	ԿՅ
Խեթ	Նանգ	Զանքան	Կե	Փար	Կանդար	Ոնց	Կարտ	Կն
ԿԻ	ԿԵ	ԺԹ	ԶԶ	ՏԶ	ԿԶ	ԿԶ	ԿԶ	ՆԶ
Կին	Կանգ	Ժի	Զի	Տար	Կանդար	Կար	Կան	Նար
ԿԶ	Կարտ	Զ - Դ 1 - 9 Կ - Կ 10 - 90	Ժ - Կ 100 - 900 Կ - Ն 1000 - 9000	Կ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ
Կն	Կարտ անգ	Կարտ - Կ	Կն - Կն	Կ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ
Կն	Կարտ	Կարտ - Կ	Կն - Կն	Կ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ	ԿԿ

Հնամտությունների և հակադրությունների

ცა	ცბ	ცგ	ვდ	ვე	ვევ	ვზ	ხც	ქთ
ცკუბი	ცანაკი	ცანკაში	ვინე	ვეა	ვეინაბა	ვენჯები	ხენიშა	ქინა
ნა	ნბ	ნგ	ქმ	ნნ	ნდ	ნთ	სნ	ყუ
ნდაუნა	ნანკელი	ნასლი	ქანქანა	ნანდი	ნეს	ნკანი	სანიკი	ყანკი
ქრ	სს	სც	ძკ	ფგ	ქქ	ნღ	ყყ	ყუ
ქანბი	სანაკვი	სანსურა	ძმე	ფანი	ქანღანი	ნანძილი	ყანჯილი	ყანდი
ხნ	ცც	ქძ	რბ	წქ	ღრ	ყწ	ჯწ	წწ
ხანელი	ცანკალი	ქილი	რილი	წანმაკი	ღანძანი	ყანი	ჯანი	წანნი
ქმ	ქანთული ანჭანი	ც-ქ 1-9 7-ყ 10-90	ქ-ყ 100-900 ხ-წ 1000-9000	ქ 10 000	ქხ 100 000	ხხ 1 000 000	ხქ 10 000 000	ქქ 100 000 000
ქმვინა	მ. ს. შვედელიძე	ენთი - ათი	ასი - ათასი	ბევნი	ბევნის ბევნი	უმიქანი	უმიცი	უმიცის უმიცი

ივანე ჯავახიშვილი

ხურონი ზნაღნი				
ხურონი ზნაღნი <i>ჩვენი ანბანი</i>		ხორონი ზნაღნი <i>ჩვენი ანბანი</i>		
ქ		წ		ჟ ჭაბე
ყ		ხ		
შ		უ		
წ		ჟ		
ჭ		რ		
ც		ს		
ძ		ჟ		
წ	10 000 მ ²	ყ		
ჩ		ც		
		ც		
		ხ		
		ს		
		ღ	ჰე	
		ყ		
		ი		
		ყ		
		ყ		
		ყ		
		ხ		
		ც		
		ტ		
		რ		
		წ		
		ყ		
		ყ		
		ჟ		
		ს		

რეგისტრირებულია რამდენიმე დამატებითი სურათი

ქართული ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ქართული ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ქმედითი ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ქმედითი ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ქმედითი ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ქართული ენის რეაბილიტაციის პროგრამის მიზნობრივი დოკუმენტი

ტე-19 საუკუნის 60-ან წლებში ჩატარდა ქართული დამწერლობის რეფორმა, რომლის დროსაც მიზანშეუწონლად იქნა მიჩნეული წერის დროს იმ ასოების ხმარება, რომლებსაც ახალ სალიტერატურო ქართულ ენაში, თითქოსდა, აღარ გააჩნდა ბგერითი შესატყვისობა. ეს ასოები შემდეგია: **წ, ძ, ჳ, ჴ, ჵ**.

საერთოდ, ძალიან საეჭვო აზრია. მუ განვავითარებთ ამ აზრს, მომავალში (50, 100 ან 200 წლის შემდეგ) რომელიღაც ასოებს აღარ გააჩნდებათ ბგერითი შესატყვისობა და, ალბათ, ეს ასოები უნდა ამოვიღოთ ანბანიდან და გადავყაროთ?! ყვილება მომავალში გაქრეს რაღაც სიტყვა, ცნება, გამოთქმა და ა. შ., მაგრამ ბგერა რატომ უნდა გაქრეს მე, რატომღაც, ვერ მესმის. ყვერძნებს და სომხებს თავიანთ ანბანებიდან არაფერი არ ამოუღიათ და არ გადაუყრიათ. მუნდაც რად ღირს თანამედროვე ქართულ ენაში არსებული ბგერა **ღ** და მისი გამომხატველი უმშვენიერესი ასო **ღ**. ძუსებს ეს ასო არ გააჩნდათ და მათ გადმოიღეს იგი სხვა ანბანებიდან და შეიტანეს თავიანთ ანბანში. ჩვენ კი ვართ ისეთი გულუხვები, რომ რაც გვაქვს, ისიც გვეჩვენება ზედმეტად.

მე მგონია, ამ რეფორმის ავტორებს ეს აზრი მოუვიდათ, ალბათ, რუსული ანბანის წარამარა გადაკეთებ-გადმოკეთებების ზეგავლენით. მრა მგონია სულხან-საბა ორბელიანი, ან მტონ I ჰათოლიკოსი, ან ჴახუშტი ჴაგრატიონი ყოფილიყვნენ იმ რეფორმატორებზე ნაკლებად განათლებულნი. მაგრამ მათ არ მოსვლიათ ასეთი რეფორმის აზრი.

ქართული ანბანი არის ერთდროულად და ერთბაშად შექმნილი სრულყოფილი სისტემა. მისი რომელიმე ნაწილის გამოკლება ან სხვა რამის ჩამატება არღვევს ამ სისტემას. სრულყოფილი სისტემის ასეთ ნამსხვრევს წარმოადგენს თანამედროვე ქართული ანბანი.

მუთი ასოს ამოღების შემდეგ მოხდა შემდეგი. 1. შემცირდა ასოების თავდაპირველი რაოდენობა ანბანში; 2. მსოებს შეეცვალათ თავიანთი რიგითი და რიცხვითი მნიშვნელობები; 3. მიაკარგა შესატყვისობა ასოების რიგით და რიცხვით მნიშვნელოვანებებს

მორის (ანბანის ეს თვისება მიუთითებდა მის გენეტიკურ კავშირზე ფინიკიურ ანბანთან); 4. მაროგორც შედეგი, ანბანმა დაკარგა თავისი იდეოგრაფიული და კალენდარული მნიშვნელობა. მრთი სიტყვით, ყველაფერი აირდაირია და თანამედროვე ანბანი დაემსგავსა ასონიშნების შემთხვევით გროვას.

მრატქტიკული ყოველდღიური თვალსაზრისით ამ ასოების უქონლობა მქმნის მრავალ მოუხერხებლობას. მრთერთი მათგანი აისახა «ქართულ საბჭოთა მწიკლოპედიაში». მრ კაპიტალურ გამოცემაში იმ ძველ სიტყვებში, რომლებშიც გვხვდება ეს ასოები, ისინი არიან ჩახატულნი ხელით!? ჴოგ შემთხვევაში კი საერთოდ გამოტოვებულია ეს ასოები. მწიკლოპედიაში დახასიათებულია და ყოველმხრივ გარჩეულია ყველა ასო, ამ ხუთი ასოს გარდა, თითქოსდა ეს ასოები არასოდეს არ არსებულებიყვნენ. მინტერესებული მკითხველი, ძალიანაც რომ უნდოდეს, ვერაფერს ვერ ამოიკითხავს ამ ასოების შესახებ.

რ(წ) — თავდაპირველად ეს ასო იყო ფინიკიური „ხეთ“-ის და არქაული ბერძნული „ელა“-ს (H) ბადალი და გამოხატავდა ჴ-ბგერას. შემდეგ კი (დაახლოებით 1-ლ საუკუნეში) იგი გამოხატავდა მ-ბგერას (კლასიკური ბერძნული „ელა“-ს (H) ბადალი). ჴათინურში მისი ბადალი ასოა „ჴა“ (H).

ნ(ღ) — სასისმიერი ნახვეარხმოვანი ბგერა, ანუ უმახვილო ი, ანუ მოკლე ი. მინიკიურში მისი ბადალია ასო „მო“, არქაულ და კლასიკურ ბერძნულში „მოტა“ (I), ჴათინურში „მოტ“ (J).

ყ(ვ) — გამოხატავს დიფტონგს, რომელიც შესდგება უმარცვლო „უ“-სა და „ი“-გან. მინიკიურში მას ბადალი არ გააჩნია. მრქაულ და კლასიკურ ბერძნულში მისი ბადალია აგრეთვე დიფტონგისეული ასო „ი ფსილონ“ (Y). ჴათინურში კი ასო „ვე“ (V).

ფ(ვ) — ხახისმიერი ფშვინვიერი ბგერა, რომელიც დამახასიათებელია მხოლოდ და მხოლოდ ქართული ენისათვის.

ქ(ჭ) — შემოღებულია მე-4 საუკუნემდე ბერძნულის წამბადველობით ძირითადად რიცხვითი

მნიშვნელობის ფუნქციით (10 000-ის აღსანიშნავად). ხემა ღრმა რწმენით, ქართული ანბანი უნდა ილასიკურ ბერძნულში მისი ბადალია „ო მევა“ (Ω). აღსდგეს თავისი პირვანდელი სახით.

ჟაუქმებული ქართული ასოების შედარება სხვა ანბანების სათანადო ასოებთან					
ფინიკიური	ყერძული		სათინური	ქართული	
	ღრქაული	ღლახიკური		ძვ. წ. 412 წ.	ღხ. წ.1 ს.
Ⲅ ხეთ [ხ]	Ⲭ ეტა [1.ჰ;2.ე]	Ⲭ ეტა [ე]	Ⲭ ჰა [ჰ]	Ⲭ ზე [ზ[ჰ]]	Ⲭ ზე [ზ[ე]]
Ⲥ დოთ [დ]	Ⲭ იოტა [ი]	Ⲭ იოტა [ი]	Ⲭ დოტ [დ]	Ⲭ დე [დ]	Ⲭ დე [დ]
—	Ⲭ დუფსილონ [დუ]	Ⲭ დუფსილონ [დუ]	Ⲭ ვე [ვ]	Ⲭ ვე [ჟ]	Ⲭ ვე [ჟ]
—	—	—	—	Ⲭ ვარ [ვ]	Ⲭ ვარ [ვ]
—	—	Ⲭ ო მევა [ო]	—	—	Ⲭ ჰჰ [ჰ[ო]]

ღსოების პრაქტიკული ხმარება

ღსო ზ-ს ხმარება:

- ჟგერა ჰ ბგერა ე-ს წინ სიტყვის თავში;
- ზე - ზეგემონია, ზედ, ზემოვლობინი, ზერი, ზერიჰა, ზერმეტული, ზექტარი.

ღსო დ-ს ხმარება:

- ჟგერებ ა, ე და ო-ს შემდეგ;
- ჟგერებ ა, ე, ო და უ-ს წინ;
- ად - ჟრქომადშვილი, ვადმე, ოაყადშვილი;
- ედ - ჟიგინედშვილი, ჟათედშვილი;
- ოდ - ოდ, ოდმე, ოდნბაზი, ოდნი;
- და - დანვარი, დარ, დარალი, დარლიყი, დარუსი;
- დე - დერარქია, დერიში, დეროვლიფი;
- დო - დოლი, დორლა, დოტისოდენა;

დუ - დუბილე, დუმორი, დურისტი, დუპიტერი, კომპდუტერი.

ღსო ჟ-ს ხმარება:

- ჟგერა უ ბგერა ი-ს წინ ზოგ შემთხვევაში მოკლეა;
- ჟი = ჟ:
- თვსება, თვთმარქვია, თვთფრინავი, თვთონ, ჟმე.

ღსო ჟ-ს ხმარება:

- ჟარი, ჟარირემი, ჟარისთვალა, ჟარისკუდა, ჟარქარი, ჟაჰანი, ჟაჰვა.

ღსო ჟ-ს ხმარება:

- ჟგერა ო ბგერა ჰ-ს წინ სიტყვის თავში გრძელია; ჟ = გრძელი ო;
- ჟჰ - ჟჰ, ჟჰო, ჟჰმე, ჟჰოჰო.

ქმარებიდან ამოვარდნილი ასოების აღდგენა

რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ

რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ
რუჟნი უღბოიღე 1967 რუხს უჩინსუ

ქრტიტის რყრნი

1	ჲ	ჲნი	1	19	ქ	ქრჟ	100
2	ჳ	ჳნი	2	20	ს	სნი	200
3	ჴ	ჴნი	3	21	ჲ	ჲნი	300
4	Ⴌ	Ⴌნი	4	22	ჳ	ჳნი	400
5	Ⴍ	Ⴍნი	5	23	Ⴀ	Ⴀნი	500
6	Ⴁ	Ⴁნი	6	24	Ⴂ	Ⴂნი	600
7	Ⴃ	Ⴃნი	7	25	Ⴄ	Ⴄნი	700
8	Ⴅ	Ⴅნი	8	26	Ⴆ	Ⴆნი	800
9	Ⴇ	Ⴇნი	9	27	Ⴈ	Ⴈნი	900
10	Ⴉ	Ⴉნი	10	28	Ⴊ	Ⴊნი	1000
11	Ⴋ	Ⴋნი	20	29	Ⴌ	Ⴌნი	2000
12	Ⴍ	Ⴍნი	30	30	Ⴍ	Ⴍნი	3000
13	Ⴎ	Ⴎნი	40	31	Ⴎ	Ⴎნი	4000
14	Ⴏ	Ⴏნი	50	32	Ⴏ	Ⴏნი	5000
15	Ⴐ	Ⴐნი	60	33	Ⴐ	Ⴐნი	6000
16	Ⴑ	Ⴑნი	70	34	Ⴑ	Ⴑნი	7000
17	Ⴒ	Ⴒნი	80	35	Ⴒ	Ⴒნი	8000
18	Ⴓ	Ⴓნი	90	36	Ⴓ	Ⴓნი	9000
				37	Ⴔ	Ⴔნი	10000

ՓՈՒՆՏԱՆԻ ԳՆԱԿՆԵՐ

1	ԸԸ	Ըճ	1	19	ՍՍ	Սճ	100
2	ՎՎ	Վճճ	2	20	ՆՆ	Նճճ	200
3	ՊՊ	Պճճ	3	21	ԶԶ	Զճճ	300
4	ԾԾ	ԾՕՕ	4	22	ՎՎ	Վճ	400
5	ՊՊ	Պճ	5	23	ՓՓ	Փճճ	500
6	ԴԴ	Դճճ	6	24	ՓՓ	Փճճ	600
7	ՆՆ	Նճճ	7	25	ՈՈ	Ոճճ	700
8	ԻԻ	Իճ	8	26	ՎՎ	Վճճ	800
9	ԹԹ	Թճճ	9	27	ՍՍ	Սճճ	900
10	ԻԻ	Իճ	10	28	ԻԻ	Իճճ	1000
11	ԳԳ	Գճճ	20	29	ԸԸ	Ըճճ	2000
12	ՆՆ	Նճճ	30	30	ԺԺ	Ժճճ	3000
13	ԺԺ	Ժճճ	40	31	ԲԲ	Բճճ	4000
14	ԻԻ	Իճճ	50	32	ՏՏ	Տճճ	5000
15	ՏՏ	Տճ	60	33	ԿԿ	Կճճ	6000
16	ՕՕ	Օճ	70	34	ԿԿ	Կճճ	7000
17	ՍՍ	Սճճ	80	35	ՔՔ	Քճճ	8000
18	ՎՎ	Վճճ	90	36	ՆՆ	Նճճ	9000
				37	ԺԺ	Օճ	10000

ՓՈՒՆՏԱՆԻ ԳՆԱԿՆԵՐԻՆ ԸՆՕՊՎՈՒՄԻՆ ԵՎՊՈՒՆՏԱՆԻ

ქართული ანბანის ასოების სახეობები

1	ჩ	ჩი	1	19	ძ	ძი	100
2	ც	ცი	2	20	წ	წი	200
3	ც	ცი	3	21	ჭ	ჭი	300
4	ძ	ძი	4	22	ყ	ყი	400
5	წ	წი	5	23	ფ	ფი	500
6	ჭ	ჭი	6	24	ქ	ქი	600
7	ყ	ყი	7	25	შ	ში	700
8	ფ	ფი	8	26	ჯ	ჯი	800
9	ქ	ქი	9	27	ვ	ვი	900
10	შ	ში	10	28	ღ	ღი	1000
11	ჯ	ჯი	20	29	გ	გი	2000
12	ვ	ვი	30	30	ძ	ძი	3000
13	გ	გი	40	31	წ	წი	4000
14	ღ	ღი	50	32	ჭ	ჭი	5000
15	ძ	ძი	60	33	ყ	ყი	6000
16	წ	წი	70	34	ფ	ფი	7000
17	ჭ	ჭი	80	35	ქ	ქი	8000
18	ყ	ყი	90	36	შ	ში	9000
				37	ჯ	ჯი	10000

ქართული ანბანი

1	ა	ან	1	19	ი	ინაე	100
2	ბ	ბან	2	20	ქ	ხან	200
3	გ	გან	3	21	ღ	ღან	300
4	დ	დონ	4	22	ყ	ყან	400
5	ე	ენ	5	23	შ	შან	500
6	ვ	ვინ	6	24	ჩ	ჩან	600
7	ზ	ზენ	7	25	ც	ცან	700
8	თ	თენ	8	26	ც	ცან	800
9	ი	თან	9	27	ძ	ძინ	900
10	ო	ონ	10	28	ხ	ხინ	1000
11	პ	პან	20	29	ღ	ღან	2000
12	ჟ	ჟან	30	30	ბ	ბილ	3000
13	რ	რან	40	31	ბ	ბილ	4000
14	ს	სან	50	32	ჭ	ჭან	5000
15	შ	შან	60	33	ც	ხან	6000
16	ჩ	ჩან	70	34	ც	ჭან	7000
17	ც	ჭან	80	35	ჭ	ჭან	8000
18	ძ	ძან	90	36	წ	წან	9000
				37	ჭ	მჭ	10000

Փարապատու շնորհի Փառապատու շնորհի

1	Էբ	ան	1	19	Խահ	րաբ	100
2	Գբ	ծան	2	20	Նհ	Նան	200
3	Գք	գան	3	21	Էր	ժար	300
4	Ծծ	զոն	4	22	Վվ	Վե	400
5	Գդ	դն	5	23	Փթ	թար	500
6	Գդ	զոն	6	24	Գգ	գան	600
7	Նն	նոն	7	25	Ոռ	ռան	700
8	Իի	իե	8	26	Կկ	կան	800
9	Ըտ	տան	9	27	Մյ	յան	900
10	Կո	ոն	10	28	Իի	ին	1000
11	Կկ	կան	20	29	Ըք	քան	2000
12	Նտ	տան	30	30	Ժի	իլ	3000
13	Ժի	ման	40	31	Էր	րիլ	4000
14	Իի	նան	50	32	Տք	քան	5000
15	Տա	դե	60	33	Էն	նան	6000
16	Օա	ռն	70	34	Կկ	կան	7000
17	Սս	ձան	80	35	Քք	քան	8000
18	Վվ	վան	90	36	Նտ	ձան	9000

ქართული ანბანი
ქართული ანბანი
ქართული ანბანი
ქართული ანბანი

1	ა	1	19	რ	100
2	ბ	2	20	ს	200
3	გ	3	21	ტ	300
4	დ	4	22	ყ	400
5	ე	5	23	ფ	500
6	ვ	6	24	ქ	600
7	ზ	7	25	ღ	700
8	ძ	8	26	ყ	800
9	თ	9	27	შ	900
10	ი	10	28	ჩ	1000
11	კ	20	29	ც	2000
12	ლ	30	30	ძ	3000
13	მ	40	31	წ	4000
14	ნ	50	32	ჭ	5000
15	ო	60	33	ხ	6000
16	პ	70	34	ჯ	7000
17	ბ	80	35	ჟ	8000
18	ვ	90	36	პ	9000
			37	ო	10000

ქართული ანბანი

ՓՐՓՐՓՐՓՐ ԻՆՎԻՆ

Ք	Ի	Ս	Ի	Ք
Վ	Կ	Ն	Ը	
Պ	Ն	Ք	Ժ	
Ծ	Ժ	Վ	Ք	
Ղ	Ի	Փ	Տ	
Պ	Տ	Փ	Ի	
Ն	Օ	Ո	Կ	
Ի	Ն	Վ	Ք	

ՓՐՓՐՓՐՓՐ ԻՆՎԻՆ ԻՆՎԻՆ ԻՆՎԻՆ ԻՆՎԻՆ

ქჷტԹՊ, ლ, ნ, ვ, ზ, რ

ქქ	ლლ	ტტ	ჲჲ	ჟჟ
ყყ	ბბ	სს	ცც	
ჟჟ	ზზ	ღღ	ძძ	
წწ	ჭჭ	ყყ	ჩჩ	
რრ	ნნ	ოო	ფფ	
ტტ	შშ	ჩჩ	ცც	
ზზ	ოო	იი	ყყ	
ჩჩ	ხხ	ყყ	ჟჟ	

Փռփռփռփռ րհրհրհրհ

Էռ	Իր	Մի	Իի	ԹԹ
Վր	Կի	Նի	Ըր	
Պր	Պռ	Զր	ԺԺ	
Ծծ	Ծծ	Վլ	Բռ	
Պր	Իի	Օլ	Տր	
Պր	Տ՜	Փի	Էլ	
Նն	Օռ	Ոռ	Կլ	
Իի	Մր	Վլ	ԽՂ	

Փռփռփռփռ րհրհրհրհ րհրհրհրհ րհրհրհրհ

ქართული ანბანი

წა	ჩი	ცრ	ხბ	ქჟ
ყბ	ღკ	სხ	ცც	
ჟგ	ზღ	ღტ	ძძ	
ძდ	ტმ	ყვ	წწ	
რე	ნნ	ღუ	წჭ	
რვ	ნდ	ჭქ	ყხ	
ზზ	ღღ	ნღ	ყწ	
ჩჭ	ხხ	ყყ	ჩჯ	

Գործիքները յանձնար

Շ	Դ	Ժ	Ի	Դ
Ը	Ե	Ն	Ը	
Զ	Յ	Ը	Ժ	
Ճ	Դ	Գ	Ի	
Դ	Ե	Պ	Տ	
Զ	Ճ	Դ	Ը	
Յ	Պ	Ի	Կ	
Ի	Ս	Գ	Խ	

ქართული ანბანი ჭიქთაქთა ჯიქჯიქი

ჭიქ	ჯიქ	ჭიქ	ჯიქ	ჭიქ
ქიქ	ჯიქ	სსს	ჯიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	
ქიქ	ქიქ	ქიქ	ქიქ	

ՓԱՏԱԾՈՒՆ ԶԻՎՔԻՆ
ՓԱՏԱԾՈՒՆ ԶԻՎՔԻՆ
Փառատար շինարարական
Փարտադրական անձանի
Գործադրող անձանի

ԶԻՎՔԻՆ	ԿՐԿՐ	ՍՍՍՍ	ԻԻԻԻ	ԲԲԲԲ
ՎՎՎՎ	ԿԿԿԿ	ՍՍՍՍ	ԳԳԳԳ	
ԿԿԿԿ	ՆՆՆՆ	ԶԶԶԶ	ԺԺԺԺ	
ԾԾԾԾ	ԺԺԺԺ	ՎՎՎՎ	ԲԲԲԲ	
ԿԿԿԿ	ԻԻԻԻ	ՕՕՕՕ	ՏՏՏՏ	
ԿԿԿԿ	ՏՏՏՏ	ՓՓՓՓ	ԿԿԿԿ	
ՆՆՆՆ	ՕՕՕՕ	ՈՈՈՈ	ԿԿԿԿ	
ԻԻԻԻ	ՍՍՍՍ	ՎՎՎՎ	ԻԻԻԻ	
ԸԸԸԸ	ՎՎՎՎ	ՍՍՍՍ	ՆՆՆՆ	

წ	ყ	წ	ծ	ჩ	ჭ	ხ	ც	ძ
წილი	ყილი	წილი	ძილი	ჩილი	ჭილი	ხილი	ცილი	ძილი
ყ	ყ	წ	ჭ	ჩ	წ	ო	ხ	ყ
ყილი	ყილი	წილი	ჭილი	ჩილი	წილი	ოილი	ხილი	ყილი
ს	ს	რ	ყ	ფ	ჟ	ნ	ყ	ყ
სილი	სილი	რილი	ყილი	ფილი	ჟილი	ნილი	ყილი	ყილი
ჩ	ც	ძ	რ	წ	ყ	ყ	ჟ	წ
ჩილი	ცილი	ძილი	რილი	წილი	ყილი	ყილი	ჟილი	წილი
ჭ	ყ	წ - ჭ 1 - 9 ყ - წ 10 - 90	ს - ყ 100 - 900 ჩ - წ 1000 - 9000	ჟ 10 000	სხ 100 000	ხხ 1 000 000	ხჟ 10 000 000	ჟჟ 100 000 000
ჭილი	ყილი	წილი - ჭილი	სილი - წილი	ჟილი	სხილი	ოილი	ოილი	ოილი

წა	ყბ	ჟგ	ბდ	ჟე	ჟგ	ზზ	ჩც	ტთ
წკეპი	ყანაკი	ჟანგაში	ბონე	ჟნა	ჟინაობა	ზენტები	ჩერიპა	ტანხა
წი	ხკ	შლ	ტმ	ჩნ	წდ	ოთ	ხპ	ყუ
წდაური	ხანკელი	შასტი	ტანქანა	ჩარდი	წეს	ოტკანი	ხარკი	ყანგი
სრ	სს	ღტ	ყვ	ფფ	ჭქ	ღღ	ყყ	ყუ
საგები	სანაგვე	ღარხუნა	ყმე	ფარი	ჭანდარა	ღანძილი	ყარტლი	ყინდი
ხხ	გც	ტძ	ჩწ	წჭ	ღხ	ყვ	ჟჟ	შპ
ხინელი	განგალა	ტილი	ჩილი	წარმაგი	ღანძარი	ყარი	ჟანი	შაერი
ქგ	ქართული ანბანი	ქ - ტ 1 - 9 ქ - ჟ 10 - 90	ქ - ჟ 100 - 900 ხ - ჟ 1000 - 9000	ქ 10 000	ქხ 100 000	ხხ 1 000 000	ხქ 10 000 000	ქქ 100 000 000
ქვრა	@ ტ. ტყელიძე	ერთი - წთი	წსი - წთასი	ყვერი	ყვერის ბვერი	ოშქარი	ოშტი	ოშტის უშტი

<p>წა</p> <p>წაკეხი</p>	<p>წბ</p> <p>წბაკი</p>	<p>წკ</p> <p>წკაგში</p>	<p>წღ</p> <p>წმრე</p>	<p>წე</p> <p>წეა</p>	<p>წვ</p> <p>წვინაობა</p>	<p>წწ</p> <p>წწრეხი</p>	<p>ჩტ</p> <p>ჩტინიჭა</p>	<p>ჩთ</p> <p>ჩთრა</p>
<p>წი</p> <p>წითაუნი</p>	<p>ჩკ</p> <p>ჩკეკელი</p>	<p>წლ</p> <p>წასლი</p>	<p>ქმ</p> <p>ქმარა</p>	<p>წწ</p> <p>წწლი</p>	<p>წი</p> <p>წიხ</p>	<p>წი</p> <p>წიკანი</p>	<p>წტ</p> <p>წტკი</p>	<p>წუ</p> <p>წუკი</p>
<p>ჩწ</p> <p>ჩაეხი</p>	<p>სს</p> <p>სსაკვე</p>	<p>წყ</p> <p>წყბურა</p>	<p>წკ</p> <p>წმე</p>	<p>წღ</p> <p>წწი</p>	<p>წე</p> <p>წეწლი</p>	<p>წი</p> <p>წიქილი</p>	<p>წყ</p> <p>წყწლი</p>	<p>წუ</p> <p>წუწლი</p>
<p>ჩჩ</p> <p>ჩჩელი</p>	<p>წტ</p> <p>წტკალი</p>	<p>ქქ</p> <p>ქქილი</p>	<p>ჩწ</p> <p>ჩწილი</p>	<p>წე</p> <p>წეწიკი</p>	<p>წბ</p> <p>წბქანი</p>	<p>წწ</p> <p>წწი</p>	<p>წტ</p> <p>წტი</p>	<p>წუ</p> <p>წუწილი</p>
<p>ქქ</p> <p>ქქწი</p>	<p>ქწ</p> <p>ქწთელი ქწინი</p>	<p>წ - ჩ</p> <p>1 - 9</p> <p>7 - 4</p> <p>10 - 90</p>	<p>ქ - ყ</p> <p>100 - 900</p> <p>ჩ - ზ</p> <p>1000 - 9000</p>	<p>ქ</p> <p>10 000</p>	<p>ქჩ</p> <p>100 000</p>	<p>ქხ</p> <p>1 000 000</p>	<p>ქწ</p> <p>10 000 000</p>	<p>ქქ</p> <p>100 000 000</p>
<p>ქქწი</p>	<p>@ (ჩ. ქქეწელიძე)</p>	<p>7ნითი - 8თი</p>	<p>8ხი - 9თახი</p>	<p>წეწი</p>	<p>წეწის ბეწი</p>	<p>წყქანი</p>	<p>წყწი</p>	<p>წყწის უწყწი</p>

ՀԷՃ	ՎԿԵԾ	ՊԿՄՑ	ԾԾԾ	ՊՂԵ	ՊՊՑ	ՆՆՑ	ԲԻՔ	ԹՄԹ
Հնգրի Հնկրի	Վանգի Վանքի	Պանգաձի Պանքաքի	Ծոնց Ծանկ	Պնա Պնք	Պինաղծա Պինքաքց	Նցնցրի Նղնղր	Բցրիձա Բղնաղաղ	Թանձա Թանքաղ
ԿՊՈ	ԿԿՑ	ՊՄԼ	ԺԾԾ	ԲԲԲ	ՏՆԳ	ՕՄԹ	ՄՆԾ	ՎՎԵ
Կնդարի Կնքարի	Կանգրի Կանքրի	Պանկ Պանք	Ժանքանա Ժանքանք	Բարձր Բանք	Տցն Տղն	Օնցան Օնքան	Մանց Մանք	Վանց Վանք
ՍԻՐ	ՆԿՆ	ԲԲԾ	ՎՎԵ	ՓՓԳ	ՎՎԵ	ՈՄԼ	ՎԿԵ	ՄԵԾ
Սանց Սանք	Նանգ Նանք	Բանք Բանք	Վնց Վնք	Փան Փան	Վանդան Վանքան	Ոնկ Ոնք	Վանց Վանք	Մանց Մանք
ԻԻԲ	ԸԼԸ	ԺԺԺ	ԲԲԲ	ՏԵՑ	ԿԿԵ	ԿԿԵ	ՔՔՔ	ՊՄԾ
Ինց Ինք	Ընգ Ընք	Ժան Ժան	Բան Բան	Տանգ Տանք	Կան Կան	Կան Կան	Քան Քան	Պան Պան
ԹԹԹ	Փանդ անդան Փանդան քանք	Ը - Թ 1 - 9 Կ - Կ 10 - 90	Ս - Վ 100 - 900 Ի - Ն 1000 - 9000	Թ 10 000	ՍԻ 100 000	ԻԻ 1 000 000	ԻԹ 10 000 000	ԹԹ 100 000 000
Թնց Թանք	@ Թ. ժողովուրդ @ Թ. ժողովուրդ	Պան - Ը Վան - Ը	Ըն - Ը Ըն - Ը	Վնց Վնք	Վնց Վնք	Օնք Օնք	Օնք Օնք	Օնք Օնք

წწაა წწყს წწყს წწყს წწყს წწყს	ყყებ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ყყუგ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ძძღღ ძძღღ ძძღღ ძძღღ ძძღღ ძძღღ	ყყეე ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ყყღღ ყყწყს, ყყწყს ყყწყს, ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ხხგგ ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს	ჩჩჩჩ ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს	ტტთთ ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს
წწიი წწღღს წწღღს წწღღს წწღღს წწღღს	ყყკკ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ხხღღ ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს	ტტმმ ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს	ჩჩჩჩ ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს	წწაა წწყს წწყს წწყს წწყს წწყს	ღღაა ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს	ხხუუ ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს ხხწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს
სსსს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს	სსსს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს	ღღღღ ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ფფფფ ფფწყს ფფწყს ფფწყს ფფწყს ფფწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ღღღღ ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს ღღწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს
ჩჩჩჩ ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს	გგღღ გგწყს გგწყს გგწყს გგწყს გგწყს	ტტტტ ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს	ჩჩჩჩ ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს	წწწწ წწწყს წწწყს წწწყს წწწყს წწწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ჩჩჩჩ ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს ჩჩწყს	სსსს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს სსწყს
ტტტტ ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	წ - ტ 1 - 9 ყყ - ყყ 10 - 90	ს - ყ 100 - 900 ჩ - წ 1000 - 9000	ჟ 10 000	სს 100 000	ჩჩ 1 000 000	ჩჩ 10 000 000	ჟჟ 100 000 000
ტტტტ ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს ტტწყს	ყყყყ ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს ყყწყს	ყყ - ტ ყყწყს - ტტწყს ყყწყს - ტტწყს ყყწყს - ტტწყს ყყწყს - ტტწყს	სს - ყყ სსწყს - ყყწყს სსწყს - ყყწყს სსწყს - ყყწყს სსწყს - ყყწყს	ჟ 10 000	სს 100 000	ჩჩ 1 000 000	ჩჩ 10 000 000	ჟჟ 100 000 000

საწყისი ასოები

საწყისი ასოები

საწყისი ასოები

საწყისი ასოები

საწყისი ასოები

ღ იდი ზომის, ზოგჯერ მხატვრულად გაფორმებულ სასათაურო ასოს, რომელსაც სწერენ ტექსტის თავის, ნაწილის ან აბზაცის დასაწყისში, უწოდებენ საწყის ასოს. ჩართული „საწყისი ასო“ არის ლათინული „ინიციალის“ შესატყვისი (initialis — საწყისი; littera initialis — საწყისი ასო). ღველაზე მარტივ საწყის ასოს წარმოადგენს ამავე გარნიტურის მსხვილი კვეცილის მუქი (ძალიან მუქი) სასათაურო ასო. ღმ აბზაცის დასაწყისში ნახმარია საწყისი ასო „შ“, რომელიც ამოღებულია მე-13 საუკუნის ხელნაწერ წიგნიდან „ჩმინ-და ჟეთვიმეს თქმულებები“.

ღვემთ მოყვანილია საწყისი ასოების ადგილმდებარეობის მაგალითები.

ღ მბობენ, რომ ეს გაზი გამოგონილია ზნგლისში. საქართველო ამჟობინებს ჟექსპირს დედანში ან ჰაჩაბლის და სასტერნაკის თარგმანში. საქართველო, ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ღავშირს, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ღავშირი, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ღი რატომ გაზის გამოყენება ღბილისში იყო მკვლელობა.

ღ მბობენ, რომ ეს გაზი გამოგონილია ზნგლისში. საქართველო ამჟობინებს ჟექსპირს დედანში ან ჰაჩაბლის და სასტერნაკის თარგმანში. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ღავშირს, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ღავშირი, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ღი რატომ გაზის გამოყენება ღბილისში იყო მკვლელობა.

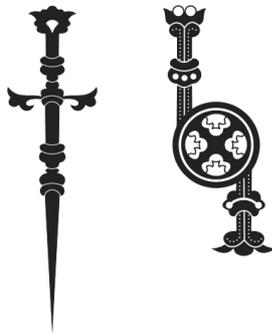
ღ მბობენ, რომ ეს გაზი გამოგონილია ზნგლისში. საქართველო ამჟობინებს ჟექსპირს დედანში ან ჰაჩაბლის და სასტერნაკის თარგმანში. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ღავშირს, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ღავშირი, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ღი რატომ გაზის გამოყენება ღბილისში იყო მკვლელობა.

საწყისი ასოები

საწყისი ასოების მაგალითები შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან

ტიქელ ჰოდრეკილი. „საგალობელთა კრებული“. 10 ს.

„ჟრიგოლ ივთისმეტყველის თქმულებანი“. 1031 წ.“

„ჟრიგოლ ივთისმეტყველის თქმულებანი“. 1031 წ.“

„ღელნაწერი 11 ს.“

„სვინაქსარი“.1040 წ.

„სვინაქსარი“.1040 წ.

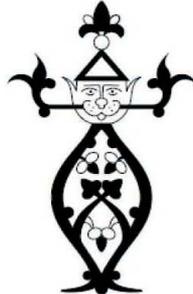
ძოქვის სახარება. 1300 წ.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

ჯიჭვინთის სახარება. 12 ს.

პრუჭის ოთხთავი. 12 ს.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

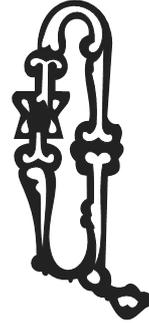
„ჩმინდა უფთვიმეს თქმულებები“
13 ს.

ჯენაშის ოთხთავი.
13 ს.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

ჯენაშის ოთხთავი. 13 ს.

ძოქვის სახარება. 1300 წ.

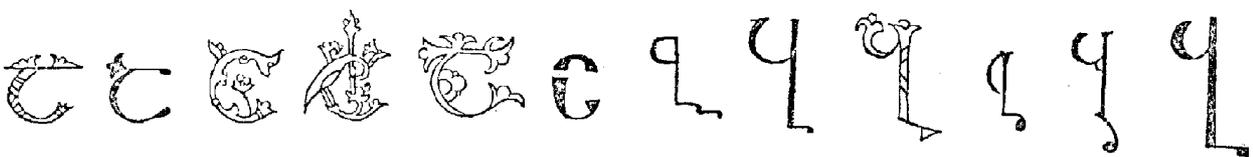

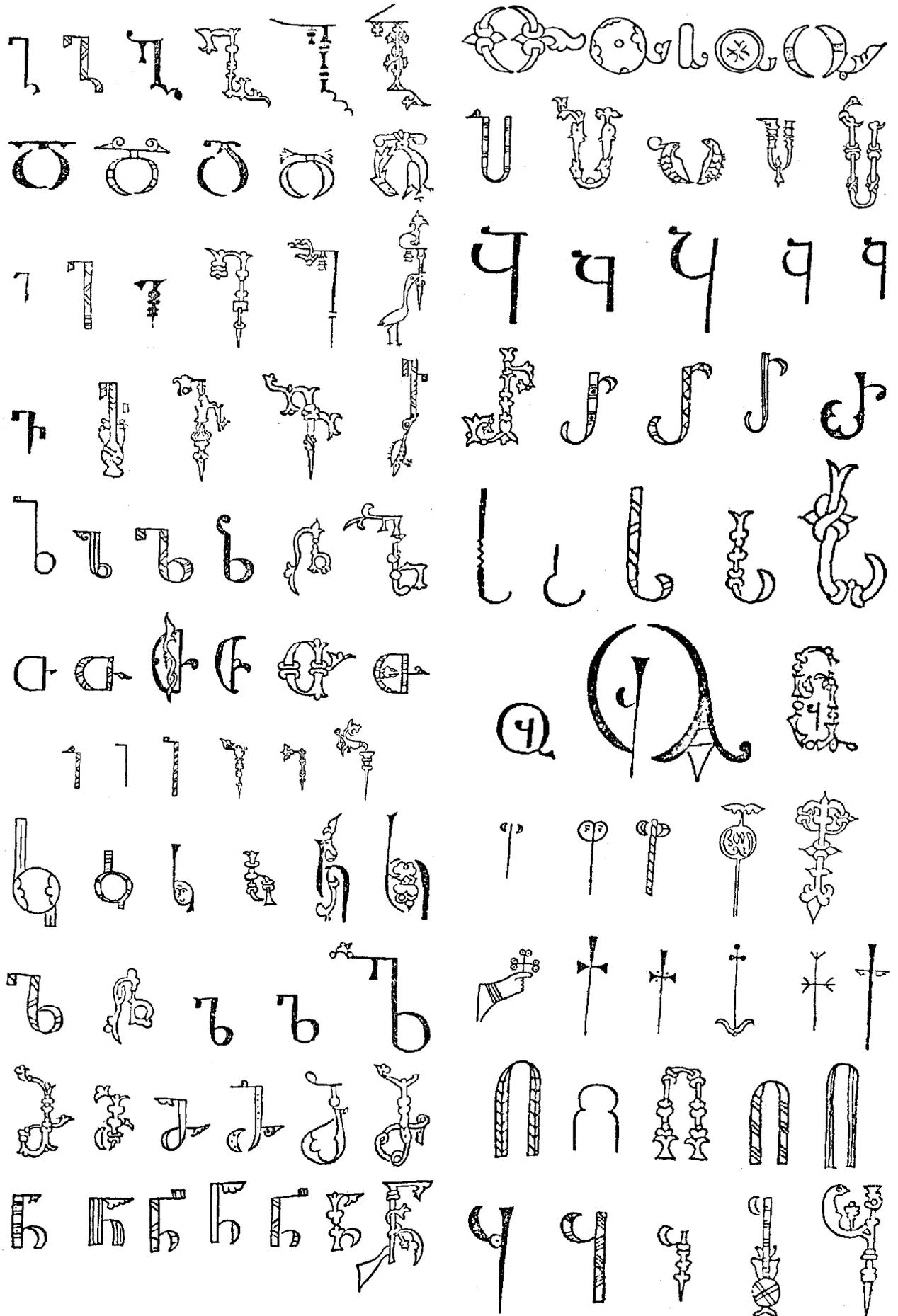
„ოთხთავი“
15 ს.

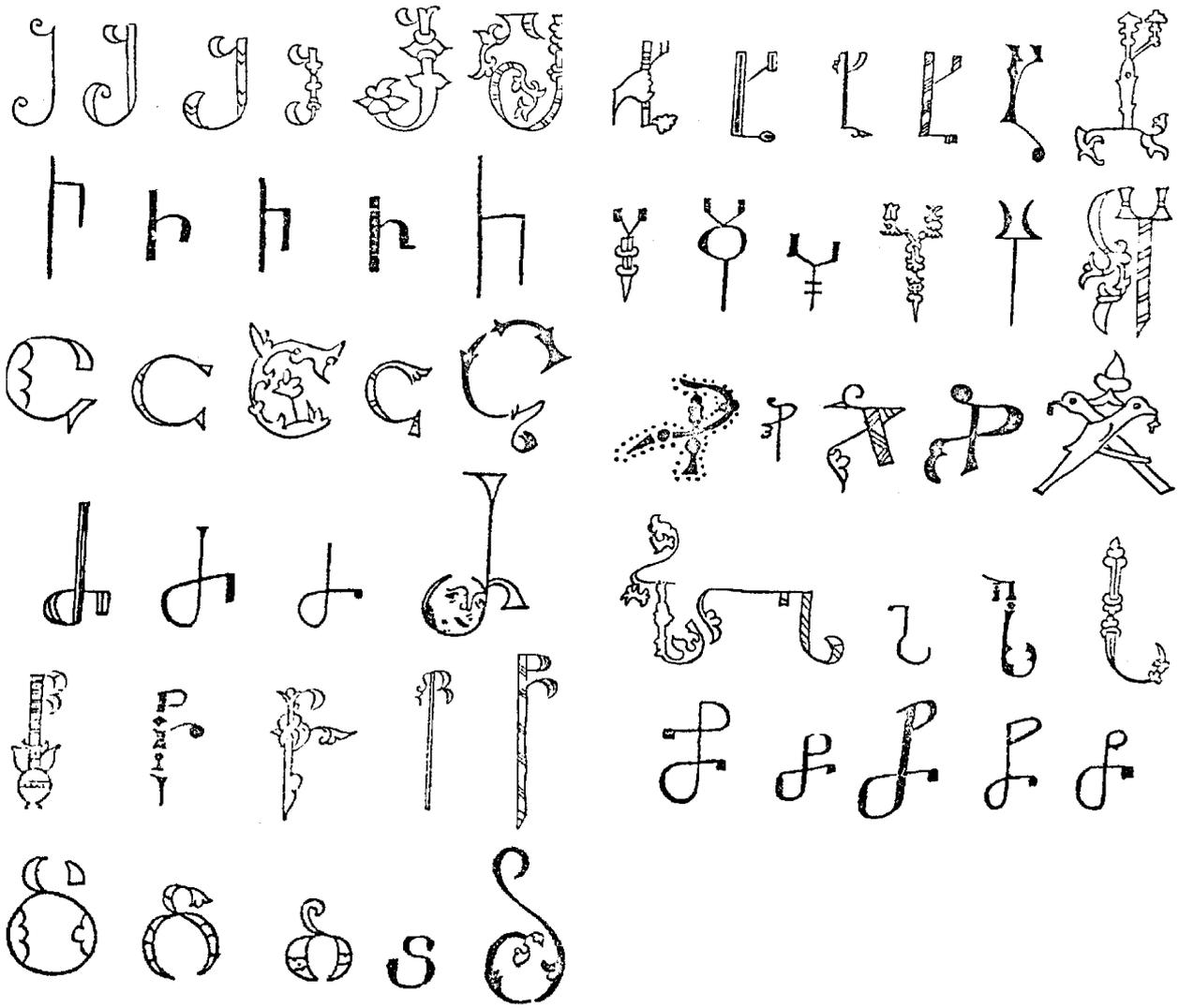

ოთხთავი.
15 ს.

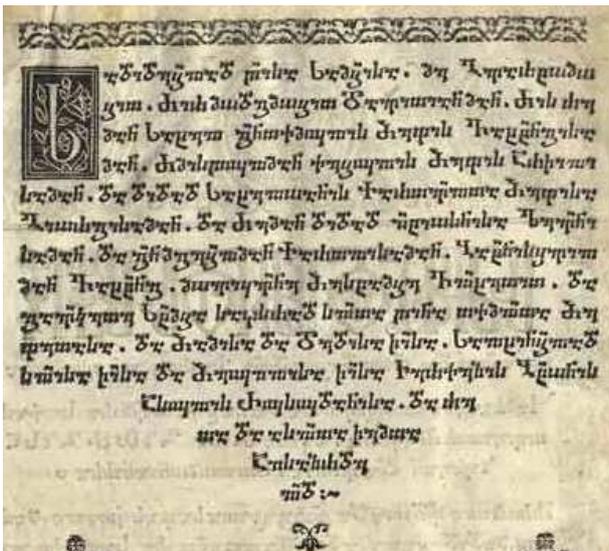
ხიდვე მგალითები შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან

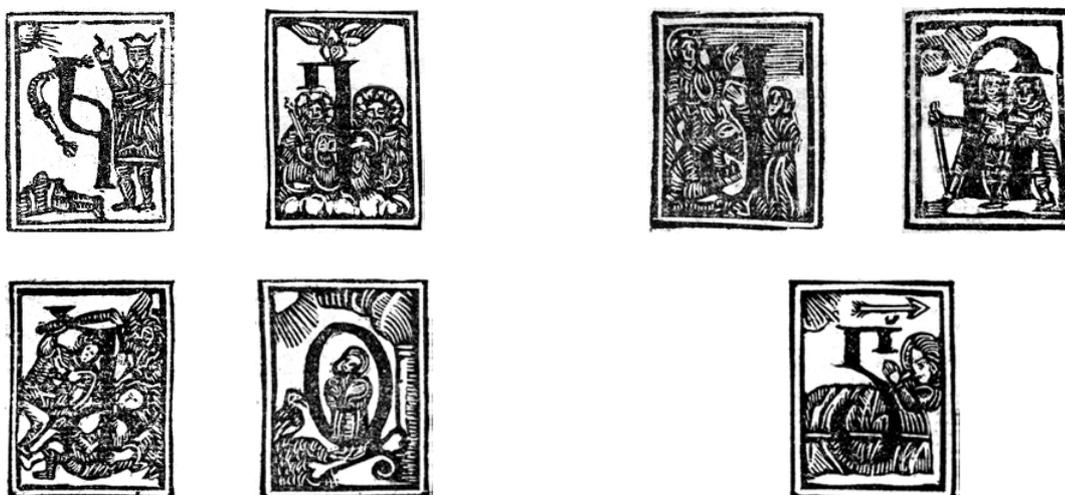

ჩახტანგის სტამბაში 1709 წ. გამოცემული „სახარების“ საწყისი ასოები

ჭუთაისის სტამბაში 1807 წ. დაბეჭდილი „შავითნის“ საწეის ასოები

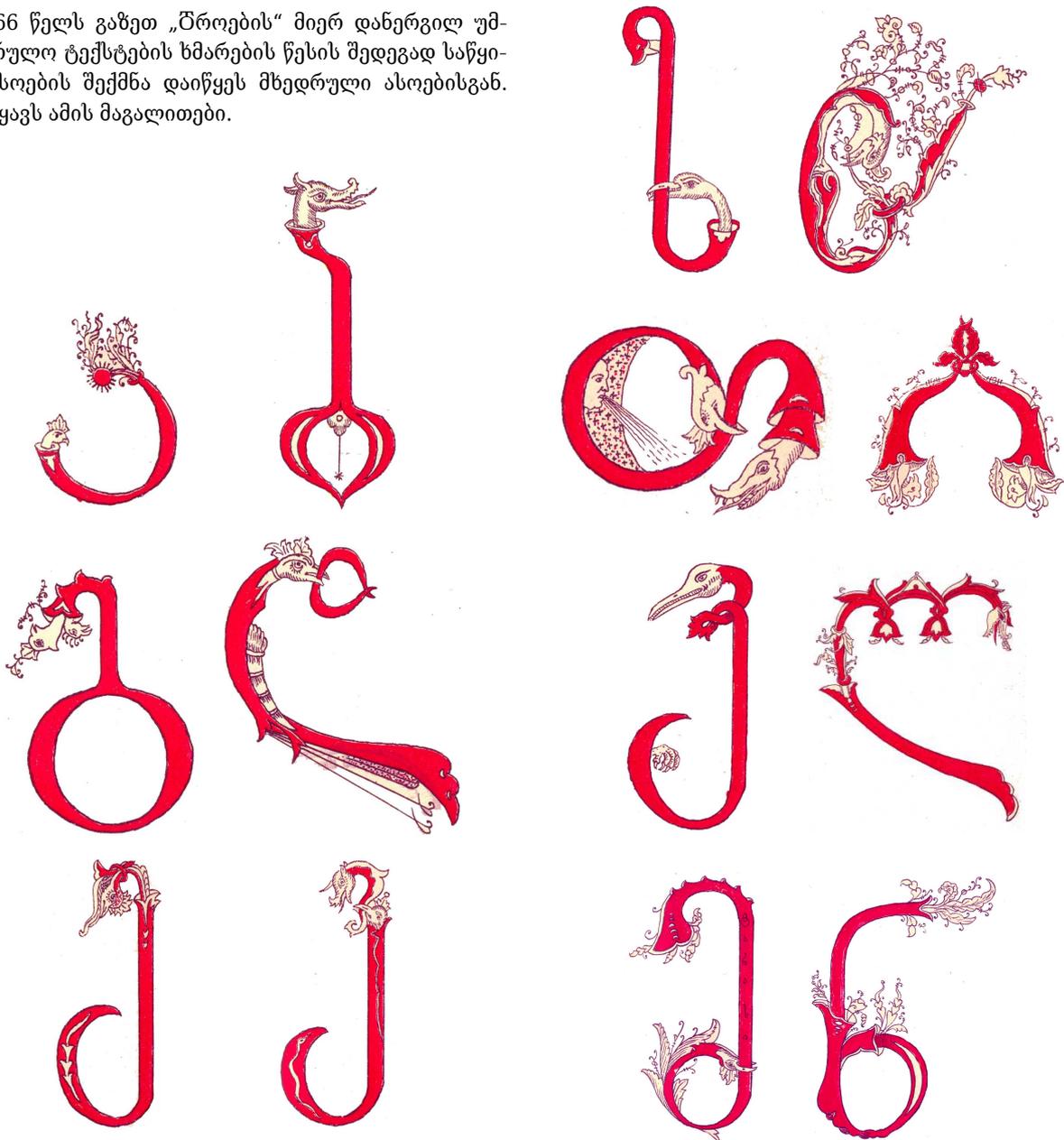

ჩვენი (წმინდა) სტამბაში 1811 წ. დაბეჭდილი
„ქამოვრებილ სადღესასწაულოს“ საწყისი ასოები

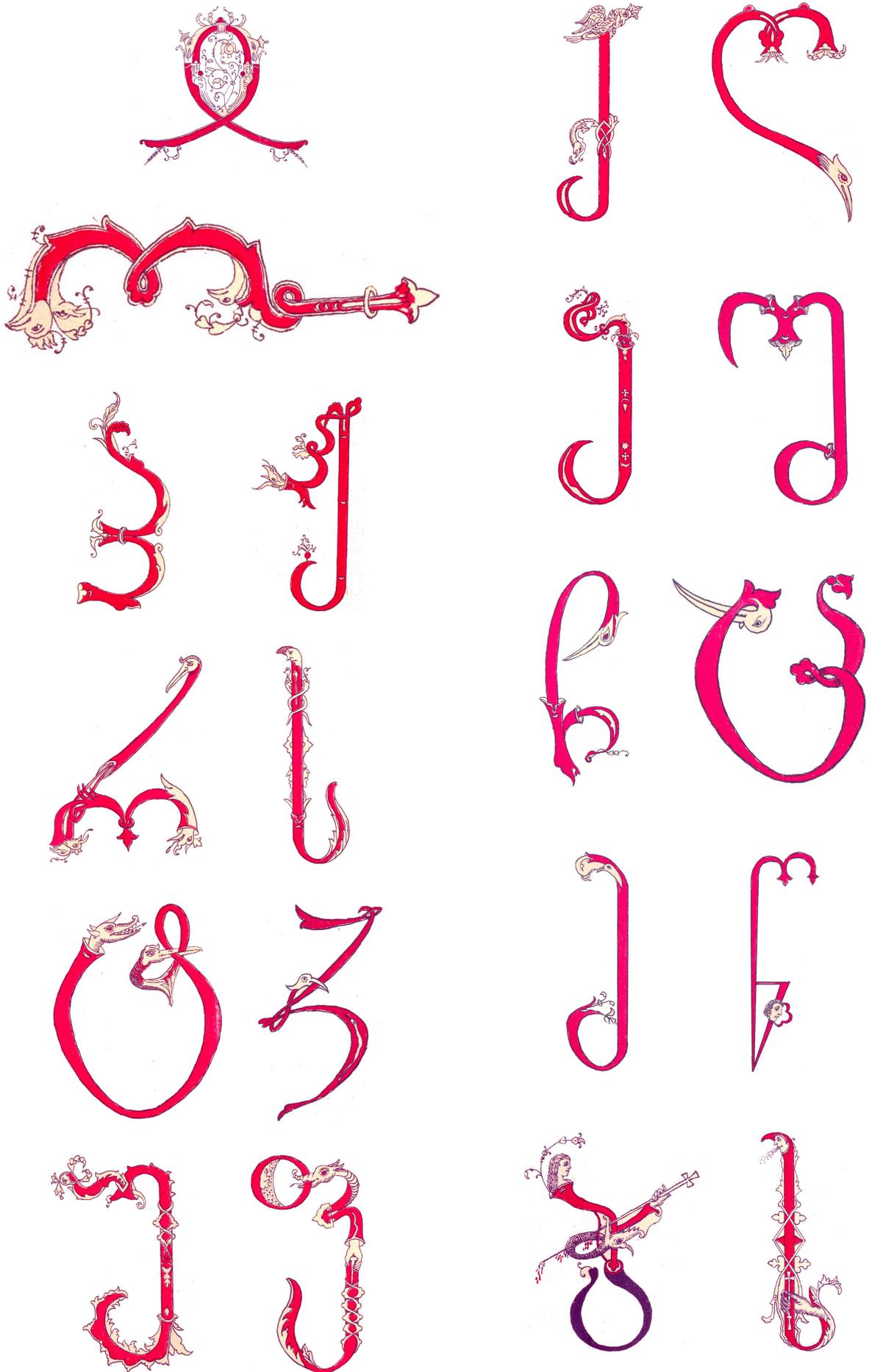

ჩვენს ჩრქიმახდრიტის მიერ შექმნილი საწყისი ასოები,
გადმოცემული ქათვიელ ჟრისთავის მიერ 1883 წელს

1866 წელს ვაზეთ „წროების“ მიერ დახერგილ უმთავრულო ტექსტების ხმარების წესის შედეგად საწყისი ასოების შექმნა დაიწყო მხედრული ასოებისგან. მთლმყავს ამის მაგალითები.

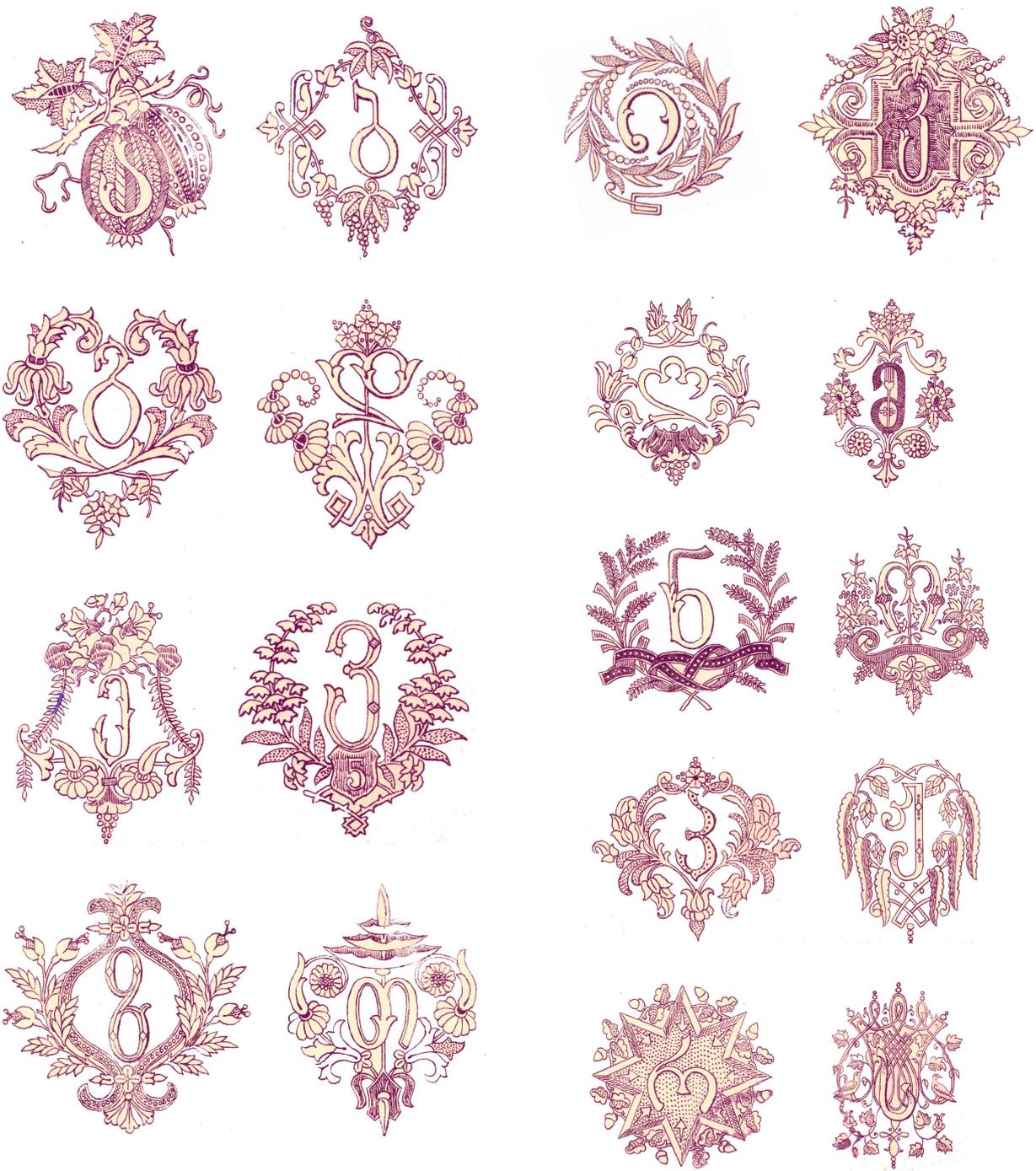

საქალაქო რედაქცია

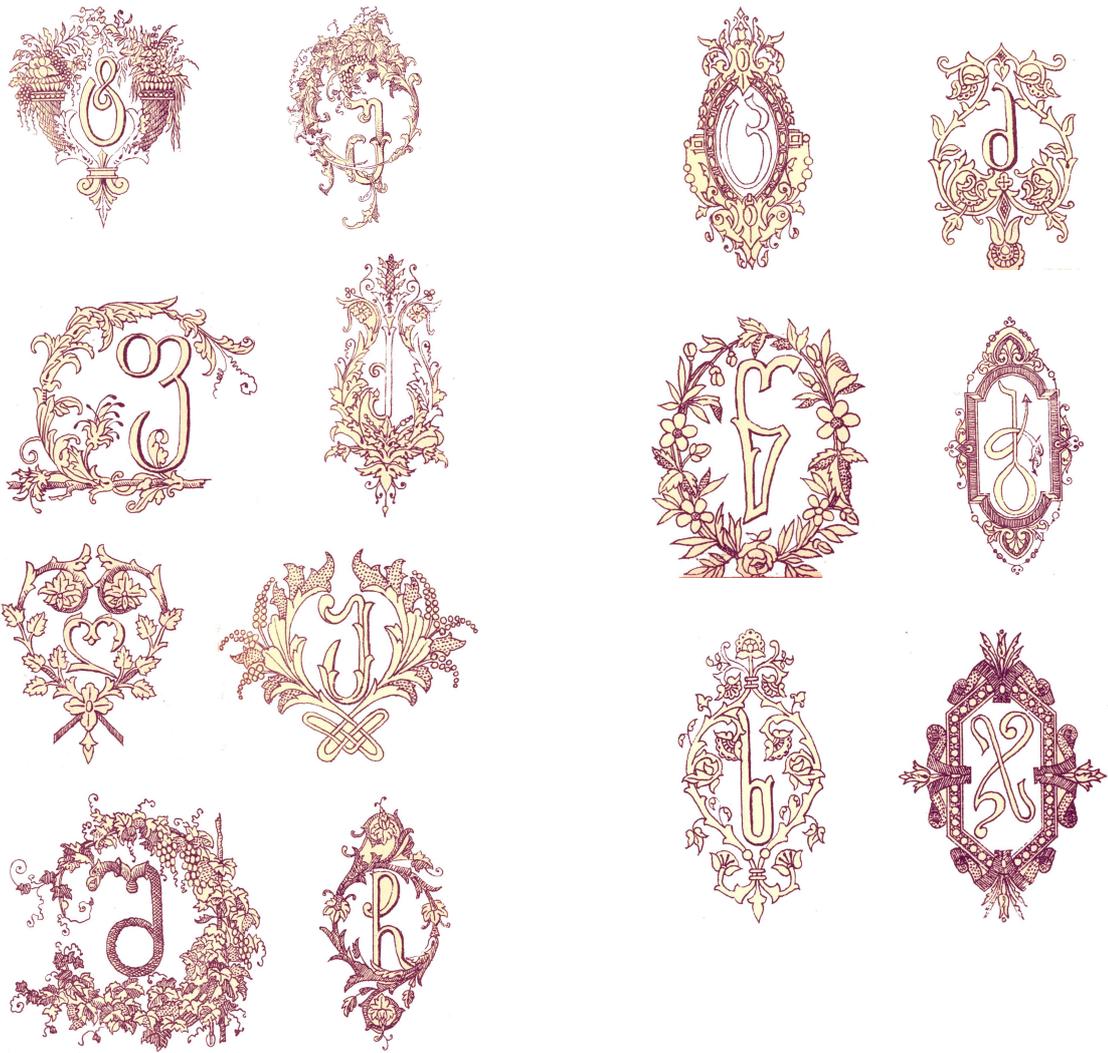

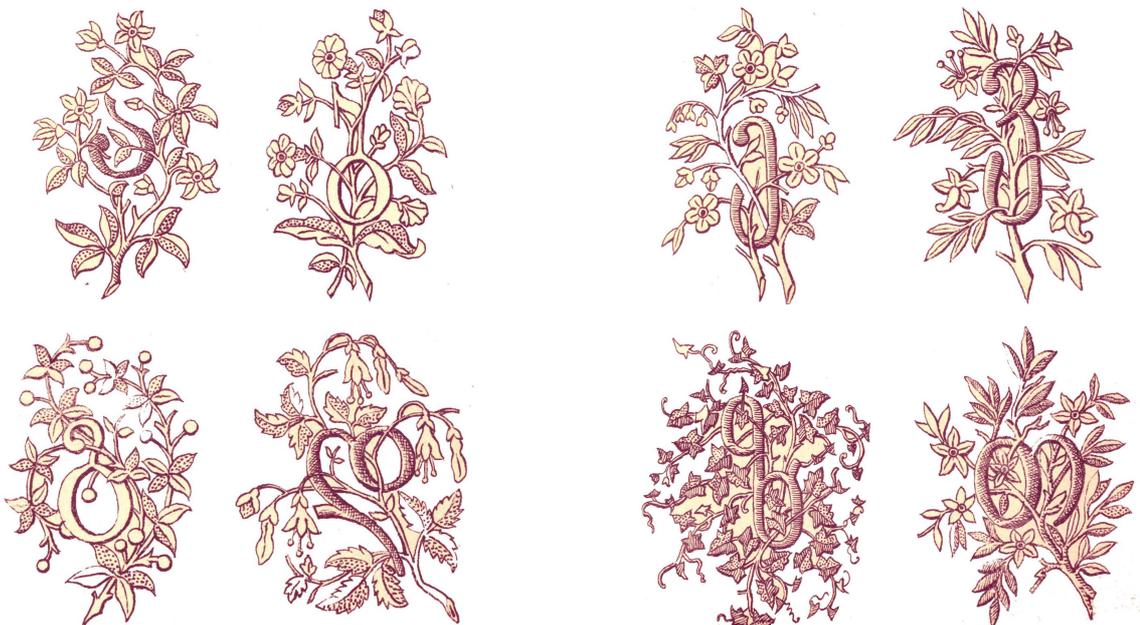
ტხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ჟ. ღატიშვილის მიერ 1902 წელს

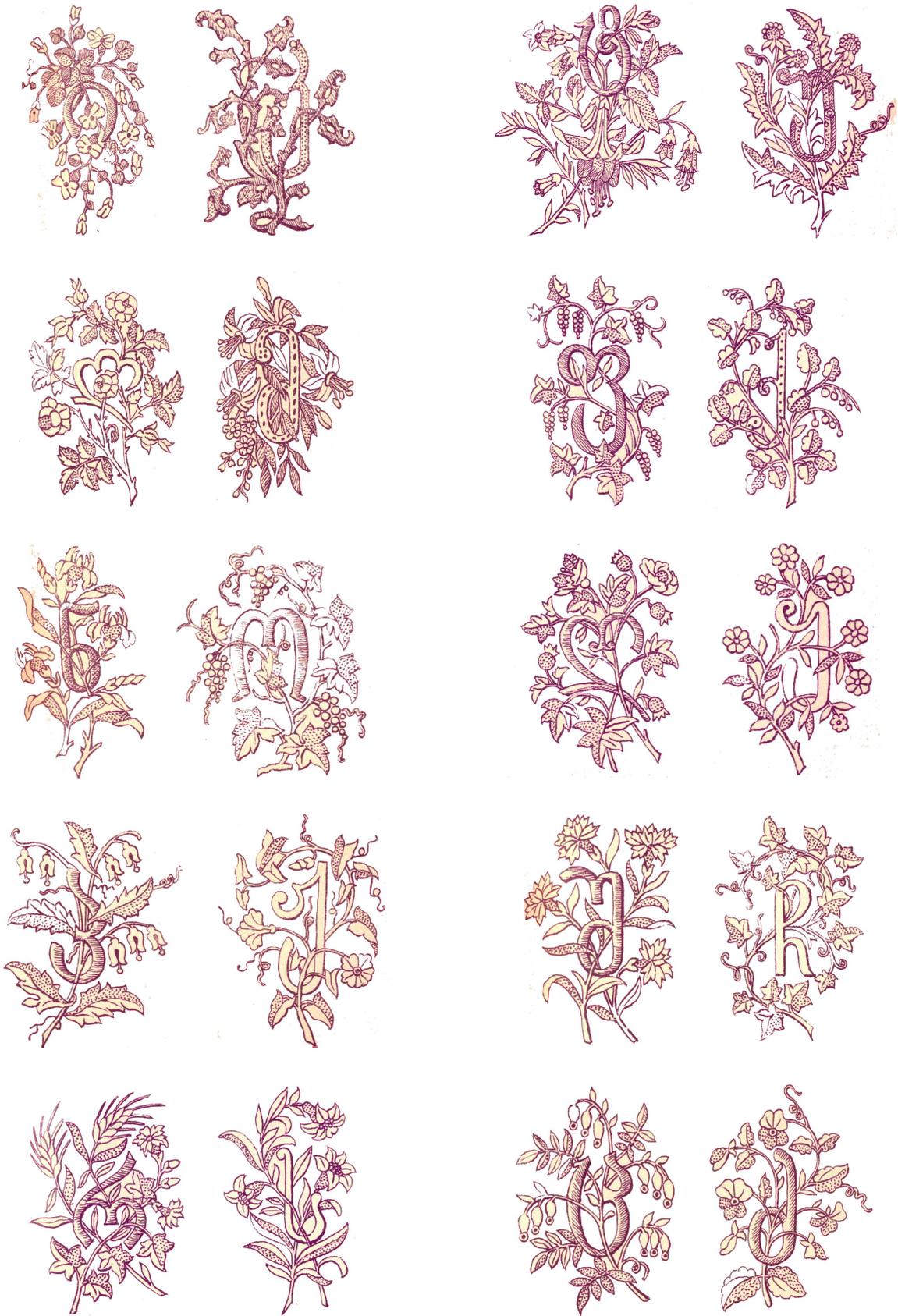

სერციხო რხაოცო

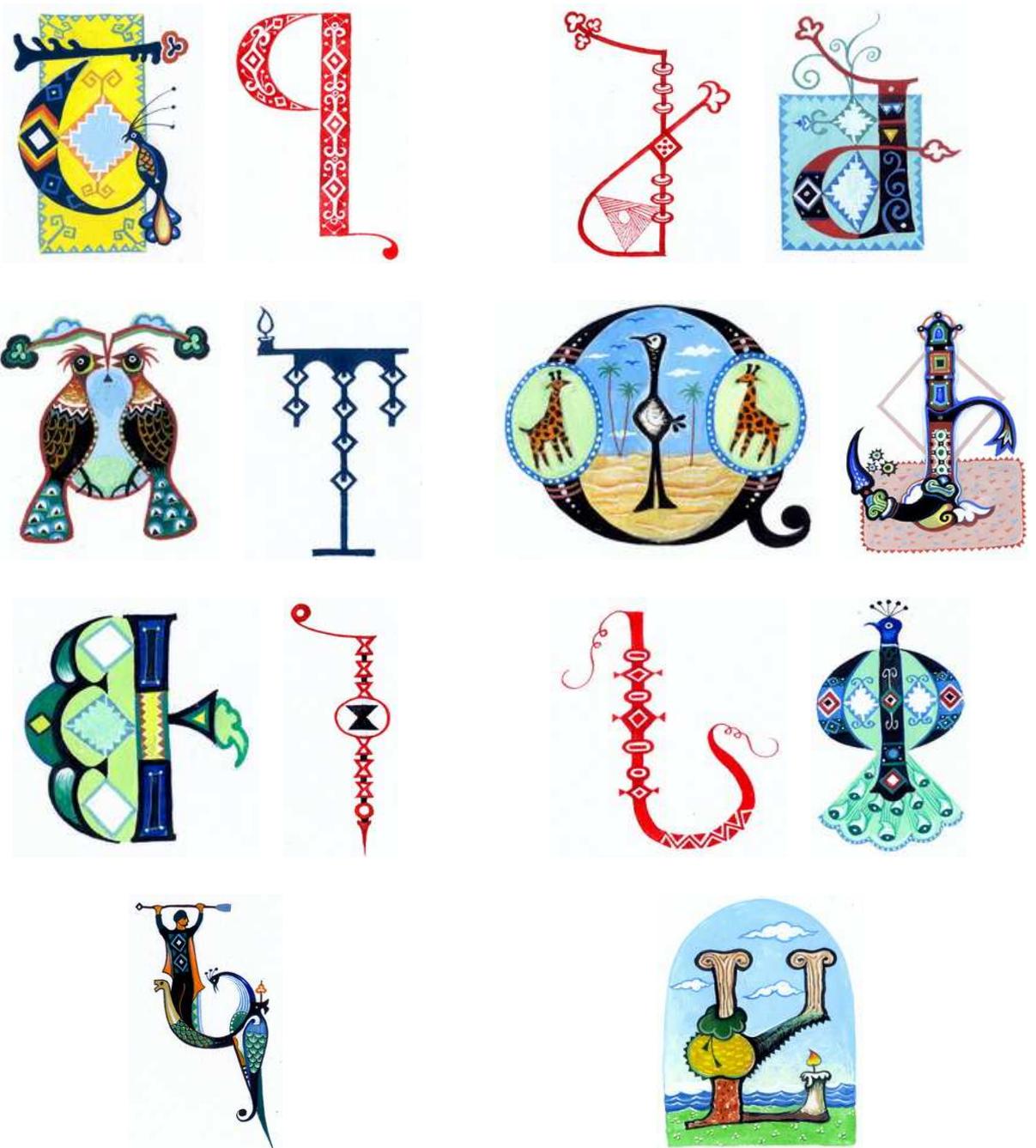
ტხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ჟ. ზატიშვილის მიერ 1902 წელს

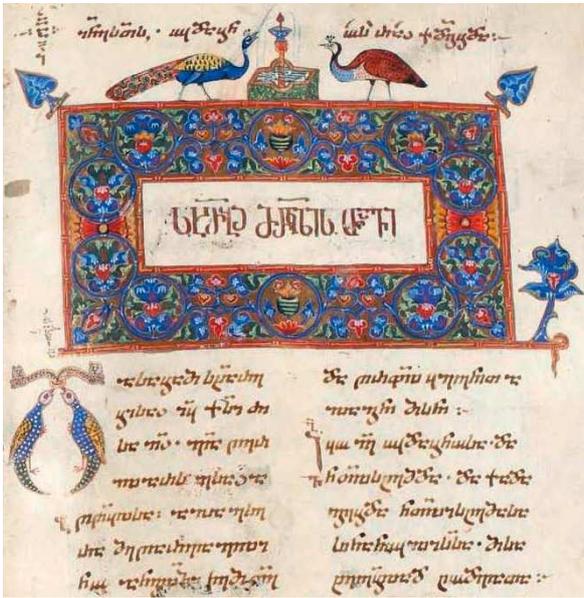

ტხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი Oთარ ტვერელიძის მიერ 2009 წ.

საწყისი ასოები

მხატვრული საწყისი ასოების ტექსტში ხმარების მაგალითები
შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან

წიგნის ოთხთავი, 12 ს.

ყვლათის ოთხთავი, 11 ს.

წიგნის ოთხთავი, 11 ს.

ყვლათის ოთხთავი, 14 ს.

ყვლათის ოთხთავი, 11 ს.

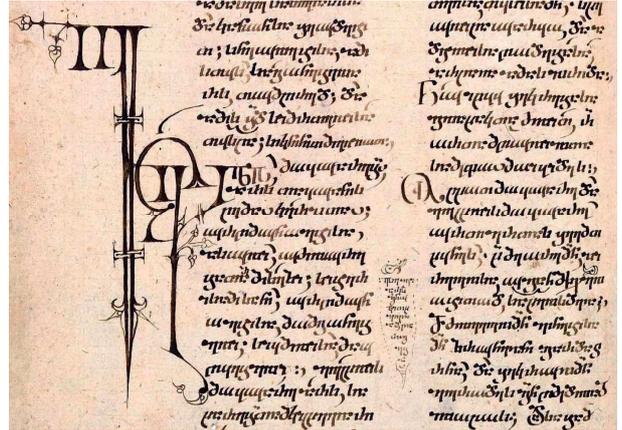

წიგნის ოთხთავი, 12 ს.

საეკლესიო ხელოვნება

წლავერდის ოსხთავი; 11 ს.

სათნებთა ვიბე, 12 ს.

მოქვის ოსხთავი, 13 ს.

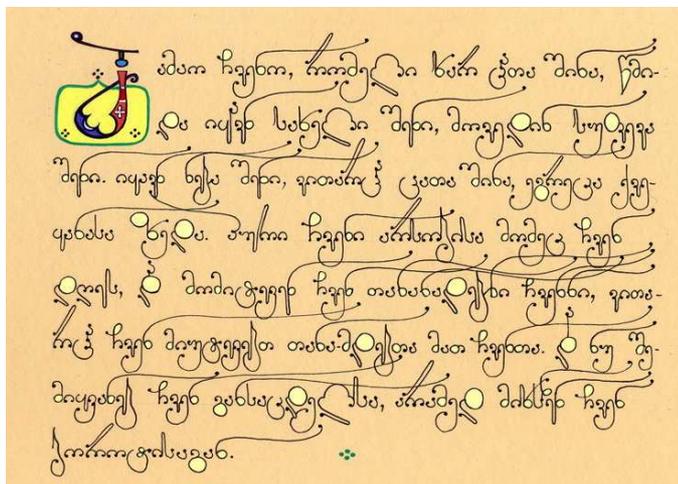

ოსხთავი. 1054 წ.

საწეის ასოები

მხატვრული საწეის ასოების ტექსტში ხმარების მაგალითები თანამედროვე კალიგრაფების ნამუშევრებიდან

ოთარ ზეგრელიძე

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

Մեր ճակատը քննարկում է ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի, ինչպես ենթարկվել ինչպիսիք մեծ փորձերի:

ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

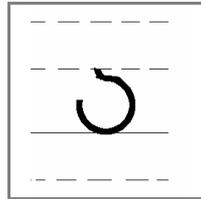
ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

ს ირველყოფილისა შვეთანხმდეთ ტერმინოლოგიაზე, რამეთუ ყველაფერი იწყება სიტყვისგან. სიტყვა კალიგრაფია არის ბერძნული წარმოშობის და ქართულად ნიშნავს ლამაზად წერას (κάλλις — ლამაზი; γράφειν — წერა; καλλιγραφία — ლამაზად წერა). ქართულ სიტყვა ლამაზს მოეპოვება უამრავი სინონიმი.

ხამოვთვლი მარტო იმ ვარიანტებს, რომელიც შეიძლება გამოვიყენოთ კალიგრაფიის ქართული შესატყვისის შესაქმნელად: ლამაზი, კობტა, ტურფა, ნატიფი, ნარნარი. ყველაბამისად ჩვენი ასალი ტერმინი შეიძლება იყოს ასეთი: ლამაზწერა, კობტაწერა, ტურფაწერა, ნატიფწერა, ნარნარწერა. ღმობრივთ ნებისმიერი! შუ კი მიზანშეწონილად მიმაჩნია **ნატიფწერა**.

ქართული ასოების სახეობები

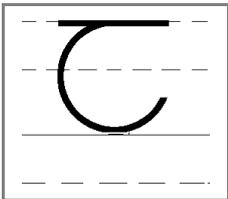
ქართული ტერმინი „მთავრული“ არის ლათინური „კაპიტალურის“ (*capitalis*) შესატყვისი (*caput* - თავი; *capitalis* - მთავარი; *littera capitalis* - *ასომთავრული*). ღმ ტერმინით აღინიშნება არა მარტო გარკვეული ქართული ასოები, არამედ საერთოდ ნებისმიერი სტრიქონზედა დიდი ასოები სხვა დამწერლობებში.

ქართული - „მხედრული“
 ლათინური - „კურსივი“
 სომხური - „შხაგირი“
 რუსული - „სკოროპისი“

მხედრული

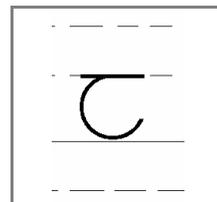
„**კაპიტელი**“, „**კაპიტელური ასოები**“ - მთავრული ასოს მოხაზულობის და ნუსხური ასოს ზომის სასტრიქონო ასოები. ღმ ტერმინის ქართული შესატყვისია „მცირე მთავრული“ (*caput* - თავი; *caputellum* - პატარა თავი).

ქართული - „მთავრული“
 ლათინური - „მადუსკული“
 სომხური - „ერკათაგირი“
 რუსული - „პროპისნოდ“

მთავრული

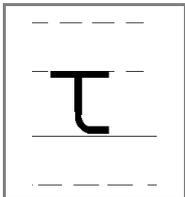
„**ნუსხური**“. ღმ ტერმინით აღინიშნება არა მარტო ქართული სასტრიქონო კუთხოვანი ასოები, არამედ საერთოდ ნებისმიერი სასტრიქონო პატარა ასოები სხვა დამწერლობებში.

ქართული - „მცირე მთავრული“
 ლათინური - „კაპიტელი“

მცირე მთავრული

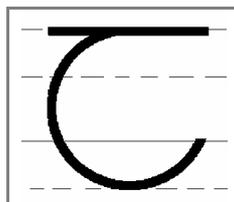
ქართული ტერმინი „**სასათაურო**“ არის ლათინური „**სატიტულოს**“ შესატყვისი (*titulus* - სათაური). ღმ ტერმინით აღინიშნება მთავრული მოხაზულობის ასო, რომლის ზომა არის კვეცილის ზომისა.

ქართული - „ნუსხური“
 ლათინური - „მინუსკული“
 სომხური - „ბოლორავირი“
 რუსული - „სტროჩნიდ“

ნუსხური

„**კურსივი**“ ნიშნავს სწრაფწერას, გაკრულ ხელს. ღერმინები „**მხედრული**“, „**სწრაფწერა**“ და „**გაკრული ხელი**“ არიან სინონიმები. ღნუ ქართული ტერმინი „**მხედრული**“ არის ლათინური „**კურსივის**“ შესატყვისი (*cursus* - სირბილი, დინება; *cursivus* - რომელიც გარბის; *littera cursiva* - ასო, რომელიც გარბის (მხედრული ასო). ღერმინით „**მხედრული**“ აღინიშნება არა მარტო ქართული სასტრიქონო მრგვლოვანი ასოები, არამედ საერთოდ ნებისმიერი კურსივი, სწრაფწერა, გაკრული ხელით შესრულებული ასო სხვა დამწერლობებში.

ქართული - „სასათაურო“
 ლათინური - „სატიტულო“

სასათაურო

სასათაურო, მთავრული, მცირე მთავრული, ნუსხური, მხედრული ასოები

ქართული ლინოთიპის ტექნიკის დეტალური აღწერა

წხლა შევთანხმდეთ იმაზე, თუ რა არის კალიგრაფია. კალიგრაფია არის თავისუფალ სტილში დაწერილი ასოები.

ზოგადად ასოები არის ორი სახის:

ყვედური (ასომთავრულ/ნუსხურ/მხედრული);

კალიგრაფიული (გამარტივებული ასომთავრული/მხედრული)

ყვედური ასოები ფორმით, ასოს სხვადასხვა ელემენტების ზომით, (სიმაღლით, სიგანით და ა. შ.) არიან

სტატიკურები. სხვადასხვა გარნიტურის ასოები განსხვავდებიან მხოლოდ „ჩაცმულობით“ — შტრიხების სიგანით, ნაჭდევის ფორმით ან მათი არსებობით ან არარსებობით და ა. შ. წსოს ჩონჩხი კი რჩება უცვლელი.

კალიგრაფიული ასოები კი არიან *დინამიურები* სხვადასხვა ელემენტების ზომით, ფორმით და ა. შ. წს ასოები არიან დაწერილნი *თავისუფალ სტილში*.

ჟანსხავება ბეჭდურ და კალიგრაფიულ ასოებს შორის:

ყვედური ასოები	კალიგრაფიული ასოები
<p>ზხატება; სტატიკური, მკაცრად შეზღუდული სტილი; ღმ ასოებით იწერება დიდი მოცულობის ტექსტები (წიგნები და ა. შ.);</p> <p>წს ასოები შეზღუდულია მკაცრად თავის ფორმებში, ამიტომ მათში არ ვლინდება გადამწერის არაავითარი სული. ჩიგნების გადამწერის სული ვლინდება წიგნის დაკაბადონებაში და საწყისი ასოების შექმნაში, ე. ი. იმაში, რაშიც ის არის თავისუფალი.</p>	<p>იწერება; წინამიური, თავისუფალი სტილი; ღმ ასოებით იწერება მცირე მოცულობის ტექსტები (სიგელები, დიპლომები, მოწმობები, მისალოცი ბარათები, მიპატიჟების ბარათები და ა. შ.);</p> <p>ღმ ასოებში ვლინდება დამწერის შინაგანი სამყარო, სული, ხასიათი, განწყობა.</p>

სასტამბო ხელნაწერი ასოები არის ორი სახის: განცალკევებული და გაბმული წერისათვის.

სასტამბო ხელნაწერი ასოები	
ჟანცალკევებული	
შთავრული	სასტრიქონო
ტყუ	აბკ
ჟაბმული	
შთავრული	სასტრიქონო
ტყუ	აბკ

სასტამბო ხელნაწერი ასოები	
ჟანცალკევებული	
შთავრული	
ტყუ	
სასტრიქონო	
თეთრი	
ჟაბმული	
შთავრული	
ტყუ	
სასტრიქონო	
თეთრი	

სასტამბო ბეჭდური ასოები	
სასათაურო	
ტყუ	
სატექსტო	
შთავრული	
ტყუ	
სასტრიქონო	
შციწე შთავრული	
ტყუ	
ჩუსხური	
თეთრი	
შხედრული	
თეთრი	

ქალაქის მაცხოვრებლის მიერ
<i>ქართული</i>
ქალაქის მაცხოვრებლის მიერ <i>სასტუმრო</i>
ამ დღეებში თბილისში აღმოჩენილი ქართული ენის დიდი ლექსიკონის
ქალაქის მაცხოვრებლის მიერ <i>სასტუმრო</i>
ქალაქის მაცხოვრებლის მიერ <i>სასტუმრო</i>

სწორედ ასეთი ასოებით იწერება კალიგრაფიული სახის ნაწარმოებები. ზვემოთ მოყვას ქართული და ლათინური ასოების შედარებითი ტაბულა. ძე მგონია, ამ ტაბულიდან კარგად ჩანს ქართული ასოების არსი.

ქართული და ლათინური ასოების შედარება	
<i>ქართული</i>	
DA WAR EINMAL EIN BAUER, DER HATTE EINEN SOHN VON SECHZEHN JAHREN, DER DOCH NOCH NIEMALS IN DER STADT GEWESEN WAR. ALS NUN DER SOHN	დავარაინმალაინბაუერ, დერჰატეაინენსონვონსეჩჰეჰენჯაჰრენ, დერდოჩნოჩნიემალსინდერსტადტგევესენვარ. ალსნუნდერსონი
<i>სადავრო</i>	
DA WAR EINMAL EIN BAUER, DER HATTE EINEN SOHN VON SECHZEHN JAHREN, DER DOCH NOCH NIEMALS IN DER STADT GEWESEN WAR. ALS NUN DER SOHN VERLANGTE, MIT DEM VATER DORTHIN ZU	დავარაინმალაინბაუერ, დერჰატეაინენსონვონსეჩჰეჰენჯაჰრენ, დერდოჩნოჩნიემალსინდერსტადტგევესენვარ. ალსნუნდერსონივერლანგტე, მიტდემვატერდორტინკუ
<i>საქსური</i>	
Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun der Sohn verlangte, mit dem Vater dorthin zu gehen, bekam er die	დავარაინმალაინბაუერ, დერჰატეაინენსონვონსეჩჰეჰენჯაჰრენ, დერდოჩნოჩნიემალსინდერსტადტგევესენვარ. ალსნუნდერსონივერლანგტე, მიტდემვატერდორტინკუ
<i>საბერძნული</i>	
Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun der Sohn verlangte, mit dem Vater dorthin zu gehen, bekam er die Erlaubnis, und so gingen sie	დავარაინმალაინბაუერ, დერჰატეაინენსონვონსეჩჰეჰენჯაჰრენ, დერდოჩნოჩნიემალსინდერსტადტგევესენვარ. ალსნუნდერსონივერლანგტე, მიტდემვატერდორტინკუ
<i>ქალაქის</i>	
Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun	დავარაინმალაინბაუერ, დერჰატეაინენსონვონსეჩჰეჰენჯაჰრენ, დერდოჩნოჩნიემალსინდერსტადტგევესენვარ. ალსნუნდერსონი

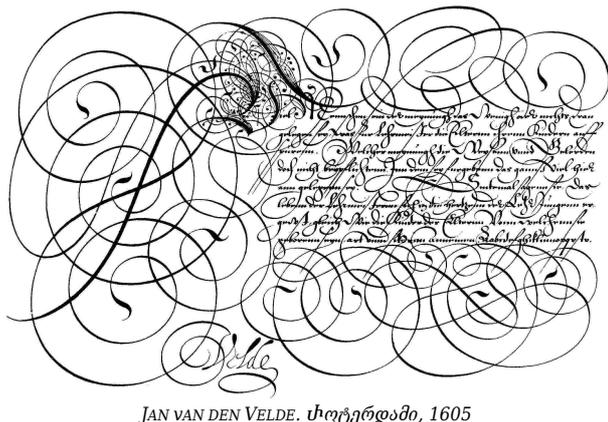
ქალაქის მაცხოვრებლის მიერ

კალიგრაფიის (ნატიფქერის) გამოყენების საგანია ბოლო, მეხუთე, უჯრედში მოყვანილი ასოები. თანაგრძობა სახის ასოებს კი ჰქმნიან საშრიფტო დიზაინერები. კალიგრაფიული კონკურსების მონაწილეებს უნდა მოეთხოვოს წერა ასომთავრულ/მხედრული ასოებით. ამთავრულოდ არ იქნება არავითარი ლამაზწერა! წმინდავრული იხმარება ორთოგრაფიული დანიშნულებით. ეს წესი ძალიან მარტივია: ასომთავრულით იწერება ახალი წინადადების პირველი სიტყვის პირველი ასო და აგრეთვე საკუთარი და პირადი სახელები. კალიგრაფიული ასოებით არ შეიძლება იწერებოდეს წიგნები (მრავალ ათეულ- და ასეულ გვერდებიანი ტექ-

სტები), რადგან მათი კითხვადობა დაბალია. ჩიგნები იწერება (იბეჭდება) „ბეჭდური“ ასოებით. კალიგრაფიული ასოებით იწერება მოკლე (ნახევარ-, ერთ გვერდიანი) ტექსტები: სიგელები, დიპლომები, მილოცვები, მიპატივების ბარათები და ა. შ. კალიგრაფია არის ხელით, ლამაზად დაწერილი ტექსტი. შა თქმა უნდა, შეიძლება ხელით დაწერილი ასოებისგან შევქმნათ კომპიუტერული საშრიფტო გარნიტური. ჭამოვა ძალიან ლამაზი ტექსტი, მაგრამ ეს არ იქნება კალიგრაფია. ეს იქნება თავისუფალსტილიანი ასოებით აკრეფილი ტექსტი. წრავითარი აზრი არა აქვს წიგნების წერას ხელით, მით უმეტეს კალიგრაფიული ასოებით. თიდი მოცულო-

MICHAEL BAURENFEIND. Իտալիական, 1716

JAN VAN DEN VELDE. փոթյուն, 1605

JOHANN CHRISTOPH ALBRESHT. Իտալիական, 1766

To the Right Honourable the
 Lord Mayor, and Court of Aldermen,
 Of the City of London.

A B C D E F G H I

To the Honble the Sub-Governor,
 Deputy-Governor, and Directors of
 the South-Sea Company.

J K L M N O P Q R

To the Honourable the
 Governor, Deputy-Governor, and Directors
 Of the Bank of England.

S T U V W X Y Z

Invented, & Written by Joseph Champion
 Master of the Boarding School, in
 King's Head-Court, St Paul's Church-Yard.

JOSEPH CHAMPION. Իտալիական, 1743

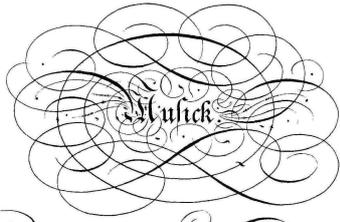
Large decorative initial 'L' followed by the text:
 L'Arde. Les Voltaire
 bardenotha du Roy au Châ
 de David d'ouy signez. suvan
 pravaia ay laura pordonna Leon
 de Roumaincouvi Savyau
 Royal a Commanin, a Louise
 Commanoir de France. Roy la
 ouy reoyou dehouo loyauman a
 Roumaincouvi de
 Roumaincouviare Co. S'icau de la
 Commanoir gaulthoume de la
 Chambie du Roy, S'icau d'oume
 de d'ou. L'ouo roumain que les

LOUIS SENAULT. Իտալիական, 1660

THE SECOND PART OF
 An Essay in Writing
 Exemplified in the several Hands, and Forms of Penmanship,
 With a grand piece of German Text, and
 A new set of Penning, Hand Capitals, & Examples, &c.
 WRITTEN
 By the late eminent Mr. John Bland
 And carefully Copied from his admired Penmanship found in the collections of the Curious
 J. HOWARD London: SCULPSIT

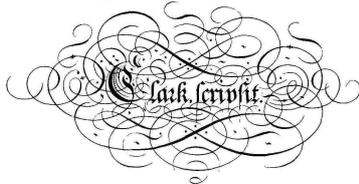
JOHN BLAND. Իտալիական, 1760

Քրիստոսի կրօնապատկերի և լուսաբանության բնագիտություն

*Musick the sweetest Gift can be,
And fits sweetest Anger to ease;
Musick can soften down to Ease,
And make dishonour's wounds please.
Our Songs below it doth improve,
And antedate the Bless above.*

*What curstest be, and what dooms the Case,
To Musick, tho' it seems to ease,
Beauty is Musick too, tho' in Disguise,
Too fine to teach the Lear it strikes the Eyes,
Too Mean for any such as in a place
We only can admire, but cannot Name!*

RICHARD CLARK. შორტსმუტი, 1758

*Sperem locat in Te Domine,
Qui novit Tua quod sine
Ois carat, Nomen adorat
pys Sprecibus honorat
Ergo novum ferte melos
Requ, Qui manibus Caelas*

*Emare, terramq, creavit
Bonis undique decoravit
Qui miserator, miserum
oblivifetur haud, verum
Sanguipetas perdit atroxes,
E veniem. Juvat ope voces.*

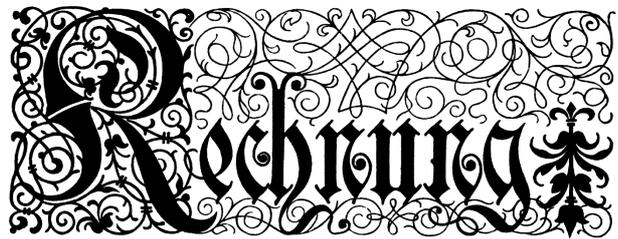
*Mavori adspice me, Bañsaz delot dome,
pange tuas perde lumineo Cueno facnoe genes
Aorta Patri Superim Cunciarum Domino rerum*

*Alanta Jo gam Capitur, Dofas rebus ambatur,
Jyfy jua fallatur Arte, jaceus per sola voga morte
Unigena gratis Nato, Deus Incumaty, sacroto.*

RICHARD DANIEL. ხობდონი, 1664

ჟერმანია. 19-ს. დასასრული

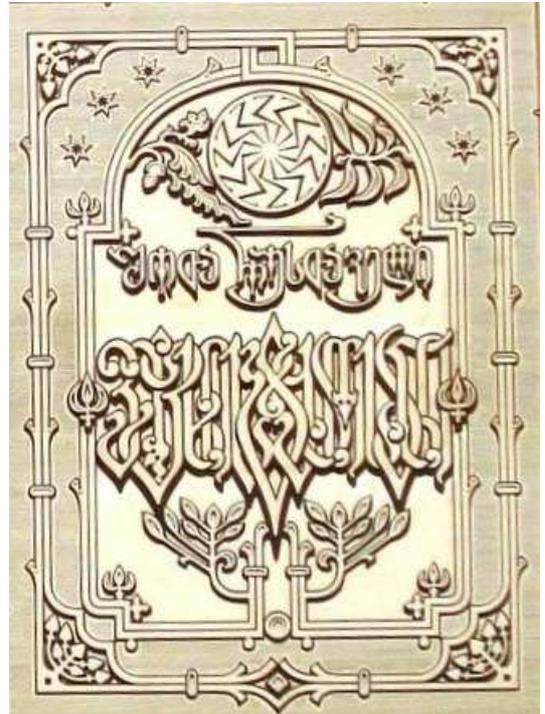
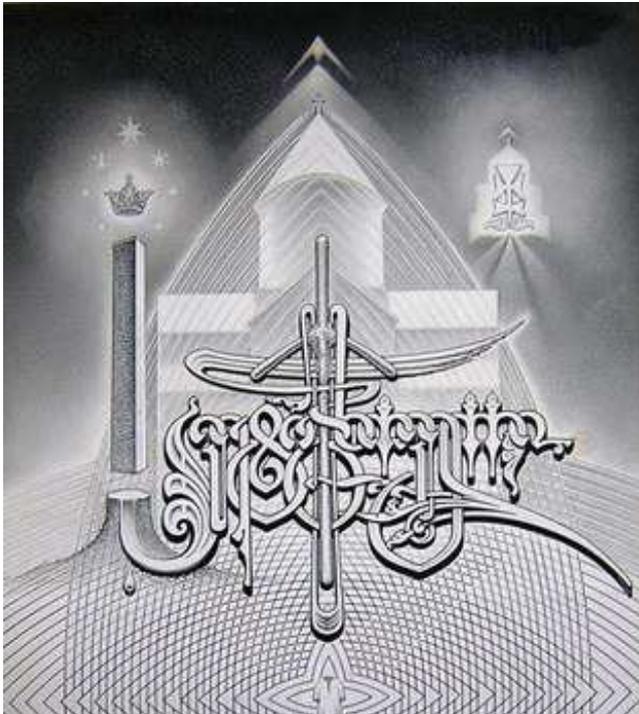

ფართული კალიგრაფიის ხელოვნების აღდგენა

Ղծոն Վշոջանձոն նաժոնոնո

ՎԷՆԻՏԻԱՆ ԿՆՆԿՆԻՆՔԻՆ ԿՄԵՕՒԿԻՆԿՆ ԷՈՇԿՄԵՆ

ქართული კალიგრაფიის აღდგენა

შასკვნები

კალიგრაფიის აღდგენის დღევანდელი ცდები მომავლებს სიარულს სრულ სიბნელეში. ჩვენ არ ვიცით ასომთავრული და ნუსხური ასოები და ვერც კი ვცნობთ მათ. ჩემ პირობებში, კალიგრაფიის ხელოვნების რომელ აღდგენაზეა ლაპარაკი?

ჩვენების (სახარების, ფსალმუნების, პოემების) და საერთოდ დიდი მოცულობის ტექსტების ხელით გადაწერას არა აქვს არავითარი აზრი. ჩვენი ტექსტები უნდა აიკრიფოს კომპიუტერული საშრიფტო გარნიტურების მეშვეობით.

კალიგრაფიული ასოებით დაწერილი ტექსტი იკითხება ძნელად. ჩვენი ტექსტს აქვს არა შინაარსობრივი, არამედ ესთეტიკურ-მხატვრული მნიშვნელობა

ჩვენ არის გამოცხადებული, რომ კალიგრაფიული ხელოვნების აღსადგენად ჩვენ უნდა გავიაროთ ძველი წიგნების გადაწერის საფეხური თუნდაც იმიტომ, რომ შევჩვიოთ ასომთავრულ-ნუსხური ასოების წერას და თვით მათ გარჩევასაც. მაგრამ უნდა გვახსოვდეს, რომ ეს არის კალიგრაფიის აღდგენის პროცესის ერთ-ერთი საფეხური, და არა ბოლო მიზანი.

თუ კიდევ! ქართული კალიგრაფიის აღდგენის პროცესის საწყისი და უმთავრესი საფეხურია ქართული ხელნაწერი წიგნების ელექტრონული ვერსიების დამზადება (მათი სკანირება და PDF-ფორმატში გადაყვანა). თუ შემდეგ ამ უდიდესი სიმდიდრის მოთავსება ინტერნეტში, რომ ნებისმიერ მსურველს შეეძლოს მათი ნახვა და შესწავლა.

ის, რომ ჩვენს ქვეყანაში უროვნულ ცენტრში ეს სიმდიდრე არის ჩამარხული და არავის არა აქვს შესაძლებლობა ცალი თვალთა მანძილზე შეხედოს მათ, არ უწყობს ხელს არც ჩვენი ანბანის (ასომთავრულ-ნუსხურის) სრული სახით შესწავლას, არც კალიგრაფიის აღდგენას, არც ჩვენს წარსულთან გაწყვეტილი კავშირის აღდგენას და არც მრავალ სხვა რამეს. ჩვენი სიმდიდრე გინდა გქონია, გინდა არა.

ჩვენ ვხედავთ ქართულ პირველნაბეჭდ და ძველნაბეჭდ წიგნებსაც. ოფრო სწორად, 1629-1866 წლებში გამოცემულ წიგნებს. ჩემ წიგნების რაოდენობა არც თუ ისე დიდია.

ჩვენ ვხედავთ ქართულ პირველნაბეჭდ და ძველნაბეჭდ წიგნებსაც. ოფრო სწორად, 1629-1866 წლებში გამოცემულ წიგნებს. ჩემ წიგნების რაოდენობა არც თუ ისე დიდია.

ქართული ძველნაბეჭდი წიგნების რაოდენობა	
გამოცემის წელი	წიგნების რაოდენობა
1629-1705 წწ.	4
1709-1722 წწ.	23
1737-1744 წწ.	37
1749-1800 წწ.	82
1800-1867 წწ.	353
მთლიანად 1629-1867 წწ.	სულ 499

ჩვენ ვხედავთ, რომ 500 წიგნის ელექტრონულ ვერსიაში გადაყვანა წარმოადგენდეს დიდ სიმძნელეს. ჩემ სიიდან უმთავრესია 1629-1818 წლებში გამოცემული წიგნები — 146 ცალი. საწყის ეტაპზე რომ დამზადდეს ეს წიგნები, იქნება ძალიან კარგი და სასარგებლო ყველასათვის.

თუ საჭიროა ასევე უბრალო ხელნაწერების (წერილები, სიგელები, ბრძანებულებები და ა. შ.) ელექტრონული ვერსიების დამზადება, რადგან მათში, ალბათ, მოიპოვება კალიგრაფიის (ქსოვილწერის, ხვეულწერის) მრავალი ნიმუში.

ერთი სიტყვით, ჩვენ უნდა ვიცოდეთ, რა არის შექმნილი ჩვენი წინაპრების მიერ, რომ შევითვისოთ ეს ყველაფერი და განვაავითაროთ. ჩემთვის კი ჩვენ და ჩვენი წერილობითი საგანძური ვართ მოწყვეტილები ერთმანეთისაგან.

ქართული კალიგრაფიის ელექტრონული ჟურნალი

საბავშვო

საბავშვო

საბავშვო

ჩვენი

ჩვენი

ართული ასოების გაბმული წერის ასათვისებლად თანმიმდევრულად გამოიყენება შემდეგი ბადეები: ოთხხაზიანი — შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:2,3; 1:2; 1:1,8; ორხაზიანი — შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,75; ცალხაზიანი — შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,7. (იხ. სურათები). ჯადე უადვილებს შემსწავლელს წერის შეგნებულად ათვისებას. შესწავლის ბოლო ეტაპზე გამოიყენება ცალხაზიანი ფურცელი. შესწავლის საწყისი სსაფეხურიდან იწყება დახრილი და გადაბმული წერის ათვისება,

ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც
ჩ	ც	ც	ც	ც	ც	ც

ჩვენი საბავშვო ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება. 1-ლი საფეხური

ჩვენი

Մ Ղ Ճ Ծ Դ Դ Ե Ի
 Ծ Դ Գ Ե Զ Է Ծ Ծ
 Մ Կ Ժ Ե Ը Գ Թ Փ
 Ժ Ո Կ Կ Ի Ը Ժ Խ
 Տ Է Կ Մ Ն Ժ

ժողովրդական աստվածների մեծագույնը (հին)

Մ Ղ Ճ Ծ Դ Դ Ե Ի
 Ծ Դ Գ Ե Զ Է Ծ Ծ
 Մ Կ Ժ Ե Ը Գ Թ Փ
 Ժ Ո Կ Կ Ի Ը Ժ Խ
 Տ Է Կ Մ Ն Ժ

ժողովրդական աստվածների մեծագույնը (դաստիարակ)

ԿՐԹՈՒՄ

ჩ	ც	ც	ძ	წ	ჭ	ხ
ჩ	ც	ც	ძ	წ	ჭ	ხ
ს	ს	ს	ვ	ვ	ს	ვ
ვ	ვ	ვ	ვ	ვ	ვ	ვ
ჩ	ც	ც	ძ	წ	ჭ	ხ
ჩ	ც	ძ	წ	ჭ	ხ	

ჩვენი

ჩვენი ნუსხური ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება.
1-ლი საფეხური

Է Թ Դ Թ Տ Ա Ն Պ Ռ

Մյա թանի սևոցո

Յ Ն Յ Ի Լ Լ Ժ Ժ

Նցո թանի սևոցո

Կ Յ Դ Պ Բ Պ Կ Կ Ը Պ Ծ Ը Կ Զ

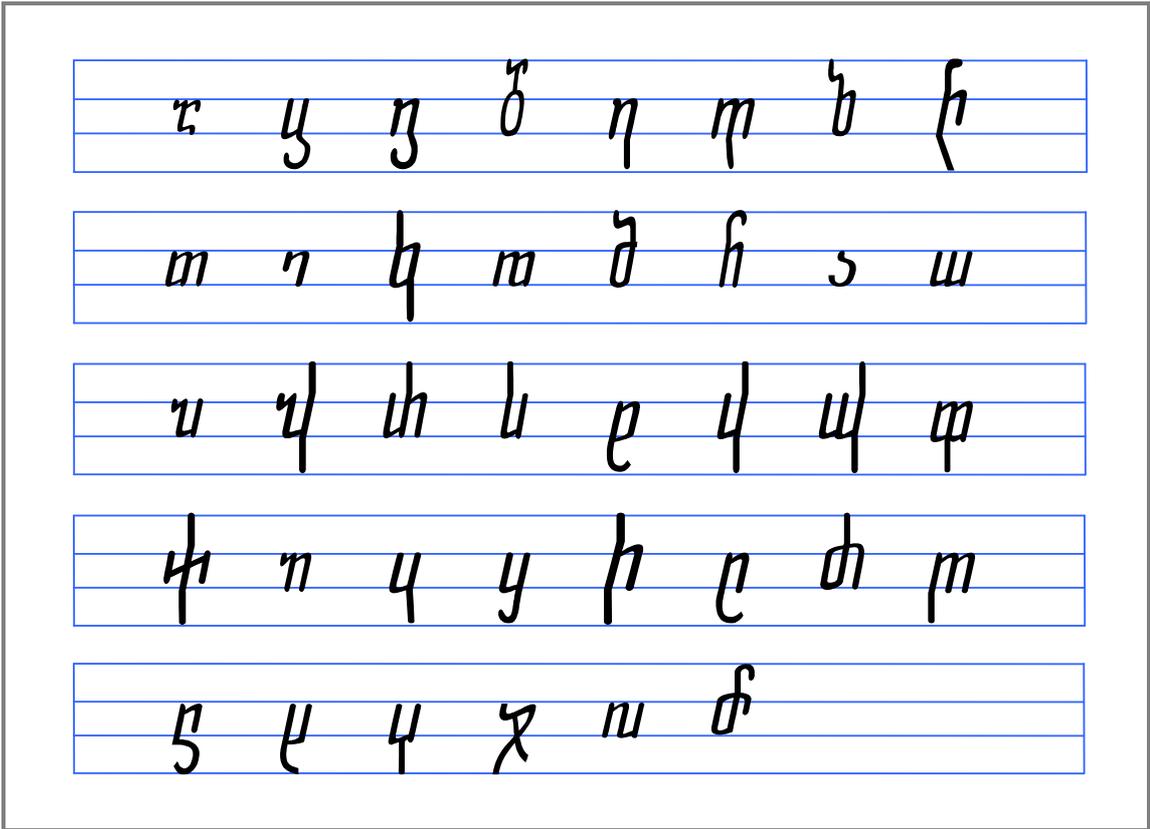
Քցո թանի սևոցո

Ի Կ Վ Վ Վ Վ Ի

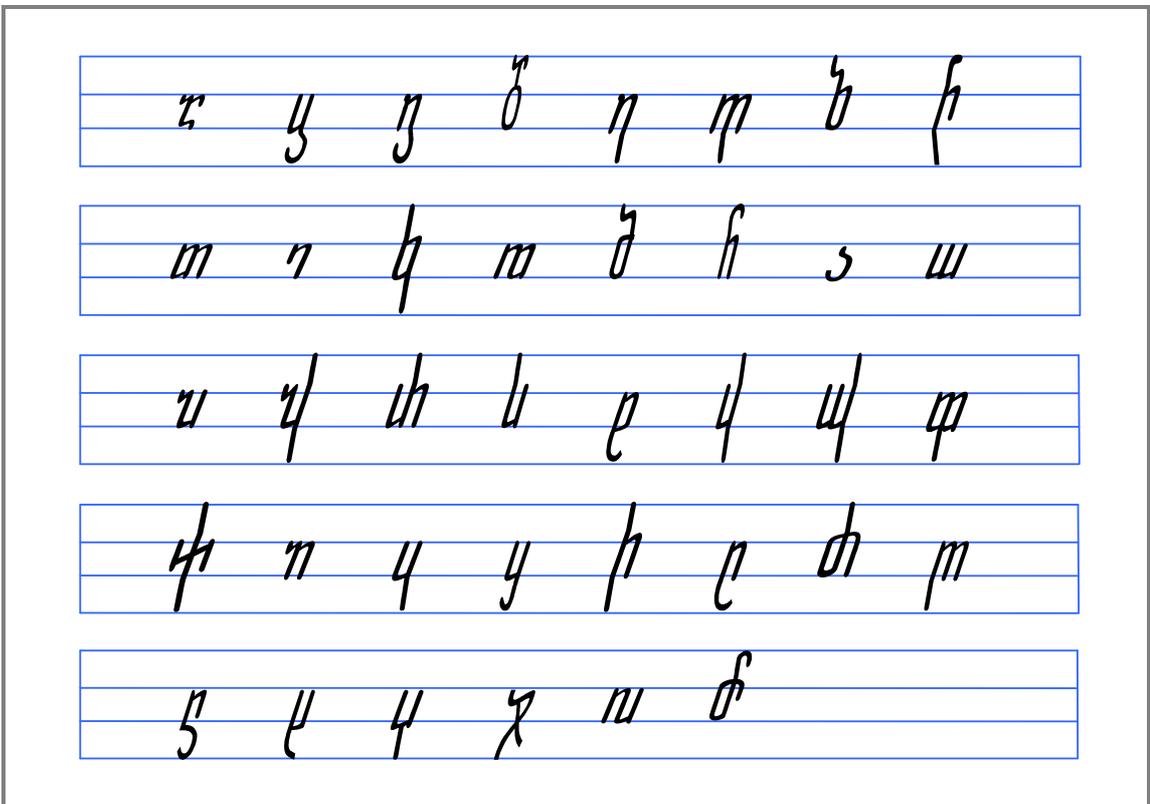
Ժոլոնի թանի սևոցո

Իսկոնի սևոցո

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

ჩვენი წიგნი (სვრი)

ჩვენი წიგნი (დახრილი)

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ
პ	ჟ	რ	ს	ტ	მ	ნ
ი	ო	პ	ჟ	რ	ს	ტ
კ	ლ	მ	ნ	პ	ჟ	რ
ს	ტ	მ	ნ	პ	ჟ	რ
კ	ლ	მ	ნ	პ	ჟ	რ

ყვითელი მხედრული ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება.
1-ლი საფეხური

ა ბ გ დ

შუა ტანის ასოები

ე ვ ზ ენ პ რ ს უ ჩ ძ ნ ს კ ჭ

ხედა ტანის ასოები

ბ ღ ე ვ კ ლ უ ჯ უ ფ ღ ყ ც ჯ

ჩვედა ტანის ასოები

ტ ქ ჭ ჯ

შთლიანი ტანის ასოები

შხედრული ასოები

ა ბ გ დ ე ვ ზ ლ

თ ი კ ლ მ ნ ძ თ

პ ჟ რ ს ტ ვ უ ფ

ქ ლ ყ შ ხ ც ძ ნ

ჭ ბ ჯ ჭ ჰ ფ

შხედრული ასოების ანბანური მწკრივი (სწორი)

ა ბ გ დ ე ვ ზ ლ

თ ი კ ლ მ ნ ძ თ

პ ჟ რ ს ტ ვ უ ფ

ქ ლ ყ შ ხ ც ძ ნ

ჭ ბ ჯ ჭ ჰ ფ

შხედრული ასოების ანბანური მწკრივი (დახრილი)

სწორი

ქართული წერის ათვისება. ტე-2 საფეხური. ოთხხაზიანი რვეული. შახრა.
 ჴვედა-, შუა- და ზედატანის ზომები 6,5 + 5,0 + 6,5. შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:2,3.

ას აჰ აა აი აჲ

ბს ბჰ ბა ბი ბჲ

გს გჰ გა გი გჲ

ნს ნჰ ნა ნი ნჲ

დს დჰ და დი დჲ

წს წჰ წა წი წჲ

ყს ყჰ ყა ყი ყჲ

ქს ქჰ ქა ქი ქჲ

საქონელი

ქართული წერის ათვისება. ტე-3 საფეხური. ოთხნობიანი რვეული. შახრა.
ჩვედა-, შუა- და ზედატანის ზომები 5,0 + 5,0 + 5,0. შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:2.

შეყვარდეს სწავლა, გულ-
 მოდგინება,
 ყრობა და ჭაფუა ნუ დაგზარ-
 დება,
 შუდამ განსოვდეს, რომ
 შენი ცოდნა,
 ყენსა ქვეყანას გამოად-
 გება.

ქართული წერის ათვისება. 6-ე საფეხური. გალხაზიანი რვეული. ჟადაბმა.
 ჭვედა-, შუა- და ზედატანის ზომები 3,0 + 2,1 + 3,0. შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,7.

ქართული კლავიატურის

ქართული კლავიატურის ქართული კლავიატურის

ქართული კლავიატურის ქართული კლავიატურის

ქართული ანბანის სრული სახით აღდგენასთან ერთად უნდა მოგვარდეს ქართული კლავიატურის პრობლემები. სირველყოფლისა, კლავიატურაზე უნდა განლაგდეს ქართული ანბანის სუყველა 38 ასო. შაც შეეხება მათ განლაგებას კლავიატურაზე, ეს საკითხი მოგვარებულია ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნის ბოლოს, როდესაც შეიქმნა ქართული საბჭოთა მანქანის ასოების განლაგება. სირობითად მას შეიძლება ვუწოდოთ: **ИРО,ИРН-ი**. თავის დროზე ხელოვნურად იქნა შექმნილი კლავიატურის ისეთი გაწყობები, რომელშიც ქართული ასოები დალაგებულია ინგლისური ასოების წყობაზე, ზოგში კი რუსულისაზე. ესეთი კლავიატურის ხმარება არ არის მიზანშეწონილი.

ქართულ ანბანში 38 ასოა და მათი თანმიმდევრობა შემდეგია:

ქართული ანბანი
ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ

ქართულ ანბანში, ისევე როგორც ნებისმიერ სხვა ევროპულ ანბანში, არის სამი სახის ასო — მთავრული და ორი სასტრიქონო. მთავრული ქართული ანბანი არაფრით არ განსხვავდება სხვა ევროპულ ანბანებისგან ბერძნულის და სომხურის ჩათვლით.

ქართული ასოების სახეობები
მთავრული
ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ
სასტრიქონო
ჩ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ
მხედრული
ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ

ნებისმიერი ქართული საშრიფტო გარნიტური შესდგება შემდეგი ასოებისგან:

ქართული საშრიფტო გარნიტურის ასო-ნიშნები	
UNICOD-ის ნუმერაცია	მთავრული, ნუსხური და მხედრული ასოები
10A0–10CF	ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ
2D00–2D2F	ჩ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ
10D0–10FF	ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ

სუყველა ასო ერთი გარნიტურის ფარგლებში აქვს ერთნაირი თვისებები: შტრიხების სისქე და ფორმა, შუა-ზედა- და ქვედა ტანის ზომები, ნაჭდევის ფორმა და ა. შ. მქვსის აკრეფა სურვილისამებრ ხდება ნებისმიერი ასოებით.

ნუსხური საშრიფტო გარნიტურის ასოები
ჩ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ
მხედრული საშრიფტო გარნიტურის ასოები
ა ბ გ დ ე ვ ზ ზე თ ი კ ლ მ ნ დ ო პ ჟ რ ს ტ ზ უ ფ ქ ლ ყ შ ხ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ ჳ

ქართული კლავიატურის

კლავიატურა გაწყობილია QWERTY-ის ქართული დიაპაზონის შესაბამისად:

QWERTY-ის ქართული დიაპაზონი																
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
10A	ჩ	ყ	ღ	შ	წ	ჭ	ხ	ც	ც	ც	ხ	ც	ჩ	ც	ყ	ჩ
10B	ქ	ს	ვ	ო	ფ	ჟ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	წ	ჩ	წ
10C	რ	ტ	ს	ვ	ყ	ჩ										
10D	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ	ლ	მ	ნ	ო	პ	ჟ
10E	რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	წ	ჩ	წ
10F	ჰ	ჟ	ღ	ყ	შ	ჩ										
2D0	რ	ყ	უ	შ	რ	რ	ხ	თ	რ	კ	ლ	მ	ნ	ო	პ	ჟ
2D1	ჩ	ს	ვ	ო	ფ	ქ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	წ	ჩ	წ
2D2	რ	ტ	ს	ვ	ყ	ჩ										

QWERTY-ის სახვენი ნიშნები, ციფრები და ლათინური ასოები																
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
002		!	"	#	\$	%	&	'	()	*	+	,	-	.	/
003	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
004	@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
005	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[\]	^	_
006	`	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
007	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	{		}	~	
00A		¢	£		¥		§		©		«	¬	-	®		
00B		±									»					
201			-	—				'	'	,	“	”		„		
202							...									
203	‰									<	>					
20A												€				
211							№									

QKQZ-ის ქართული დიაპაზონი										
ბრუნული ასოები										
ა	10A0	ბ	10A8	გ	10B0	დ	10B8	ე	10C0	10C8
ვ	10A1	ზ	10A9	თ	10B1	ი	10B9	კ	10C1	10C9
ლ	10A2	მ	10AA	ნ	10B2	ო	10BA	პ	10C2	10CA
რ	10A3	ს	10AB	ტ	10B3	უ	10BB	ფ	10C3	10CB
ჩ	10A4	ც	10AC	ძ	10B4	წ	10BC	ჭ	10C4	10CC
ცხ	10A5	ძ	10AD	წ	10B5	ჭ	10BD	ხ	10C5	10CD
ძ	10A6	წ	10AE	ჭ	10B6	ხ	10BE		10C6	10CE
ჩ	10A7	ც	10AF	ძ	10B7	წ	10BF		10C7	10CF

QKQZ-ის ქართული დიაპაზონი										
სასტრიქონო (მხედრული) ასოები										
ა	10D0	ბ	10D8	გ	10E0	დ	10E8	ე	10F0	10F8
ვ	10D1	ზ	10D9	თ	10E1	ი	10E9	კ	10F1	10F9
ლ	10D2	მ	10DA	ნ	10E2	ო	10EA	პ	10F2	10FA
რ	10D3	ს	10DB	ტ	10E3	უ	10EB	ფ	10F3	10FB
ჩ	10D4	ც	10DC	ძ	10E4	წ	10EC	ჭ	10F4	10FC
ცხ	10D5	ძ	10DD	წ	10E5	ჭ	10ED	ხ	10F5	10FD
ძ	10D6	წ	10DE	ჭ	10E6	ხ	10EE		10F6	10FE
ჩ	10D7	ც	10DF	ძ	10E7	წ	10EF		10F7	10FF

QKQZ-ის ქართული დიაპაზონი										
სასტრიქონო (ნუსხური) ასოები										
ა	2D00	ბ	2D08	გ	2D10	დ	2D18	ე	2D20	2D28
ვ	2D01	ზ	2D09	თ	2D11	ი	2D19	კ	2D21	2D29
ლ	2D02	მ	2D0A	ნ	2D12	ო	2D1A	პ	2D22	2D2A
რ	2D03	ს	2D0B	ტ	2D13	უ	2D1B	ფ	2D23	2D2B
ჩ	2D04	ც	2D0C	ძ	2D14	წ	2D1C	ჭ	2D24	2D2C
ცხ	2D05	ძ	2D0D	წ	2D15	ჭ	2D1D	ხ	2D25	2D2D
ძ	2D06	წ	2D0E	ჭ	2D16	ხ	2D1E		2D26	2D2E
ჩ	2D07	ც	2D0F	ძ	2D17	წ	2D1F		2D27	2D2F

Q.W.E.R.T.Y-ის სახვენი ნიშნები, ციფრები და ლათინური ასოები											
		(0028	0	0030	8	0038	@	0040	H	0048
!	0021)	0029	1	0031	9	0039	A	0041	I	0049
"	0022	*	002A	2	0032	:	003A	B	0042	J	004
#	0023	+	002B	3	0033	;	003B	C	0043	K	004B
\$	0024	,	002C	4	0034	<	003C	D	0044	L	004C
%	0025	-	002D	5	0035	=	003D	E	0045	M	004D
&	0026	.	002E	6	0036	>	003E	F	0046	N	004E
'	0027	/	002F	7	0037	?	003F	G	0047	O	004F

Q.W.E.R.T.Y-ის სახვენი ნიშნები, ციფრები და ლათინური ასოები											
P	0050	X	0058	`	0060	h	0068	p	0070	x	0078
Q	0051	Y	0059	a	0061	i	0069	q	0071	y	0079
R	0052	Z	005A	b	0062	j	006A	r	0072	z	007A
S	0053	[005B	c	0063	k	006B	s	0073	{	007B
T	0054	\	005C	d	0064	l	006C	t	0074		007C
U	0055]	005D	e	0065	m	006D	u	0075	}	007D
V	0056	^	005E	f	0066	n	006E	v	0076	~	007E
W	0057	_	005F	g	0067	o	006F	w	0077		

Q.W.E.R.T.Y-ის სახვენი ნიშნები, ციფრები და ლათინური ასოები											
¢	00A2	®	00AE	“	201B	€	20AC				
£	00A3	±	00B1	”	201C	№	2116				
¥	00A5	»	00BB	„	201E						
§	00A7	-	2013	...	2026						
©	00A9	—	2014	‰	2030						
«	00AB	'	2018	<	2039						
¬	00AC	'	2019	>	203A						
-	00AD	,	201A	“	201B						

რეგულირებადი სისტემა

Հնարանների ավելացնելու և փոխելու կլառիատուրա

Վերստադարի կառուցման

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
„	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(←		Ins	Hm	PU
Tab	Պ	Ջ	Մ	Յ	Ե	Ն	Յ	Մ	Ն	Յ	Ն	Յ				Del	En	PD
lock	Պ	Ժ	Յ	Ե	Ն	Յ	Մ	Ն	Յ	Ն	Յ	Ն	Յ	Enter				
Shift	Յ	Ի	Գ	Ն	Մ	Ո	Ն	Յ	Ն	Յ			Shift				↑	
Ctrl		Alt							Alt				Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
“	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	+)	←		Ins	Hm	PU
Tab	Ո	Ք	Օ	Կ	Ղ	Ի	Ղ	Ս	Բ	Ն	Կ	Գ				Del	En	PD
lock	Փ	Ժ	Ի	Դ	Է	Ն	Ի	Օ	Ն	Ծ	Վ		Enter					
Shift	Տ	Ի	Վ	Ն	Ժ	Ն	Է	Ի	Վ	Ն			Shift				↑	
Ctrl		Alt							Alt				Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
													←			Ins	Hm	PU
Tab			Յ							Յ						Del	En	PD
lock									Յ				Enter					
Shift							Ղ			Յ			Shift				↑	
Ctrl		Alt							Alt				Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
													←			Ins	Hm	PU
Tab			Վ							Կ						Del	En	PD
lock									Կ				Enter					
Shift							Տ			Ի			Shift				↑	
Ctrl		Alt							Alt				Ctrl	←	↓	→		

ქართული კლავიატურის უნივერსალური გაწყობა
მთავრულ-მხედრული ასოების ასაკრეფად

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
,	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(←		Ins	Hm	PU
Tab	ღ	ჯ	უ	კ	ე	ნ	გ	შ	წ	ზ	ხ	ც				Del	En	PD
lock	ფ	ძ	ვ	თ	ა	პ	რ	ო	ლ	დ	ქ		Enter					
Shift	ჭ	ჩ	ც	ს	მ	ი	ტ	ქ	ბ	ჰ		Shift					↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
“	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	+)	←		Ins	Hm	PU
Tab	ი	პ	ო	ყ	რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ც	ძ				Del	En	PD
lock	შ	ჩ	ც	ძ	რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ც	ძ	Enter					
Shift	შ	ჩ	ც	ძ	რ	ს	ტ	უ	ფ	ქ	ც	ძ	Shift				↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
													←			Ins	Hm	PU
Tab			ჰ									ჰ				Del	En	PD
lock									ჰ				Enter					
Shift							ღ				ჭ		Shift				↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
													←			Ins	Hm	PU
Tab			ყ									ყ				Del	En	PD
lock									ჰ				Enter					
Shift							ღ				ჭ		Shift				↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

რეგულირებადი კლავიატურა

Ֆուլտայի կարգը ընդհանուր ձևով
 Թայպ-Նյուսի անոթի անոթը

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
„	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(←		Ins	Hm	PU
Tab	ռ	ճ	վ	կ	ղ	հ	ց	յ	տ	ն	ւ	ը				Del	En	PD
lock	փ	ծ	դ	տ	ւ	ի	ս	մ	ծ	վ			Enter					
Shift	ք	ի	վ	կ	ծ	ւ	ը	փ	յ	տ			Shift				↑	
Ctrl		Alt									Alt			Ctrl	←	↓	→	

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
“	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	+)	←		Ins	Hm	PU
Tab	Ո	Ք	Օ	Կ	Ղ	Ի	Ս	Մ	Ե	Ն	Վ	Գ				Del	En	PD
lock	Փ	Ծ	Դ	Տ	Ս	Ի	Ս	Մ	Ե	Ն	Վ		Enter					
Shift	Տ	Ի	Վ	Կ	Տ	Ս	Ի	Ս	Մ	Ե			Shift				↑	
Ctrl		Alt									Alt			Ctrl	←	↓	→	

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←		Ins	Hm	PU
Tab			վ							վ						Del	En	PD
lock								ծ					Enter					
Shift							ճ					ի	Shift				↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←		Ins	Hm	PU
Tab			վ							վ						Del	En	PD
lock								ճ					Enter					
Shift							Տ			Ք			Shift				↑	
Ctrl		Alt								Alt			Ctrl	←	↓	→		

Ֆուլտայի կարգը

კლავიატურის გაწყობის სქემა
მხედრული ტექსტის ასაკრეფად

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
201E	0021	003F	2116	00A7	0025	003A	002E	003B	002C	002F	2013	003D	0028	←	Ins	Hm	PU	
„	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(
Tab	10E6	10EF	10E3	10D9	10D4	10DC	10D2	10E8	10EC	10D6	10EE	10EA			Del	En	PD	
	ღ	ჯ	უ	კ	ე	ნ	გ	შ	წ	ზ	ხ	ც						
lock	10E4	10EB	10D5	10D7	10D0	10DE	10E0	10DD	10DA	10D3	10DF		Enter					
	ფ	ძ	ვ	თ	ა	ბ	რ	ლ	დ	ჭ								
Shift	10ED	10E9	10E7	10E1	10DB	10D8	10E2	10E5	10D1	10F0		Shift					↑	
	ჭ	ჩ	ც	ხ	ძ	ო	ტ	ქ	ბ	ჰ								
Ctrl		Alt							Alt			Ctrl		←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
201C	0031	0032	0033	0034	0035	0036	0037	0038	0039	0030	002D	002B	0029	←	Ins	Hm	PU	
“	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	+)					
Tab	10B6	10BF	10B3	10A9	10A4	10AC	10A2	10B8	10BC	10A6	10BE	10BA			Del	En	PD	
	წ	ძ	ო	ყ	ჩ	წ	ყ	შ	ჩ	წ	ძ	გ						
lock	10B4	10BB	10A5	10A7	10A0	10AE	10B0	10AD	10AA	10A3	10AF		Enter					
	ფ	ძ	ჩ	წ	ჩ	წ	ბ	ო	წ	ბ	წ							
Shift	10BD	10B9	10B7	10B1	10AB	10A8	10B2	10B5	10A1	10C0		Shift					↑	
	წ	ჩ	ყ	ს	ჩ	წ	ღ	ყ	ყ	ს								
Ctrl		Alt							Alt			Ctrl		←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←	Ins	Hm	PU	
Tab			10F3								10F4				Del	En	PD	
			ჭ								ჭ							
lock								10F5					Enter					
								ჭ										
Shift							10F2				10F1		Shift				↑	
							ღ				ჭ							
Ctrl		Alt							Alt			Ctrl		←	↓	→		

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←	Ins	Hm	PU	
Tab			10C3								10C4				Del	En	PD	
			ყ								ყ							
lock								10C5					Enter					
								ჟ										
Shift							10C2				10C1		Shift				↑	
							ს				ჩ							
Ctrl		Alt							Alt			Ctrl		←	↓	→		

რეგულირებადი კლავიატურა

Կլավիատուրի գաղտնիության սխեմա
 նյութի ընթացիկ օգտագործումը

Վերստավառ կառուցվածք

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
201E	0021	003F	2116	00A7	0025	003A	002E	003B	002C	002F	2013	003D	0028	←	Ins	Hm	PU	
Tab	10E6	10EF	10E3	10D9	10D4	10DC	10D2	10E8	10EC	10D6	10EE	10EA			Del	En	PD	
lock	10E4	10EB	10D5	10D7	10D0	10DE	10E0	10DD	10DA	10D3	10DF	Enter						
Shift	10ED	10E9	10E7	10E1	10DB	10D8	10E2	10E5	10D1	10F0	Shift						↑	
Ctrl		Alt							Alt						←	↓	→	

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
201C	0031	0032	0033	0034	0035	0036	0037	0038	0039	0030	002D	002B	0029	←	Ins	Hm	PU	
Tab	10B6	10BF	10B3	10A9	10A4	10AC	10A2	10B8	10BC	10A6	10BE	10BA			Del	En	PD	
lock	10B4	10BB	10A5	10A7	10A0	10AE	10B0	10AD	10AA	10A3	10AF	Enter						
Shift	10BD	10B9	10B7	10B1	10AB	10A8	10B2	10B5	10A1	10C0	Shift						↑	
Ctrl		Alt							Alt						←	↓	→	

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←	Ins	Hm	PU	
Tab			2D23								2D24				Del	En	PD	
lock			վ						2D25			Enter						
Shift							2D22				2D21	Shift					↑	
Ctrl		Alt							Alt						←	↓	→	

Esc		F1	F2	F3	F4		F5	F6	F7	F8		F9	F10	F11	F12	psc	slk	pau
														←	Ins	Hm	PU	
Tab			10C3								10C4				Del	En	PD	
lock			վ						10C5			Enter						
Shift							10C2				10C1	Shift					↑	
Ctrl		Alt							Alt						←	↓	→	

ჩაწებები კლავიშებზე

ქართული

“	1	2	3 №	4 §	5 %	6 :	7 .	8 ;	9 ,	0 /	-	+ =) (
”	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(
␣	ჰ	ჲ	ჳ	ჴ	ჵ	ჶ	ჷ	ჸ	ჹ	ჺ	჻	ჼ	ჽ
ფ	ძ	წ	ჭ	ც	ხ	ძ	წ	ჭ	ც	ხ	ძ	წ	ჭ
წ	ხ	ყ	ს	შ	ჩ	ც	ფ	ყ	შ	ჩ	ც	ფ	ყ

ქართული საბავშვო

~“	! 1	@ 2	# 3 №	\$ 4 §	% 5 %	^ 6 :	& 7 .	* 8 ;	(9 ,) 0 /	- -	+ + = =) \ (
”	!	?	№	§	%	:	.	;	,	/	-	=	(
␣	ჰ	ჲ	ჳ	ჴ	ჵ	ჶ	ჷ	ჸ	ჹ	ჺ	჻	ჼ	ჽ
ფ	ძ	წ	ჭ	ც	ხ	ძ	წ	ჭ	ც	ხ	ძ	წ	ჭ
წ	ხ	ყ	ს	შ	ჩ	ც	ფ	ყ	შ	ჩ	ც	ფ	ყ

ქართული კლავიატურა

Ֆուտբոլ-նշաններ

~ “	! 1	@ 2	# 3	\$ 4	% 5	^ 6	& 7	* 8	(9) 0	- -	+ +)
` ,	1 !	2 ?	3 №	4 §	5 %	6 :	7 .	8 ;	9 ,	0 /	- -	= =	\ (
Q Ո	W Ք	E Օ	R Է	T Դ	Y Ի	U Ս	I Կ	O Բ	P Ն	{ Կ	}	G	
A Փ	S Ժ	D Դ	F Բ	G Ը	H Ս	J Ժ	K Օ	L Ե	:	;	“	”	Վ
Z Ծ	X Ի	C Վ	V Ն	B Ժ	N Ի	M Ը	< Փ	> Վ	?	Մ			

Ֆուտբոլ-նշաններ ստեղծված

~ “	! 1	@ 2	# 3	\$ 4	% 5	^ 6	& 7	* 8	(9) 0	- -	+ +)
` ,	1 !	2 ?	3 №	4 §	5 %	6 :	7 .	8 ;	9 ,	0 /	- -	= =	\ (
Q Ո	W Ք	E Օ	R Է	T Դ	Y Ի	U Ս	I Կ	O Բ	P Ն	{ Կ	}	G	
A Փ	S Ժ	D Դ	F Բ	G Ը	H Ս	J Ժ	K Օ	L Ե	:	;	“	”	Վ
Z Ծ	X Ի	C Վ	V Ն	B Ժ	N Ի	M Ը	< Փ	> Վ	?	Մ			

Ֆուտբոլի կոդեր

ქართულ-ინგლისურ-აზერბაიჯანული

~“ ”	! 1 1 !	" 2 2 ?	№ 3 3 №	; 4 4 §	% 5 5 %	: 6 6 :	? 7 7 .	* 8 8 ;	(9 9 ,) 0 0 /	- - - -	+ + = =	/) \ (
Q ღ	Ü ჰ	E ყ O	R ღ	T ყ	Y ჩ	U ყ	İ ყ	O ფ	P ზ	Ö ყ	Ğ გ		
A ფ	S ძ	D ფ	F ტ	G ჯ	H ხ	J ქ	K კ	L ლ	I ი	Ə ყ			
Z ზ	X ჩ	C ც	V ვ	B ბ	N ნ	M მ	Ç ჭ	Ş შ	, რს				

ქართულ-ინგლისურ-თურქული

é“ ”	! 1 1 !	" 2 2 ?	^ 3 3 №	+ 4 4 §	% 5 5 %	& 6 6 :	/ 7 7 .	(8 8 ;) 9 9 ,	= 0 0 /	? - * -	- + - =	;) , (
Q ღ	W ჰ	E ყ O	R ღ	T ყ	Y ჩ	U ყ	I ყ	O ფ	P ზ	Ğ ყ	Ü გ		
A ფ	S ძ	D ფ	F ტ	G ჯ	H ხ	J ქ	K კ	L ლ	Ş შ	İ ყ			
> < 5	Z ჩ	X ყ	C ს	V ბ	B ნ	N მ	M ჭ	Ö ყ	Ç რს				

ჭრთულ-ინგლისურ-ბერძნული

~“ `”	!! 1!	@@ 2?	## 3 №	\$\$ 4 §	%% 5 %	^^ 6 :	&& 7 .	** 8 ;	((9 ,)) 0 /	- - - -	+ + = =) \ (\
Q : Π ;	W ^ ჰ ς	E E Q ς	R P ϋ	T T ϕ	Y Y ϋ	U ⊕ ϕ	I I ϕ	O O ϕ	P Π ϋ	{ { [ϋϕ]	} }]G]		
A A Φ	S Σ ძ	D Δ ფ	F Φ ფ	G Γ ჯ	H H ხ	J Ξ ქ	K K Q, ς	L Λ ლ	: “ ” ; ⚭ ‘ ϕ				
Z Z ზ	X X ხ	C Ψ ყ	V Ω ს	B B ბ	N N ნ ს	M M მ	< < , ϕ,	> > . ϕ.	? ? /სრ				

ჭრთულ-ინგლისურ-რუსული

~“ `”	!! 1!	@< 2?	# №	\$; 4 §	%% 5 %	^ : 6 :	& ? 7 .	** 8 ;	((9 ,)) 0 /	- - - -	+ + = =) \ (\
Q Ё Π	W Ц ჰ	E У Q ς	R K ϋ	T E ϕ	Y H ϋ	U Γ ϕ	I Ш ϕ	O Ш ϕ	P З ϋ	{ X [ϋϕ]	} Ъ]G]		
A Φ Φ	S Ы ძ	D B ფ	F A ფ	G Π ჯ	H P ხ	J O ქ	K Л Q, ς	L Л ლ	: Ж ; ⚭ ‘ ϕ	“ Э ‘ ϕ			
Z Я ზ	X Ч ხ	C C ყ	V M ს	B И ბ	N T ნ ს	M Б მ	< Б , ϕ,	> Ю . ϕ.	? , /სრ				

ჭრეშთაო-ინგლისურ-რუსული

ქართულ-ინგლისურ-ებრაული

~“~ `”	!! 1!	@@ 2?	## 3 №	\$\$ 4 §	%% 5 %	^^ 6 :	&& 7 .	** 8 ;	((9 ,) 0 /	- --	+ ==) { \ (
Q / Q	W ' P	E ׀ Q, q	R ׀ k	T ׀ q	Y ׀ h	U ׀ u	I ׀ y	O ׀ f	P ׀ n	{ \ [׀] G	 G		
A ׀ p	S ׀ d	D ׀ f, j	F ׀ c, l	G ׀ k	H ׀ s	J ׀ t	K ׀ o, p	L ׀ n	: ׀ ; ׀ : ׀ ; ׀	“ ׀ ” ׀ “ ׀ ” ׀			
Z ׀ z	X ׀ h	C ׀ c	V ׀ s	B ׀ b	N ׀ n	M ׀ m	< ׀ , ׀ > ׀ , ׀	> ׀ , ׀ < ׀ , ׀	? ׀ / ׀ ? ׀ / ׀				

ქართულ-ინგლისურ-სპარსული

~“~ `”	!! 1!	@@ 2?	## 3 №	\$\$ 4 §	%% 5 %	^^ 6 :	&& 7 .	** 8 ;	((9 ,) 0 /	- --	+ ==) ژ { \ (
Q ض Q	W ص P	E ث Q, q	R ق k	T ف q	Y غ h	U ع u	I ه y	O خ f	P ح n	{ ج [׀] G	 G		
A ش p	S س d	D ي f, j	F ب c, l	G ل k	H ا s	J ت t	K ن o, p	L م n	: گ ; ׀ : ׀ ; ׀	“ ك ” ׀ “ ك ” ׀			
Z ظ z	X ط h	C ز c	V ر s	B ذ b	N د n	M م m	< و , ׀ > . , ׀	> . , ׀ < . , ׀	? / / ׀ ? / / ׀				

Փանաղ-անգլոսեր-նոմեր

~“Մ ՛՛	! 1 1 !:	@ 2 2 ?	# 3 3 №	\$ 3 4 \$'	% 4 5 %,	^ 9 6 :-	& և 7 ..	* () 8 ; «	() 9 , ») 0 0 /	_ - - -	+ժ+ = =)° \'(
Q Խ Ո	W Ի Ք	E Է Օ, Վ	R Դ Կ	T Տ Վ	Y Ե Ի	U Ը Վ	I Ի Ս	O Ո Ք	P Պ Ն	{ Չ ԼԿԿ	} Ջ ԼԳ		
A U Փ	S U ժ	D Դ Ի	F Ֆ Գ	G Զ Հ	H Հ Ն	J Ճ Ժ	K Կ Օ, Ք	L Լ Ն	: թ ; Ծ	“ Փ , Վ			
Z Ջ Ծ	X Ց հ	C Գ Վ	V Վ Ե	B Բ Ծ	N Ն Ի Տ	M Մ Ք	< Շ , Վ,	> Ղ . Վ.	? Շ /ՆԲ				

შათინური და ქართული შრიფტების იდენტურობა
შთავრული
<p>DA WAR EINMAL EIN BAUER, DER HATTE EINEN SOHN VON SECHZEHN JAHREN, DER DOCH NOCH NIEMALS IN DER STADT GEWESEN WAR. ALS NUN DER SOHN</p> <p>ჩხოყოფინ, აოტ რს დინ დჩხოყოფინინ ინდინსინ. სჩქრტტ- ტრტო, დჩხოყოფინინ მრქსსსსს ტრტინინ დნ ტჩჩდინს ტჩ სჩს- დრტინინს ტჩტტტინინ.</p>
შვინე მთავრული
<p>DA WAR EINMAL EIN BAUER, DER HATTE EINEN SOHN VON SECHZEHN JAHREN, DER DOCH NOCH NIEMALS IN DER STADT GEWESEN WAR. ALS NUN DER SOHN VERLANGTE, MIT DEM VATER DORTHIN ZU</p> <p>ჩხოყოფინ, აოტ რს დინ დჩხოყოფინინ ინდინსინ. სჩქრტტრტო, დჩხოყოფინინ მრქსსსსსს ტრტინინ დნ ტჩჩდინს ტჩ სჩსდრტინინს ტჩტტტინინ. სჩქრტტრ- ტოს, ისრრ აოტოტტ ტტრტ სჩსტტტ</p>
რუსური
<p>Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun der Sohn verlangte, mit dem Vater dorthin zu gehen, bekam er die Erlaubnis, und so gingen sie zusammen</p> <p>ჩმყაყრ, ძაშ რს ვჩჩ ვრმყაჩოთრე ინვოისერ. სჩქრტტოთრე რმჯაყრინდს მრქსსსსსს ტრტინინ დნ ტჩჩდინს ტჩ სჩსდრტინინს ტჩტტტინინ. სჩქრტტო- ოთრას, ისრრ ძაყაყრ მთრტ სჩსტტრ.</p>
შხედრული
<p>Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun der Sohn verlangte, mit dem Vater dorthin zu gehen, bekam er die Erlaubnis, und so gingen sie zusammen</p> <p>ჩმბობენ, რომ ეს გაზი გამოვინილია ინგლისში. საქართველო ამჟობინებს მეს- პინს დედანში ან ტაჩაბლის და პასტერნაკის თარგმანში. საქართველოს, ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ღავშინს, ესაჭიროება სხვაგვარი და</p>
ჴელნაწერი
<p><i>Da war einmal ein Bauer, der hatte einen Sohn von sechzehn Jahren, der doch noch niemals in der Stadt gewesen war. Als nun</i></p> <p>ჩმბობენ, რამ ეს გაზი გამოვინილია ინგლისში. საქართველო ამჟობინებს მესპინის დედანში ან ტაჩაბლის და პასტერნაკის</p>

ზათინური და ქართული მცირე მთავრულები
TELAVI VASISUBANI DUSHETI
ტელავი ვასისუბანი დუშეთი

ზათინური და ქართული მცირე მთავრულები
TELAVI ტელავი
VASISUBANI ვასისუბანი
DUSHETI დუშეთი

ჩუხუჩურის და მხედრულის ერთდროული ხმარების მაგალითი	
<p>ჩემბობენ, რომ ეს გაზი გამოგონილია ზნგლისში. სუქუქითორიოთა ამჯობინებს ყვესპირს დედანში ან ჭაჩაბლის და პასტენნაკის თარგმანში. სუქუქითორიოთას, ისევე როგორც მთელ სუყვათო: ზეოყოის, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. სუქუქითორიოთა, ისევე როგორც მთელი სუყვათო: ზეოყოის, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ზი რატომ გაზის გამოყენება ჩბილისში იყო მკვლელობა.</p>	<p>ჩუყყყენ, იამშ ის უქუ უქმყყყითო: უნუთოისუ. საქართველო უქყყყენის ყოქსოისის ზეოქენიო უქ ტუქუყთოს ზე სუქუქითორიოთას თუქუქუქენიო. საქართველოს, ისევე როგორც მთელ სუყვათო: ზეოყოის, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი სუყვათო: ზეოყოის, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ზი რატომ გაზის გამოყენება ჩბილისში იყო მკვლელობა.</p>

ჩუხუჩურის და მხედრულის ერთდროული ხმარების მაგალითი
<p>ჩემბობენ, რომ ეს გაზი გამოგონილია ზნგლისში. საქართველო ამჯობინებს ყვესპირს დედანში ან ჭაჩაბლის და პასტენნაკის თარგმანში. საქართველოს, ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ზავშირს, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ზავშირი, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ზი რატომ გაზის გამოყენება ჩბილისში იყო მკვლელობა.</p>
<p>ჩუყყყენ, იამშ ის უქუ უქმყყყითო: უნუთოისუ. სუქუქითორიოთა უქყყყენის ყოქსოისის ზეოქენიო უქ ტუქუყთოს ზე სუქუქითორიოთას თუქუქუქენიო. სუქუქითორიოთას, ისევე როგორც მთელ სუყვათო: ზეოყოის, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი სუყვათო: ზეოყოის, უნდა იყოს ბოროტებისათვის დახურული სივრცე. ზი რატომ გაზის გამოყენება ჩბილისში იყო მკვლელობა.</p>

ქართული კლავიატურა

ზემოთ ნახვენებია ის, რაც უკვე გაკეთდა. ჭვემოთ კი ის, რაც უნდა გაკეთდეს.

1. **სასტრიქონო ასოების მთავრულში** (და პირიქით) გადაყვანის მარტივი შესაძლებლობის შექმნა ისევე, როგორც ეს არის ლათინურ გარნიტურებში. ღლავიშების ერთხელ დაჭერით მთავრულში გადადის სიტყვის პირველი ასო, მეორედ დაჭერისას კი სიტყვის სუყველა ასოები.

Shift + F3	=	tbilisi batumi	თბილისი ბათუმი
Shift + F3	=	Tbilisi Batumi	თბილისი ჭათუმი
Shift + F3	=	TBILISI BATUMI	თბილისი ჭაუთუმი

2. **შეცირე მთავრული ასოები** (Capitel). სასტრიქონო ასოების შეცირე მთავრულში (და პირიქით) გადაყვანის მარტივი შესაძლებლობის შექმნა ისევე, როგორც ეს არის ლათინურ გარნიტურებში.

Ctrl + Shift + K	=	Tbilisi Batumi	თბილისი ჭათუმი
Ctrl + Shift + K	=	TBILISI BATUMI	თბილისი ჭაუთუმი

3. **მთავრული ასოების** (Unicod-ის უჯრედების 10A0—10CF) ამუშავება („ლეგალიზაცია“). ჭმუამად ინტერნეტი (და არა მარტო) ვერ სცნობს მთავრულ ასოებს (ამ უჯრედებს). ჭმ ასოების მაგივრად იწერება და ჩანს იეროგლიფები.

4. **წუსხური ასოების** (Unicod-ის უჯრედების 2D00—2D2F) ამუშავება („ლეგალიზაცია“).

5. **ღალიგრაფიული (თავისუფალი სტილის) შრიფტის** ნიმუშის შექმნა. ჭქ უნდა გავითვალისწინოთ შემდეგი: ჩვეულებრივ საშრიფტო გარნიტურში არის სამი სახის ასო — ასომთავრული, წუსხური და მხედრული; ჭალიგრაფიულში კი მხოლოდ ორი — ასომთავრული და მხედრული.

6. **მთავრულ-წუსხური ტექსტის გადაყვანა მთავრულ-მხედრულში და პირიქით.** ეს ხერხი უნდა იყოს ძალიან მარტივი — ჭლავიშის ერთხელ დაჭერით.

ჭაუთუმი უნდა იყოს

მრანცისკო-მარია შაჟიო. *ქართული გრამატიკა*. სომი, 1670 წ.

ჟება-ქებათას თარგმანება. 1188-1210 წწ.

ბონდაკი. *ფილოსი*, 1710.

ზოცვანი. *ფილოსი*, 1710

ქმულების ცოდნის წიგნი. *ფილოსი*, 1721

ქმულების ცოდნის წიგნი. *ფილოსი*, 1721

ქმულების ცოდნის წიგნი. *ფილოსი*, 1721

ქმულების ცოდნის წიგნი. *ფილოსი*, 1721

ნტონ ჯაგრატიონი. „*ყობილსიტყვაობა*“. *ქადაწერილია* 1768 წ. *ჟიორგილესი-მესხიშვილის მიერ*

ბიჭაიის სიბრძნე. *ფილოსი*, 1784

ჟრეკლე მეფის წერილი სუსეთის იმპერატორ *ქატერინე II*-სადმი (1784 წ.)

ჟაიოზი. ნბანი. *მოკლე საქრისტიანო სწავლა*. *მოზდოვი*. 1797

ჟეორგიევსკის ტრაქტატი (დასაწყისი). 1783 წ.

ჟეორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წ.

ქართულთა მოქცევისათვის *ჟფრემ მცირისა*. 1782 წ.

ნტონ ჯაგრატიონი. „*ყობილსიტყვაობა*“. *ქადაწერილია* 1795 წელს *ჟეოფიტეს მიერ*

ნტონ ჯაგრატიონის „*ყობილსიტყვაობის*“ *გადამწერის* *ჟეოფიტეს ანდერძი* (1795 წ.)

ნტონ ჯაგრატიონი. „*ყობილსიტყვაობა*“. *ქადაწერილია* 1781 წელს *ჟოასაფის მიერ*

„*ქანწესება შინაგანისა საქართველოდგა მართვისა*“. 1801 წ.

მრავმენტი მარი ჟროსეს სტატიიდან *ჟურნალში* „*Journal Asiatique*“ 1832 წ.

ნტონ ჯაგრატიონის „*ყობილსიტყვაობის*“ *გადამწერის* *შავით ქვეტორ ლეჟსიძის ანდერძი* (1800 წ.)

ბიემურაზ ჯაგრატიონი. „*ისტორია დაწყებითგან ჯვერისა*“. 1848 წ

ჯესიკის ლეჟსი

მარი ჟროსეს ხელწერა

ბიემურაზ ჯაგრატიონი. *ქანმარტება პოემა* «*ჟეფხისტყა-ოსნისა*»

მხედრული ასოები

„*წროების*“ *მიერ შექმნილი ცრუმთავრული ასოები*

იაკობ ჟოგებაშვილი. „*ქართული ანბანი და პირველი სა-კითხავი წიგნი მოსწავლეათვის*“. 1865 წ.

ჟურნალ «*ცისკრის*» თავფურცელი. 1861 წ.

ბიმიტრი ჟიფიანი. *ქართული ღრამატიკა*. 1882 წ.

მთავრული ასოები

მცირე მთავრული ასოები

ნუსხური ასოები

მხედრული ასოები

მეტრიონის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონი. // *წ. შანიძე. მხზულებანი* 12 ტომად. — *წ. 9.* — *ბიბლიისი*, 1986. — *ჯგ. 55-123.*

ჟეფხის ტყაოსნის საკითხები. // *წ. შანიძე. მხზულებანი* 12 ტომად. — *წ. 5.* — *ბიბლიისი*, 1985. — *ჯგ. 7-275.*

მრიფტ «*ბნივერსიტეტით*» შესრულებული ტექსტის ფრავმენტი

სახარება. *ფილოსი*. 1709. *ქავფურცელი*

სახარება. *ფილოსი*, 1709. *ქახტანგის წინასიტყვაობა*

შავითნი. *ფილოსი*. 1709

სამოციქულო. *ფილოსი*. 1709

ბონდაკი. *ფილოსი*. 1710

ზოცვანი. *ფილოსი*. 1710

ქამნი. *ფილოსი*. 1710

შავითნი. *ფილოსი*. 1712

ბურთხევანი. *ფილოსი*. 1713

შავითნი. *ფილოსი*. 1716

ბონდაკი. *ფილოსი*. 1751

ბურთხევანი. *ფილოსი*. 1764

შარაკლიტიკოსი. *ფილოსი*. 1772

ბონდაკი. *ფილოსი*. 1783

ბურთხევანი. *ფილოსი*. 1784

ზოცვანი. *ფილოსი*. 1784

სახარება. *ფილოსი*. 1786

ხატკი. *ფილოსი*. 1788

ქამნი. *ფილოსი*. 1791

სამოციქულო. *ფილოსი*. 1791

სახარება. *ფილოსი*. 1791

ბონდაკი. *ფილოსი*. 1793

მარხვანი. *ფილოსი*. 1793

მცირე ლოცვანი. *ფილოსი*. 1793

სახარება ვნების მვირიაკისა. *ჟუთაისი*. 1803

ბურთხევანი. *ჟუთაისი*. 1803

ჯეჭღური სტილის ასოები

მთავრული; მცირე მთავრული; ნუსხური; მხედრული

მთავრული

მცირე მთავრული

ნუსხური

მხედრული

მავისუფალი სტილის ასოები

მთავრული; მხედრული

მთავრული

მხედრული

წსომთავრულის, ნუსხურის და მხედრულის ერთდროული ხმარების მაგალითი იაკობ ჟოგებაშვილის „*შედა ენის*“ გარეკანის გაფორმების მაგალითზე.

სასტრიქონო ციფრების ნიშნები

მცხეთის „*შავითნი*“ (მე-10 ს.). *წკითხება მარჯვნიდან მარცხნივ (წინ უზის ჯვარი)*

ჯაგრატის ტაძრის კედლის წარწერა

სასტრიქონო ციფრები

მთავრული ციფრები

საწყისი ასოები

ბიქელ მორდრეკილი. „*სავალობელთა კრებული*“. 10 ს.

„*ჟრიგოლ ივთისმეტყველის თქმულებანი*“. 1031 წ.“

„*ჟრიგოლ ივთისმეტყველის თქმულებანი*“. 1031 წ.

„*ჟელნაწერი*“. 11 ს.

„*სვინაქსარი*“. 1040 წ.

„*სვინაქსარი*“. 1040 წ.

ბოქვის სახარება. 1300 წ.

ბოქვის სახარება. 1300 წ.

ჯიჭვინთის სახარება. 12 ს.

ჟრუჭის ოთხთავი. 12 ს.

ბოქვის სახარება. 1300 წ.

ბოქვის სახარება. 1300 წ.

„ჩმინდა უფთვიმეს თქმულებები“. 13 ს.
 ენაშის ოთხთავი. 13 ს.
 ტოქვის სახარება. 1300 წ.
 ტოქვის სახარება. 1300 წ.
 ენაშის ოთხთავი. 13 ს.
 ტოქვის სახარება. 1300 წ.
 „ოთხთავი“. 15 ს.
 „ოთხთავი“. 15 ს.
 ძაგალითები შუასაუკუნოვან ქართულ ხელნაწერ წიგნებიდან
 ჩახტანგის სტამბაში 1709 წ. გამოცემული „სახარების“ საწყისი ასოები
 ჩუთაისის სტამბაში 1807 წ. დაბეჭდილი „წავითნის“ საწყისი ასოები
 ჩესის (შერეთი) სტამბაში 1811 წ. დაბეჭდილი „ჩამოკრებილ სადღესასწაულო“ საწყისი ასოები
 ჩარასი ჩრქიმანდრიტის მიერ შექმნილი საწყისი ასოები, გადმოცემული ქაფიელ წრისთავის მიერ 1883 წელს
 მხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი უ. ჩატიშვილის მიერ 1902 წელს

მხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი უ. ჩატიშვილის მიერ 1902 წელს
 მხატვრული საწყისი ასოები, შედგენილი ოთარ ტევრელიძის მიერ 2009 წ.
 ჩანის ოთხთავი, 12 ს.
 ჩლავერდის ოთხთავი, 11 ს.
 ჩელათის ოთხთავი, 11 ს.
 ჩელათის ოთხთავი, 11 ს.
 ჩურთხევანი, 14 ს.
 ჩურუჭის ოთხთავი, 12 ს.
 ჩლავერდის ოთხთავი, 11 ს.
 ტოქვის ოთხთავი, 13 ს.
 სათნოებათა კიბე, 12 ს.
 ოთხთავი. 1054 წ.
 მხატვრული საწყისი ასოების ტექსტში ხმარების მაგალითები თანამედროვე კალიგრაფების ნამუშევრებიდან
 ოთარ ტევრელიძე
 წავით მათსურაძე

ქართული კალიგრაფიის ხელოვნების აღდგენა

მთავრული
 ჩუსხური
 მხედრული
 მცირე მთავრული
 სასათაურო
 სასათაურო, მთავრული, მცირე მთავრული, ნუსხური, მხედრული ასოები
 ჩნტონ ჩავრატიონი. „ჩყობილსიტყვაობა“. ჩადაჩერილია 1781 წელს ოთასაფის მიერ
 ჩეორგიევსკის ტრაქტატი (დასაჩყისი). 1783 წ.
 ჩეორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წ.
 ჩნტონ ჩავრატიონი. „ჩყობილსიტყვაობა“. ჩადაჩერილია 1768 წელს ჩეორგი ჩლექსი-მესხიშვილის მიერ
 ჩნტონ ჩავრატიონის „ჩყობილსიტყვაობის“ გადამჩერის ჩეოფიტეს ანდერძი (1795 წ.)
 მარი ჩროსეს ხელჩერა
 ჩრეკლე მეფის ჩერილი აჩუსეთის იმპერატორ ჩკატერინე II-სადმი (1784 წ.)
 ჩნტონ ჩავრატიონის „ჩყობილსიტყვაობის“ გადამჩერის წავით აჩექტორ ჩლექსიძის ანდერძი (1800 წ.)
 ჩნტონ ჩავრატიონი. „ჩყობილსიტყვაობა“. ჩადაჩერილია 1795 წელს ჩეოფიტეს მიერ
 ჩეიმურაზ ჩავრატიონი. ჩანმარტება პოემა „ჩეფხისტყა-ოლსისა“

ჩრავმენტი მარი ჩროსეს სტატიიდან ჟურნალში „Journal Asiatique“ 1832 წ.
 „სამხვთო და სამღდელო სახარება“. ჩფილისი, 1709 წ.
 „სამღთო და სამღდელო სამოციქულო“ ჩფილისი, 1709 წ.
 „იბაკონი უფლისა ჩუნისა ჩესო ჩრისტესი“. ჩფილისი, 1709 წ.
 „სახარება მარკოზისი. ჩავი პირველი“
 „ჩიგნი ჩყობილსიტყვაობა“. 1768 წ.
 „ჩყობილსიტყვაობა“. მარი ჩროსეს ხელჩერა
 CASPAR NEFF. ჩდოლნი, 1549.
 URBAN WISS. ჩდურხი, 1562.
 MICHAEL BAURENFEIND. ჩდურხბერგი, 1716
 JOHANN CHRISTOPH ALBRESHT. ჩდუგბურგი, 1766
 LOUIS SENAULT. შარიში, 1660
 JAN VAN DEN VELDE. შოტერდამი, 1605
 JOSEPH CHAMPION. შონდონი, 1743
 JOHN BLAND. შონდონი, 1760
 RICHARD CLARK. შორტსმუტი, 1758
 RICHARD DANIEL. შონდონი, 1664
 ჩერმანია. მუ-19 ს. დასასრული
 ჩმირ ჩურჯანაძის ნაშრომები

ჩელითჩერა

ჩელნაჩერი მთავრული ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება. 1-ლი საფეხური
 მთავრული ასოების ანბანური მჩკრივი (სჩრონი)
 მთავრული ასოების ანბანური მჩკრივი (დახრილი)
 ჩელნაჩერი ნუსხური ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება. 1-ლი საფეხური
 ჩუსხური ასოები
 ჩუსხური ასოების ანბანური მჩკრივი (სჩრონი)
 ჩუსხური ასოების ანბანური მჩკრივი (დახრილი)
 ჩელნაჩერი მხედრული ასოების ელემენტების მოხაზვის თანმიმდევრობა და მიმართულება. 1-ლი საფეხური
 მხედრული ასოები

მხედრული ასოების ანბანური მჩკრივი (სჩრონი)
 მხედრული ასოების ანბანური მჩკრივი (დახრილი)
 ჩართული ჩერის ათვისება. მუ-2 საფეხური. ოთხხაზიანი რვეული. შახრა. ჩვედა-, მუა- და ზედატანის ზომები 6,5 + 5,0 + 6,5. მუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:2,3.
 ჩართული ჩერის ათვისება. მუ-3 საფეხური. ოთხხაზიანი რვეული. შახრა. ჩვედა-, მუა- და ზედატანის ზომები 5,0 + 5,0 + 5,0. მუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:2.
 ჩართული ჩერის ათვისება. მუ-4 საფეხური. ოთხხაზიანი რვეული. ჩადაბმა. ჩვედა-, მუა- და ზედატანის ზომები 3,2 + 4,0 + 3,2. მუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,8.

ილუსტრაციების მანკენბელი

ქართული წერის ათვისება. ტე-5 საფეხური. ორნამენტული რვეული. ჰადაბმა. ჰვედა-, შუა- და ზედატანის ზომები 3,0 + 2,25 + 3,0. შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,75.

ქართული წერის ათვისება. ტე-6 საფეხური. გალხაზიანი რვეული. ჰადაბმა. ჰვედა-, შუა- და ზედატანის ზომები 3,0 + 2,1 + 3,0. შუატანის და ზედატანის შეფარდება 1:1,7.

ქართული კლავიატურა

წიგნის ადგილმდებარეობა კლავიატურაზე
ქართული კლავიატურის უნივერსალური გაწყობა
მთავრულ-მხედრული ასოების ასაკრეფად
ქართული კლავიატურის უნივერსალური გაწყობა მთავრულ-ნუსხური ასოების ასაკრეფად
კლავიატურის გაწყობის სქემა მხედრული ტექსტის ასაკრეფად
კლავიატურის გაწყობის სქემა ნუსხური ტექსტის ასაკრეფად
ჩაწებები კლავიატურაზე
ქართული
ქართული საბავშვო
ქართულ-ინგლისური

ქართულ-ინგლისური საბავშვო
ქართულ-ინგლისურ-აზერბაიჯანული
ქართულ-ინგლისურ-თურქული
ქართულ-ინგლისურ-ბერძნული
ქართულ-ინგლისურ-რუსული
ქართულ-ინგლისურ-ებრაული
ქართულ-ინგლისურ-სპანული
მთავრულ-მცირე მთავრული
მთავრულ-ნუსხური
მთავრულ-მხედრული
მთავრულ-მცირე მთავრული
მთავრულ-ნუსხური
მთავრულ-მხედრული

სემიოტიკა

სემიოტიკა

სემიოტიკა

სემიოტიკა

სემიოტიკა

ქართული სემიოტიკის ენციკლოპედია

წიგნი ავტორი. მკობილსიყვაობა. — 1768 (გადამწერი ჟორჯი ლექსი-მესხიშვილი).

წიგნი ავტორი. მკობილსიყვაობა. — 1781 (გადამწერი შავით სექტორ ლექსიძე).

წიგნი ავტორი. მკობილსიყვაობა. — 1781 (გადამწერი იოსაფი).

წიგნი ავტორი. მკობილსიყვაობა. — 1781 (გადამწერი ჩეოფიძე).

ჟესიკის ლექსი.

ჟაიოზი. წიგნი. მკვლე საქრისტიანო სწავლა. მკობილსიყვაობა. 1797.

ჟამოკრებილი სადღესასწაულო. — მესი, 1811.

ჟანწესება შინაგანისა საქართველოდსა მართვისა, — მკობილსიყვაობა, 1801.

ჟუგუშვილი შაატა. ქართული წიგნი. 1629-1929. — მკობილსიყვაობა, 1929.

შავითი. — ჟუთაისი, 1807.

შიმიტი ჟიფიანი. ქართული ღრამატიკა. — სანქტ სეტერბურგი, 1882.

ჟრეკლე ჟიფის წერილი მკვლევარ იმპერატორ ჟკატერინე ჟეორისადმი. — 1784.

ჟელთა და შვიდთა მნათობთათვის. XII საუკუნის ასტროლოგიური ტრაქტატი. — მკობილსიყვაობა, 1975.

ჟეფის ტყაოსნის საკითხები. // წ. ჟანიძე. მხზულე-ბანი 12 ტომად. — მ. 5. — მკობილსიყვაობა, 1985. — მკვ. 7-275.

მეგზაია, მარინა. ქართული ორნამენტი. — მკობილსიყვაობა, 2.

მეგზაია, მარინა. ქართული ორნამენტი. — მკობილსიყვაობა, 2009.

მეიმურაზ ავტორი. ჟანმარტება პოემა «ჟეფის-სტყაოსნისა». (ჟაიოზ იმედაშვილის რედაქციით, გამოკვლევით და საძიებლით). — მკობილსიყვაობა, 1960. — მკვ. 033.

იოსელიანი წ. ქართული მწიგნობრობის, წიგნისა და სტამბის ისტორიის საკითხები (უძველესი დროიდან მე-19 ს. 60-ან წლებამდე). — მკობილსიყვაობა, 1990

მარტოშვილი შ. ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორია მე-17-18 სს. — მკობილსიყვაობა, 1929.

მკობილსიყვაობის სიბრძნე. მკობილსიყვაობა, 1784.

მკობილსიყვაობა. მკობილსიყვაობა, 1710.

მკობილსიყვაობა. მკობილსიყვაობა, 1710.

მეფის ჟიორჯის ძე მეიმურაზ. ისტორია დაწყებით-გან ივერიისა, ე. ი. ჟიორჯისა, რომელ არს სრულიად საქართველოდსა. — სანქტ სეტერბურგი, 1848.

მკვდელიძე მამაზ. მდრექრისტიანული ქართული წარწერები. — 2012. — 212 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. მსომთავრული. — 1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.

მკვდელიძე მამაზ. მსომთავრული. მსხედრული. — 2008.— 312 გვ., 697 ილ.

მკვდელიძე მამაზ. მბილიოგრაფია. — 2007. — 58 გვ.— 14 ილ.

მკვდელიძე მამაზ. მერმანია — 2010. — 344 გვ. 1712 ილ..

მკვდელიძე მამაზ. შამწერლობები და ენები. — 2007. — 412 გვ.;

მკვდელიძე მამაზ. მანამედროვე მერმანია — 2009. — 182 გვ., 1939 ილ., 88 ტაბ.

მკვდელიძე მამაზ. მანამედროვე მერმანიის ლექსიკონი. — 2011. — 252 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. მსოფლიოს ქვეყნები. — 2005. — 254 გვ. — 646 ილ.;

მკვდელიძე მამაზ. მტორინოლარინგოლოგიის ბიბლიოგრაფია — 2009. — 142 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. საქართველოს სიმბოლიკა. — 2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.

მკვდელიძე მამაზ. მკველესი ქართული წარწერები — 2011. — 114 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. მედერაციული მესპუბლიკა მერმანია. — 2013. — 280 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. ქართული დამწერლობა. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.

მკვდელიძე მამაზ. ქართული ოტორინოლარინგოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია — 1989. — 66 გვ.

მკვდელიძე მამაზ. ქართული წიგნი და ასომთავრულ-მსხედრული — 2011. — 274 გვ.

მკობილსიყვაობა. მრეხული მკაკი ჟანიძის 80 წლისთავის საიუბილეოდ. — მკობილსიყვაობა, 1967.

მკვლევს ებისტოლეთა ქართული ვერსიები. // მკობილსიყვაობის უნივერსიტეტის შრომები. — მ. 16. — მკობილსიყვაობა, 1974.

მკვდელიძის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონი. // წ. ჟანიძე. მხზულე-ბანი 12 ტომად. — მ. 9. — მკობილსიყვაობა, 1986. — მკვ. 55-123.

- საეკლესიო* სიტყვის კონა. — *ფულდა*, 2006. — 74 გვ., 40 ილ.
- საქართველო* — *სუსეთის ხელშეკრულება* (ქეორგივესკის ტრაქტატი). — 1783.
- სახარება*. — *ფილისი*, 1709.
- ვატიშვილი* *ჟ.* ქართული ანბანის თაიგული. — *ფილისი*, 1902.
- ქართული* საანბანო წიგნის ბიბლიოგრაფია. (1629-1953). — *თბილისი*, 1957.
- ქართული წიგნი*. *ჟიბლიოგრაფია*. *წ.* 1. 1629-1920. — *თბილისი*, 1941.
- ქართული* ხელნაწერი წიგნი. *ტე-5-19* სს, — *თბილისი*, 2010.
- ქმნულების ცოდნის წიგნი*. — *ფილისი*, 1721.
- ჟანიძე*, *ჟ.* *თაფარული საუნჯე*. // *საბჭოთა ხელოვნება*. — 1962. — № 9. — *ჟვ.* 49—72.
- ჟანიძე*, *ჟ.* *შთავრული ასოების ხმარების გამო ქართულში*. // *ნიტერატურული საქართველო*. 30.06.67.
- ჟანიძე*, *ჟ.* *შოპაექრეთა საპასუხოდ*. // *ნიტერატურული საქართველო*. 8.09.67.
- ჟანიძე*, *ჟ.* *სალიტერატურო ქართულის საჭირბოროტო საკითხები* (წერილების კრებული). — *თბილისი*, 1979.
- ჟანიძე*, *ჟ.* *ქართული ორთოგრაფიის ისტორიიდან*. // *წროშა*. — 1967. — № 10. — *ჟვ.* 13—16.
- ხუბინაშვილი* *ნიკო*. *ქართული ლექსიკონი*. — *ფულდა*, 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი* *ნიკო*. *ქართული ლექსიკონი. ტე-2 გამოცემა*. — *ფულდა*, 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი* *ნიკო*. *ქართული ლექსიკონი. ტე-3 გამოცემა*. — *ფულდა*, 2011. — 441 გვ.
- შავახიშვილი* *ჯვანე*. *ქართული დმწერლობათა-მცოდნეობა ანუ პალეოგრაფია*. — *თბილისი*, 1949.

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԿ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ
ՖԻԺԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿՐՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԿ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ
ՖԻԺԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿՐՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԿ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ
ՖԻԺԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿՐՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԿ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ
ՖԻԺԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿՐՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԿ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ
ՖԻԺԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿՐՈՒՄ

Փաթե՛ն ծնցղծարժող

**Հոծ-ցղղինյառ
՛՛բարտալառ բնցբն**

Հռ	Վց	Պց	Ծծ	Պղ	Ռղ	ՆՆ	ԻԻ	Փռ
Հնկղև	Վբբբ	Պբբբ	Ծանղ	Պբ	Ռբնապբ	Նցճցճո	Իղղղղղ	Փբբբ
Կո	Կկ	Ռռ	Ծծ	Կկ	ՏՏ	Օռ	Սս	Վլ
Կոծալկ	Կբբբ	Ռբբ	Ծբբբ	Կբնծ	Տղ	Օնկբ	Սբնկ	Վբ
Ֆն	Նն	Զբ	Վլ	Փբ	Փբ	Ոռ	Վղ	Ցց
Ֆբ	Նբբբ	Զբնալբ	Վղ	Փբ	Փբբբ	Ոբնծ	Վբբ	Ցբ
Կո	Կո	Փո	Բռ	Տց	Կլ	Կլ	Քբ	Սռ
Կոնկ	Կոբբ	Փո	Բո	Տբնծ	Կլբ	Կլ	Քբ	Սբ
Քո	Վարտալ բնցբն	Հ - Ռ 1 - 9 Կ - Վ 10 - 90	Փ - Վ 100 - 900 Կ - Ռ 1000 - 9000	Ք 10 000	Փ 100 000	ԿԿ 1 000 000	ԿՔ 10 000 000	ՔՔ 100 000 000
Քոնկ	@ Կ. ծնցղծարժող	Վնո - Ռո	Վն - Ռն	Վոն	Վոնոն	Օյբ	Օյ	Օյոն

Կցղղ. լ/բ. 2297 լղղ
Ծբբբ. լ/բ. 7617 լղղ

Փան. լ/բ. 169 լղղ
Հլղղ. լ/բ. 2013 լղղ